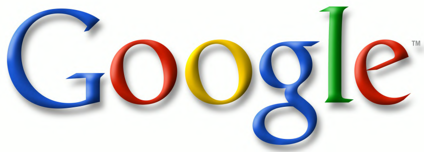
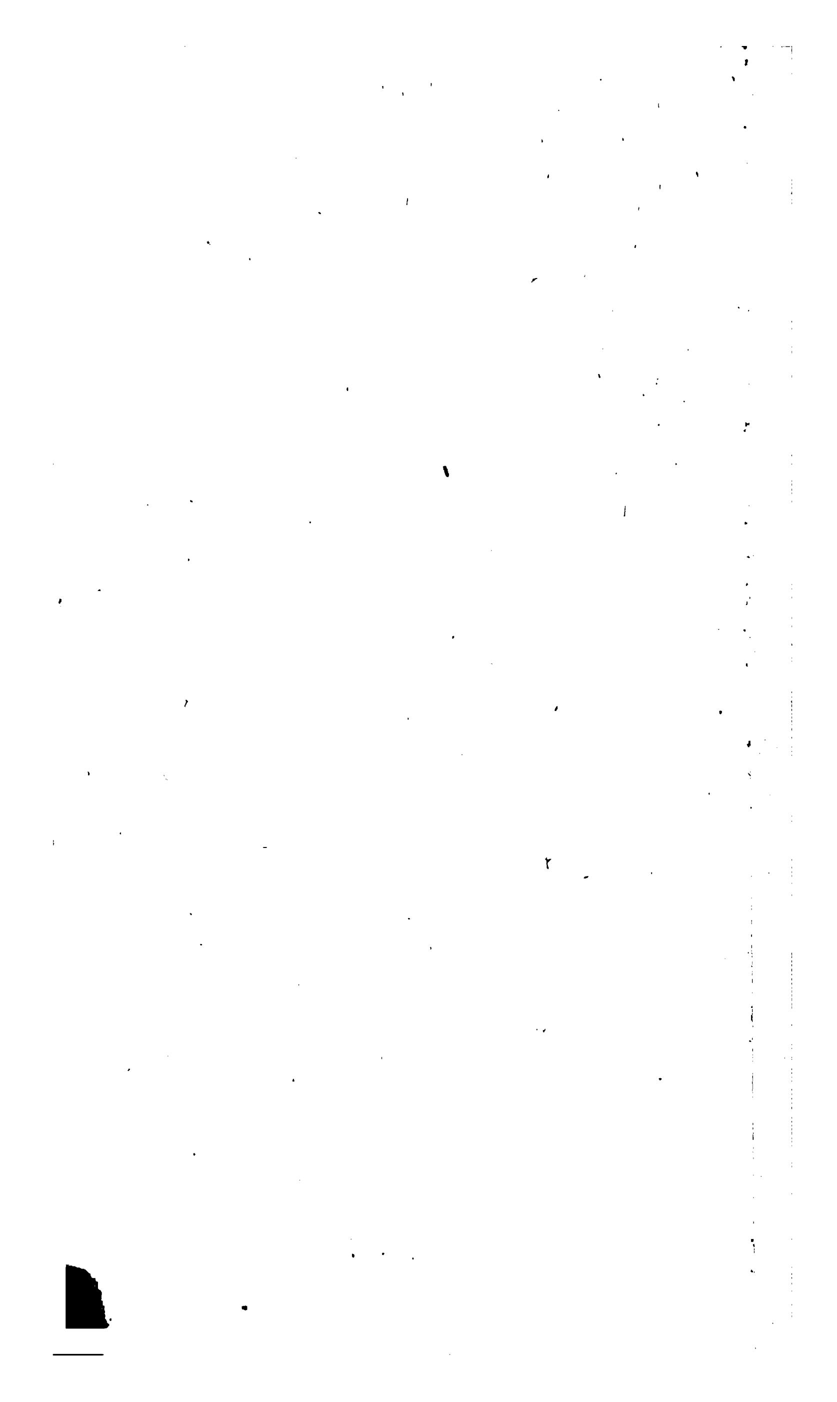

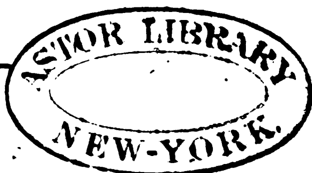
Ewald

NIX

Johannes Ewalds samtlige Skrifter.

Tredie Bind.

Med 6 Kobbere.

Andet Oplag.

Kjøbenhavn, 1815.

Trykt hos og forlagt af Directeur Joh. Fr. Schultz,
Kongl. og Universitets-Bogtrykker.

Indhold.

Over

Bal.

Balders Død,

et heroiskt Syngespil

i

tre Handlinger.

Personerne:

Balder.
Thor.
Loke.
Hother.
Nanna.
De tre Valkyrier.

Skuepladsen er en Granskov paa de norske Fielde. Rundt omkring den seer man steile og ujevne Klipper. Toppen af de bagerste og høieste er bedækket med Snee.

Handlingen begynder i Dagbrækningen og endes den anden Dag om Morgenen.

Første Handling.

Første Optrin.

(Balder og Thor sidde noget fra hinanden paa Stene. Begge ere bevæbnede, Thor med sin Hammer, og Balder med Spyd og Sværd.)

Duet.

Balder.

Egn, som stolt af trygge Fielde,
Rolig trodser Himlene!

Thor.

Viisdom, Dyd, og Mod, og Vælde
Spaaer du dine Dyrkere.

Balder.

Odins røde Pile*) glide
Matte fra din haarde Side,
Solen smelter ei din Snee.

 Thor.

*) Lynild.

Thor.

Prøv, om Kampens Bulder skrækker,
Om den kielne Vellyst svækker
Dem, som boe paa Klipperne!

Begge.

Egn, som stolt af trygge Fielde,
Rolig trodser Himlene!
Viisdom, Dyd, og Mod, og Vælde
Spaaer du dine Dyrkere.

Balder.

(Han springer op. Thor derimod bliver siddende som Een, der er i dybe Tanker.)

Ha! flye dig vil jeg — flye dig strax — for evig,
Forhadte Jord, hvor Alt med bitter Stolthed
Bebreider mig min Svaghed — mine Lænker;
Hvor jeg, forfulgt af haabløs Elskovs Pine,
Omvanker Nætterne blandt døve Fielde,
Hvis Gienlyd spotter kun med Balders Klager,
Hvert koldt, hvert følesløst, som Nannas Hierte! —
Ha Medynksløse! Grumme!

Thor.

Søn af Odin!

Balder.

Ak store Thor!

Thor.

Du sukker? — og forgieves?

Bal-

Balder.

Forgieves! uden Glimt af Haab! fortvivlet!
Hvad har jeg ei forsøgt, og lovt, og svoret?
Hvor ofte — ha! jeg rødmer, Thor! men hør det!
Ja! tidt neblod jeg mig til Graad — Min Taare
Har flydt for Gevars Dotter — og forgieves!

Thor.

For Gevars Dotter?

Balder.

For den stolte Nanna?

Thor.

Den kloge Konges? Han fortolker Himlen;
Han læser den ufødte Helts Bedrifter,
Og Skiebnens Lov, og lumske Fiendes Anslag,
Og Mord, og Krig, og Kæmpers Fald, i Stierner;
Den Spaamands Dotter?

Balder.

Troer du, Fleer' kan have
En Nanna?

Thor.

Guder!

(Han seer igien ned for sig, som Een, der grunder dybt.)

Balder.

Bag ved hine Graner
Opreiste man en Steen for dig og Odin.
Hist seer du Spidsen af hans tause Bolig.

Der

Der boer hun — Jordens Freia — ha! den Grumme! —
Der slumrer hun maaskee — den Stolte hviler
I Glædens Arm — og drømmer ei om Balder! —
Som om jeg ei var til, ei var en Halvgud;
Som om mit Navn blev aldrig hørt af Skalder;
Som om jeg var en Trold og ond som Loke.
Ha! var der Gift og Troldom paa min Tunge,
Naar Mishaab binder den, og Læben zitrer;
Naar halve Ord og en forvirret Klynken
Er Alt, hvormed jeg mægter at fortolke
Mit Hiertes Længsel og uvante Smerter;
Ha! var min Røst som Finds, naar han opirret
Gaaer over Herthedal; som naar han brøler,
Og vild tilsidst, og blind af Harm, adsplitter
Den stolteste blant Helligdommens Ege;
Ha! klæbed Blod af Møer og Værgeløse,
Af fromme Vandringsmænd paa Balders Hænder;
Ha! brændte Lynild giennem disse Fingre;
Da var det ret at blegne, at forstumme,
At flye! — da, Nanna! var det ret, at flye mig!

Thor.

Nu, Balder! hør mit Ord! og fly du Nanna!

Balder, (bestyrtset.)

Jeg Nanna? — Ak, jeg seer det vel, jeg burde! —
Ha! hvilken Trold har heftet mine Fødder
Til disse Klipper og til Nannas Skygge? —

Og er da intet, intet Haab tilbage?
Naar blev jeg da saa grim, saa slet afskyelig?
Naar? — svar mig, Thor! svar! dræber da min
Aande?
Er Døden i mit Smiil, i mine Taarer?
Hvad skal jeg? — svar mig! lær mig! — Men
du tier?
Og i dit skumle Øie gnistrer Vrede?

Thor, (han reiser sig.)

Det er for mig, for Asa Thor, du klynker?

Balder.

For Odins Søn udøste jeg mit Hierte.

Thor.

Hvor længe troer du, svage Søn af Odin!
At kielen Graad, Forelsktes Daarligheder,
At feig, umandig Kummer — for en Pige —
Kan føles i et Bryst, som Dyden hærder?
Du sværmer? — Sværm, og græd, og svøm i
Taarer! —
Men, ved din Faders Arm, ved Odins Ære,
Iil, skiul din Graad og dig i Elle-Skygger!
Iil til de stille fredelige Dale,
Hvor dovne Hyrder velte sig i Klever!
Der væd hvert Blad, som Vesten-Vinden kysser,
Hver Urt, som aander Vellyst, med din Taare!
Der støn og klag! — og den udtrælte Bonde
Skal høre dig, og standse bag sit Plovjern,

Og

Og undre paa din Nød, og ynke Balder!

Balder.

Og det er al den Trøst, min Ven kan give?

Thor.

Før gav jeg dig et Raad — Fly Den, som fly'r
dig! —
Hvad holder dig, hvor Intet er at haabe?

Balder.

Og kan jeg? — Ak, min Ven, jeg veed, jeg burde! —
Men flye? — og aldrig, aldrig see dig? Nanna! —
Ei kunne øine dette Tag, hvorunder
Du slumrer? — Skræk! — den blotte Tanke
dræber! —
Før visne Balder her, urøst, usavnet!

Thor.

Vel, dø da! — thi jeg seer det er forgieves,
At kæmpe mod en haard, en evig Skiebne!

Aria.

Bierg-Trolden zitrer for min Hammer,
Og Jetten blegner, naar den rammer,
Og Klipper falde, hvor jeg slaaer.
Men, Skiebne! dig kan intet bøie!
Og, hvad Alfader i det Høie
Har eengang svoret paa, det staaer!

Viid, Søn af Odin, som Fornuft, som Venskab,
Som Haanhed, Haanhed selv kan ei bevæge!

Viid,

Viid, at dit Ord var Spaadom! — Skiebnen haster!
Alt har Valkyrien tillavet Spydet,
Alt hvædser hun den dødelige Spidse.
See! Kampens Fyrste har det alt i Hænder!
Det rammer alt, og alle Aser sørge.

Balder.

Mørk er din Tale, Thor! mørk, som dit Aasyn.

Thor.

Og skumle Skygger foer forbi mit Øie!
En Dødelig, med Asa-Blod bestænket!
Og Asgaards Fald, og Guders Kamp og Bane!
Hør, Søn af Odin, usle Træl af Elskov!
Tænk ei, at Nattens Børn, at Luftens Blændværk,
At Spøgelser forvirrede min Hierne!
Ei heller tænk, at Hændelsen har ført mig
Paa Balders Fodspor og til disse Graner!
Jeg søgte dig; jeg iilte, at advare.
Hør da! — Det er din Ven og Thor, som taler,
Og Odins Ord til dig er paa min Læbe.
Du veedst: der groer et Træ, som intet Øie
Endnu har seet, i Nattens tause Dale;
Det har en Green, som, naar den først er hærdet
I Nastronds Ild, kan dræbe dig.

Balder.

Det veed jeg.

Thor.

Thor.

Det veedst du? Ven! Og, er det kun en Slummer,
Et flygtigt Blund, en veklig Drøm om Kampe,
Som Spyd besvangres med i Nastronds Flammer?
Ha! Den, de fælde, vaagner ei i Valhal!
I Mulm og Dvale ligger han for evig!
For evig skilt fra Mennesker og Guder,
Skal Balder Hæls, vor Fiendes, Bytte blive,
Ei Odins Giest?

Balder.

Ja — naar den Green opdages.

Thor.

Nu vel! fornæm og merk en Faders Varsel!
Da Odin saae fra Lidskialf, at du sværmte
Af Kierlighed blant Nors besneete Fielde,
Faldt Mimers Tale vægtig paa hans Hierte.
Hør den og skielv! — ei, Balder, ei for Døden,
Ei selv for Hæl, men for din Faders Taarer! —
"Det Aar" saa var hans Ord — (du kiender Mimer,
Og neppe troer du, at hans Ord bedrager)
"Det Aar, da Nordens øde Klipper høre
"Den fromme Halvgud spilde kielne Klager,
"Da han forkastes af en Spaamands Dotter,
"Det Aar skal see det Spyd, hvorfor han falder,
"Og Odins Graad, og alle Asers Taarer."

Hør

Hør det og skielv! og fly! og skaan din Fader!
Hvis ikke, sværm og dø! det er din Skiebne!
(Han forsvinder imellem Træerne.)

Andet Optrin.

Balder, (ene.)

Døe skal jeg da? — Nu vel! hvad kan jeg tabe?
Et Aandedræt — som er forhadt af Nanna —
Forhadt! ha Marter! Døden ene, Døden
Kan slukke denne Tanke! Ha! den brænder
Med meer end Nastronds Ild! — Forhadt! —
foragtet! —
I Himle! jeg af Nanna! Sluk den, qvæl den,
Tidobbelt Død! knuus Tanken med mit Hierte! —
Held være Thor, som dog oplod mit Øie
Og viste mig et Glimt af Haab — om Døden!
Ja, Surtur selv, hvis fiendske Haand har plantet
Det sorte Træ ved matte Glimt af Stierner;
Han, som opelskte det og gav dets Rødder
Uskyldigt Blod, og skrev en Kreds omkring det,
Og talde Troldoms Ord, og gav det Kræfter
At bringe Nastronds Død i dette Hierte,
Han var dog ei saa grum, som du, o Nanna! —
Hvad! grum? — Ved Odin! Medynk drev ham,
Medynk!
At han opelskte Lægedom og Lindring

For

For disse Saar, hvormed du roelig martrer!
Ha! Døden har du lært mig elske, Grumme! —
Dog, døe! — og døe fra dig! — og aldrig, al-
drig ...
Ak! Hiertet iisner! Ordet selv kan dræbe!
Dog, da maaskee, da vil du ynke Balder
Og skienke ham en heed, en kostbar Taare!

Aria.

Taare! sig, hvorfor du rinder
Paa den Stoltes blege Kinder
Ved et ubesielet Leer!
Grumme! lad — lad af at græde!
Ak, du spilder kun din Smerte!
Det af Sorg bespændte Hierte,
Som din Medynk skulde glæde,
Ak, det Hierte slaaer ei meer!

O Nanna! Nanna!
(Han sætter sig ned og holder begge Hænder for Øinene.)

Tredie Optrin.

Loke, (i en gammel Biergfins Skikkelse.) Balder.

Loke,

(Han gaaer meget kroget og støtter sig ved en knubret Stav. Han kommer saaledes ind, at han vender Ryggen til Balder.)

Hielper, Guder, hielper! —
O jeg Elendige! at Frost, og Hunger,

Og

Og Frygt for Biørne og for lede Trolde
Endnu skal dræbe mig paa disse Klipper!
Ak! saae jeg kun en venlig Røg af Miler,*)
Eet eenligt Spor af en forvildet Jæger!
Ak! hørte jeg kun Lyden af et Krumhorn!
Men Intet, Intet! Aldrig, aldrig hørtes
En venlig Lyd i disse skumle Ørkner!
Ak aldrig saaes her Folkesied! Jeg Usle!
Hvo hielper mig!

Balder.

(Han gaaer ham imøde og tager ham venlig under Armene.)

Hvad fattes dig? du Gamle!

Loke,

(som forskrækket.)

Aha! Jeg kan ei meer! Ah!

Balder.

Kom og hvil dig!

Her hold dig ved min Arm!

Loke.

Ah!

Balder.

Hvor afmægtig!

Du zitrer, gamle Mand! Lad Frygten fare!
Her er du tryg; mit Bryst er varmt af Medynk.

Loke.

Tilgiv mig, Herre! Ak, jeg var forvildet!

Du

*) Kulmiler.

Du seer en gammel, arm, eenfoldig Biergfin.
Langt borte, langt fra disse skumle Klipper,
Opreiste jeg i Aar min snevre Hytte.
Jeg søgte fire Rener — al min Rigdom.
Ak, Biørnen tog dem uden Tvivl! Jeg Usle!
Mit Syn er svagt, og Natten overfaldt mig,
Og Vinden, som jeg merker nu for silde,
Har dreiet sig; og ingen Stierne blinkte.
Ak, lang maa Veien være til min Hytte!
Nu kan min Fod ei længer! Jeg har vanket
Den lange kolde Nat blant disse Klipper.

Balder.

Hvad vil du?

Loka.

Ak, jeg døer af Frost og Hunger!
O, hvem du er, ifald du føler Medynk . . .
Tilgiv min Tvivl! — men, om du vil opholde
Den Rest af Liv, som zitrer paa min Læbe,
Da før mig kun til dine Trælles Ildsted!

Balder.

Den Vei vil falde dig for lang. Men seer du
Det høie Tag — hist bag ved denne Skovpynt —
Der boer den deiligste blandt Jordens Døttre!
Der slæb dig hen, du lykkelige Gamle!
Der boer hun — Ak! jeg veed, du bliver Nanna
En kier, velkommen Giest! hun elsker Usle.
Det ædle Hierte svulmer høit af Medynk

Med

Med hver Nødlidende — kun ei . . . Du tøver?
Hvi gaaer du ei?

Loke.

Tilgiv! — Du talde, troer jeg,
Om Nanna?

Balder.

Ja!

Loke.

Den vise Gevars Dotter?

Balder, (forundret.)

Du kiender hende?

Loke.

Nei! Men hendes Brudgom
Kom ofte træt af Jagten til min Hytte.

Balder.

Hvad? hvilken?

Loke,

(lader som han vil gaae.)

Boer hun der?

Balder,

(griber ham i Armen.)

Ha! hvilken Brudgom?
Tal, Hugorm, tal! Hvem? naar? — Forræder!
svar mig!
Til hvilken Hytte?

Loke,

Loke,

(han anstiller sig meget forskrækket.)

Herre! — skaan mig Arme! —
Jeg døer af Skræk!

Balder.

Ha, svar! Ved alle Guder,
Dit mindste Haar er helligt! — Jeg har svoret.
Nu! tal!

Loke.

Jeg er kun gammel og eenfoldig.

Balder.

Nu! Nannas Brudgom?

Loke.

Ak tilgiv! jeg undrer,
At Een, som du, der boer paa disse Klipper,
Ei kiender ham, den Ædleste, den Bedste,
Den Tappreste blandt Jordens Børn.

Balder.

I Guder!
Og hvem? hans Navn?

Loke.

Een, der er kiek som Odin,
Og stærk som Thor, og vel saa skiøn som Bal-
der . . .

Balder.

Ha, Gamle! dræb mig ei! svar, nævn ham!

Loke,

Loke, (med Høihed.)

Hother!

Balder, (bestyrtset.)

Hvad? — Hvem! — Skioldungen Hother? — Leire-
konge?

Loke.

Som er opfostret her, hos Nannas Fader!

Balder.

Du dræber mig! du seer jeg zitrer, Gamle! —
Men, at jeg ei har seet ham her! — Hvor er han?

Loke.

Hos Gevars!

Balder.

Ha, jeg er mig selv ei mægtig!
Hvad? under Nannas Tag?

Loke,

(som forskrækket.)

Men — kun om Natten —
Saavidt jeg troer. Før Østens Klipper rødme,
Staaer Helten op, skiøn som en Foraars-Morgen.
Saa griber han det lette Spyd og flakker
Blant Klipperne. Ak, Herre! du har seet ham,
Det feiler ei. Dog skiuler Leirekongen
Paa nogen Tid den ranke Krop i Vadmel,
De gyldne Lokker i en lodden Hætte.
Det undrer mig, hvorfor.

Balder.

Ha Lys! — ha Lynild!
Du, som opklarer mig med Eet! — Jeg Daare!
Hvor var jeg sandseløs! hvor blind af Stolthed!
Til Jordens Børn nedlod jeg ei mit Øie.
Ak, var mit Suk og al min stolte Kummer,
Ak, Nannas Hierte kan kun elske Guder!

Loke.

Tilgiv mig! jeg begriber ei din Tale.
Hun elsker Odin ei saa høit, som Hother.

Balder.

Fly, Træl! forsvind! Gift, Lokes Gift af Udgaard
Er paa din Tunge. Guders lumske Fiende,
Han sendte dig? Du er hans Tolk, Forræder! —
Du tøver? — Dog min Eed og, Orm! din Afmagt
Beskytte dig. Jeg selv vil flye min Vrede.

(han gaaer.)

Fierde Optrin.

Loke.

(Han seer spodsk efter Balder. Derpaa reiser han sig til sin fulde Størrelse, aflægger pludseligen den paatagne Skikkelse og viser sig som Loke.)

Min Afmagt? — stærke Balder! — den er farlig!
Den styrter dig i Støv og Mulm, du Stolte!
Ei Lokes Tolk har martret dig, men Loke. —

Høit

Hoit brøler alt den unge Gud af Marter.
Hør, Odin! hør din elskte Søn! Han hyler! —
Forsøm dig ikke! nyd hans Røst og føl den!
Ak! den er Velklang, selv i Lokes Øre!
Forsøm den ei! Maaskee det er den sidste!
Besee ham nøie! Svulmer ei hver Aare
Af Gift, som jeg har gydet i hans Hierte?
Snart, Odin! snart forstummer han — den Elskte!
Snart mister du din Balders Syn for evigt!
Da falder Ordenen til dig at hyle!
Tyran! den kommer, Hevnens Dag, den kommer,
Giengieldelsens for længe ønskte Time.
Hvor længe søndersledst du Lokes Indvold
Og tramped' frækt hans Affkom under Fødder!
Hør Hæl, og Fenriks Ulv, og Midgaards-Ormen!
De hyle! hør dem Dag og Nat udbrede
Din Grusomhed med græsselige Stemmer!
Hver af dem var en Gud og skiøn, som Balder,
Nu Jorden, Himmelen, mig selv til Afsky,
Uhyrer, koblede med Mørkheds Lænker!
Ha! Timen kommer, Hevnens sene Time! —
Alt blæste jeg i Krigens Horn: til Kampen,
I høie Guder! Op at frelse Balder!
Hist seer jeg ham, den unge Helt, der ene,
Som Skiebnen vil, af Odins Møer bevæbnet
Med Dødens Træ, kan blive Balders Bane.
Og, han skal blive det — han snart skal svinge

Den dødelige Green — om Asa Loke
Ved mægtig Kunst og underfulde Syner
Veed, Valhalls Piger til sit Maal at lede! —
Han kommer. Jeg vil skiule mig og høre.

Femte Optrin.

Hother, og siden Loke.

(Den Første, forklædt som en norsk Bonde, med et Jagtspyd i Haanden; den Anden i sin egen Skikkelse.)

Hother.

(Han kommer ned fra Fieldene og spænder Skierne af, førend han gaaer frem paa Skuepladsen.)

Aria.

Et Egern, som leger
I Toppen af Eger,
En Raslen forfører
Den dristige Jæger.
Han standser og kiger,
Til Byttet sig sniger
Og løfter sit Spyd;
Og svulmende stiger
Hans Hierte for Fryd.
O heldige Jagt!
Nu friskt! uforsagt!
Hist er han, giv Agt!

En

En Mandbiørn! en Mandbiørn! *)
Hist er han, o Fryd!
O liflige Lyd!
Han kommer, den Største,
Som faldt for mit Spyd!
Du Skovenes Første!
Lyksalige Jæger!
O heldige Jagt!
Nu frisk! uforsagt!
Hist er han, giv Agt!
Hvor er han? den Grumme!
Hvo hørte ham brumme?
Han tier og rører
Kun Grenene svagt.
En Raslen forfører
Den dristige Jæger;
Og Det, som han hører,
Er Bladenes Lyd,
Som Vinden bevæger.
Hist kommer han! hist er han! hvor? — Jeg Daare,
Som vanker her i fire fulde Dage
Paa Sporet af et Spøgelse! — Ha, Nanna!
Du skuffer mig, du prøver kun din Elsker!
Og troer du, Dydigste! at, om en Gudbom
I Lysets Glands kom ned og knælte for dig,

Og

*) Saa kaldes i Norge en Biørn, som anfalder Mennesker. Ligesaa kaldes de Tyre, som søge at skade Folk, Mandolme.

Og lagde Himle for din Fod — ha! troer du,
At Frygt, at nedrig Tvivl om Nannas Troskab
Da strax besmittede din Hothers Hierte?
Jeg veed, du elsker mig! du selv har sagt det.
Hvad skal den Beiler da, som ei maa vredes?
Hvortil den Tant?

Loke.

Hil dig, du Søn af Hothbrod!

Hother, (forundret.)

Ha! neppe kiender jeg mig selv! — Ved Odin!
Jeg ligner meer en lodden Trold, end Hother —
Hvem er da du, som kiender mig? Hvem er du?

Loke.

Mit Navn er Vanfred! Da din Moder undfik,
Var jeg tilstede og tilsvor dig Venskab.

Hother.

Grim er du, Vanfred! og dit Øie lover
Kun lidet Godt. Hvad vil du da?

Loke.

Hvem frygter
Skioldungen for? Hvi skiult i denne Kofte?

Hother.

Jeg frygte? Trold! klog varst du, at du talde
Om Venskab!

Loke.

Spar dit Mod, min unge Kæmper!
Til Fiender spar det!

Hother.

Hother.

Ikke skal de savne!

Loke.

Dog veed jeg, at du skiuler dig for Nogen.

Hother.

Ha, Nanna bød mig det! — Ved Thor! jeg blues.
Jeg altid lyded' blindt, naar Nanna talde.
Hun har vanskabt mig, som du seer — den Grumme!
Hun plager mig! Den Drømmerske vil ikke,
Slet ikke — Guder! ei for Verdens Rigdom —
At Alfen, muligt en usynlig Elsker,
Maa kiende mig.

Loke.

Usynlig? Gode Taabe!
Usynlig Balder? han, den skiønne Halvgud!

Hother.

Hvad? Balder? Odins Søn? — Han hendes Elsker? —
O Himmel! tal! hvor er han? hvor?

Loke.

Hos Nanna!

Hother.

Der? — Nu?

(Efter nogen Betænkning.)

Mig drev hun ud.

Loke.

Loke.

Maaskee du mærker,
At hun ved List har skaffet dig til Side.

Hother.

Jeg tog den Alf for din Indbildnings Foster.
Men Balder, Falske! han skal snart erfare,
Jeg frygter Ingen.

(Han vil gaae.)

Loke.

Vogt dig, Hother! vogt dig!
Jeg seer dit Mod, men mægtig er din Fiende.

Hother.

Og er min Arm da svag?

Loke.

Ja! mod en Halvgud!
Dog kan han døe. Jeg veed et Spyd, som dræber...

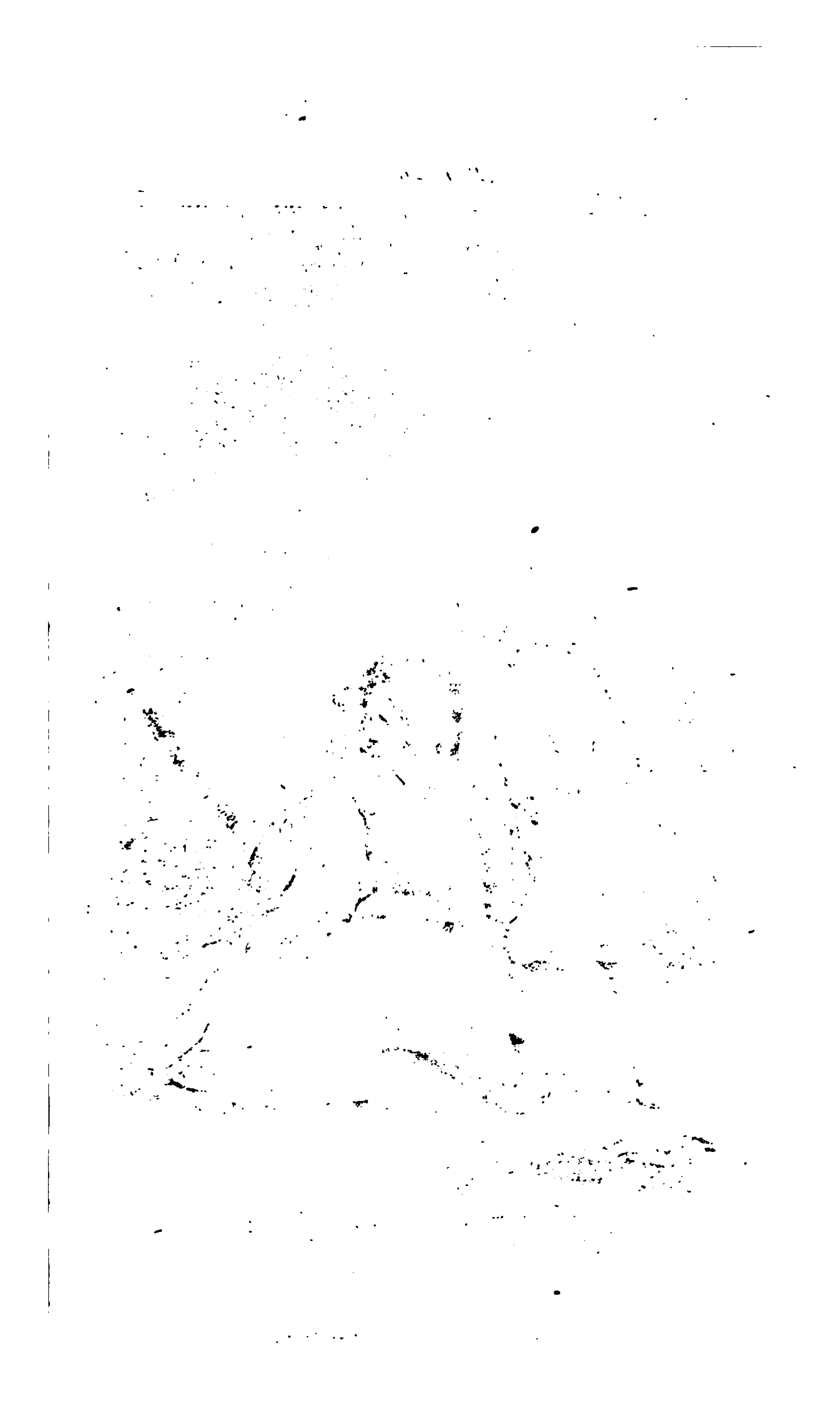
Hother.

Du drømmer!

Loke.

Spar din Trods! det Spyd alene
Kan saare Balders Bryst. — Men Solen stiger,
Og jeg maa flye til underjordske Steder.
Dog skal jeg ei forlade dig — Her har du
Et Horn! og, naar din Nød er størst, da, Hother!
Da stød kun stærkt deri og raab mod Vesten
Tre Gange høit paa Vanfred, Vanfred, Vanfred!

(De to sidste Gange raaber han det med en huul Stemme, efterat han allerede er forsvunden blandt Klipperne;

Pag: 25 3. Del

og den ene Gang kiendeligen længere borte, end den anden. Strax derpaa hører man en Buldren imellem Klipperne, som naar det tordner langt borte.)

Siette Optrin.

Hother, og strax derpaa Nanna.

Hother,
(kaster Hornet bort.)
Fordømt er du, dit Horn, og al din Trolddom!
Er Hother feig? Og trænger han i Kampen
Til Troldes Hielp og til uædle Kunster?
Og er min Arm ei nok? Ha, du skal see det!
(Han vil gaae; men Nanna møder ham ved Enden af Skuepladsen.)

Nanna.
Hvorhen?

Hother.
Jeg gaaer, at prøve Balders Vrede.

Nanna, (forskrækket.)
Ah!

Hother.
Hans bistre Syn maae lære mig at zitre.

Nanna.
O Himmel!

Hother.
Hold mig ei!

Nan:

Nanna,
(beængstet og kielent.)
Hvorhen? min Hother?

Hother.
Jeg nok skal finde ham!
(Han gaaer, uagtet Nannas Bestræbelser for at holde ham tilbage.)

Syvende Optrin.

Nanna.
Han gaaer! — han raser!
Og Balder fnyser! Hvilken Hugorm aander
Sin Gift i Dag i to saa ædle Hierter!
De hade . . . ha, de søge sig! Hvo holder
De vrede Biørne nu? Ak! Hvo formilder
De Skummende? — Jeg skialv for denne Time,
Og længe skiød jeg den med List tilbage.
Ak, nu er List, og Bøn, og Alt forgieves!
Nu har de fundet sig! — Hvad kan jeg Arme?
Hvad kan min Taare nu? — Ak, Blod alene
Kan mætte dem og Himmelen! — og hvilket!
Min Hother! ah! hvad vil du mod en Halvgud?

Aria.
Vrede! naar din Ild kun ulmer,
Qvæle Taarer den endnu!
Dog, den brænder! — kan de Svage

Holde

Holde Luens Magt tilbage?
Dine vilde, grumme Flammer,
Næres af den Elsktes Jammer,
  Pustes op af kielne Skrig.
Graad, hvoraf mit Øie svulmer!
  Svage Graad! hvad vil da du?
O hold inde, spildte Klage!
  Lad mit Hierte giemme dig!

(Hun gaaer.)

An-

Anden Handling.

Første Optrin.

De tre Valkyrier.

(De ere bevæbnede som Skioldmøer, og, foruden de Spyd, som hænge dem over Skuldrene, har Enhver af dem et kort Spyd i Haanden. De holde hinanden ved Hænderne og gaae i Krebs, imedens de synge.)

Tercet.

Alle Tre.

Over Bierg, over Dal,
Over brusende Søer,
Utrættede svinger
Valhalliske Møer
De blodige Vinger.
Døer! kæmper og døer!
Er det Budskab, de bringer.

Den Første.

Ei Sottesengs Qval.

Den Anden.

Ei Hunger.

Den Tredie.

Ei Fængsel.

Alle Tre.

Men Heltenes Længsel,
Men Banesaar bringer
Valhalliske Møer
Over Bierg, over Dal,
Over brusende Søer,
Paa blodige Vinger.

Den Første.

Den bragende Lyd
Af blinkende Spyd
Er min eneste Fryd.

Den Anden.

De Døendes Røst,
Det rallende Bryst
Er min kiæreste Lyst.

Den Tredie.

De hvinende Skrig
Ved Kæmpernes Liig,
De kun rolige mig.

Alle Tre.

Døer! kæmper og døer!
Over Bierg, over Dal,
Over brusende Søer
Utrættede svinger
Valhalliske Møer
De blodige Vinger.
Døer! kæmper og døer!
Er det Budskab, de bringer.

Den Første.

Jeg hørte Lyd af Vaaben — men den tier. —
Hvor længe tøver han? den ædle Kæmper!

Den Anden.

Hvem venter du?

Den Første.

Og du? — Hvad vil min Søster
I denne Ørk, som Blod har aldrig farvet?

Den Anden.

Hvad samler os? og her, hvor Kampen tier,
Hvor neppe Sverd fra Ymers Tid var blottet?
Var det en Gud, som drev os? Var det Skiebne?

Den Første.

Du veedst, at Morgenrøden alt bestraalte
Titusend blanke Spyd paa Skotlands Bierge.
Alt slaaer af Fryd hver Kæmpers Bryst. De trænge
Sig tause frem og vente kun mit Anskrig.
Did var min Vei. — Men hør det sieldne Møde,
Som standsede min Flugt paa disse Klipper!
Svøbt i en Storm, forfulgte jeg en Skridfin,
Som dristig hoppede paa Fielde-Kanter
Og skiødesløs sprang over hver en Afgrund.
Da saae jeg Hothbrods kiekke Søn; jeg saae ham
I Elven skylle Støvet af sit Pandser,
Og møisom slibe den halvrustne Daggert,
Og prøve Sverdets Kraft i tykke Graner.
Han svingede det altfor lette Jagtspyd;

Langt

Langt lagde han den stærke Arm tilbage.
Da hørte jeg det surre. Men mit Øie
Fornam det neppe; det forsvandt, som Lynild
I sorte Skyer. Forgieves ledte Hother.
Da saae jeg rundt omkring. — Og see, min Skridfin
Med Spydet i sin Haand! Han loe; jeg stormte.
Da sank han og forsvandt i Nattens Afgrund;
Og op af Dybet steeg en Røst som Torden,
Der langsom ruller ind i finske Ørk'ner.
"Uvæbnet," brølte den, "skal Kæmpen falde!
"Af Ælde skal han visne bort og skiules
"I Hælheim, langt fra Odin, langt fra Valhal!"
Forbitret reev jeg Ege om og søgte
Et Spyd til Kampens Ven. — Da fandt jeg dette.
Jeg gav det Stormens Fart og Kraft at fælde
Hver Kæmper, som det naaer, da jeg forundret
Fornam en Gienlyd af din raske Stemme.

Den Anden.

I Stierner! hvilket Koglerie! — Men hør mig!
Jeg hastede til Hertes tykke Skove,
At mætte mig paa Romerblod. — Da saae jeg
Ned fra den Tordenskye, hvori jeg vandrer;
Og Øiet hæftedes til disse Klipper.
Da saae jeg Danmarks Hother, Kampens Første.
Som Klippens Gran, der helder over Havet,
Stod han, og Stormen legte med hans Lokker.

Da

Da sprang en Ulv af Krattet — gridsk, og grusom,
Og stor som Fenriks Ulv. Skioldungen saae den
Og svingede det blanke Spyd. Jeg hørte
Det hvine, som en Hvirvelvind fra Norden,
Og Ulv og Spyd forsvandt. — Men dybt i Skoven
Blev hørt en Hylen, som af tusind Ulve.
"See!" hylte det, "Skioldungen Hother tabte
"Sit Spyd, og skiørt er Sverdet i hans Hænder.
"Nu har vi Fred, nu slumre Nordens Kæmper."
Ved sligt et Koglerie opirret, greeb jeg
Den Stang af Staal, du seer, og lagde Lynild
Og Troldes Død i Spidsen, da jeg saae dig.

Den Tredie.

(som hidindtil har staaet i dybe Tanker.)

Skarpt er mit Syn i Kamp; men her er Mørke.
Dog, troer mig! blinde Hændelser og Troldom
Har ei forsamlet Kampens vrede Døttre.
Alfader ruster sig til Strid; Alfader
Forsamler os med mørke Vink. Jeg saae ham,
Den høie Thor. Vred var han, og hans Hammer
Var i hans Haand. Han stod ved Gevars Bolig.
Han talde til mig; og, saa snart jeg svarde,
Forsvandt han tordnende i Østens Himle.
Ei er det Spøg, ei heller Børne-Trette,
Det gielder om, naar Thor forlader Asgaard.

Den Første.

Han talde til dig?

Den

Den Tredie.

Som naar Stridsmænd slumre
Og vækkes pludseligt til tusind Farer
Af Skioldes Brag og blandte Skarers Tummel,
Saa foer han op og raabte, da han saae mig.
Og skrækkelig, og huul som Havets Bulder,
Som Skovens Suk i nattelige Storme,
Var Lyden af hans Røst. "Hvad? krigske Rota!
Hvad?" raabte han, "du her! — I store Guder!
Hvem søger du, hvor ubestegne Klipper
Indhegne Fred? O tal! hvem, sendt af Skulda,
Skal du indvie paa de stille Fielde?"
Men hvilket Lys formaa'de jeg at tænde?
Mørk er min Aand. Den frygtelige Norne,
Hun, som tilmaaler Tiden, før den kommer,
Dens Held, og binder den med sikkre Hænder
Til Skiebnens Lov, er taus, og driver Rota
Langt fra hver yndet Mark, hvor Kampen raser.
Dog zitrede det Spyd, hvormed jeg hilser
Paa Kongerne, det skialv ved Solens Opgang;
Og i min Arm er Døden tung — det veed jeg.
Men Offeret . . .

Den Første.

Ak! truer Skiebnen Hother?

Den Anden.

Thors Frygt og Alt forraader største Fare.

Den Tredie.

Saa lader det. Dog, om det gieldte Hother!
I mindes vel, hvor høit jeg altid elskte
De Danskes Helt. — Jeg saae ham ved en Kilde
Mismodig, vaabenløs og halv i Slummer.
Men dybt i Skoven flygtede den Vildmand,
Som han fratog sit Sverd, det skarpe Mimring;
Og Hothers Spyd var i hans lodne Hænder.
"Behold nu kun mit Sverd, du grumme Kæmper!
"Kun lidet vil det nytte dig i Træfning,"
Saa raabte han, og alle Klipper svarde.
Da bragte jeg mit bedste Spyd fra Valhal;
Jeg skiar det fordum af en eensom Risbøg,
Der, skiult for Dagen, groer i Laplands Ørk'ner;
Og rundt omkring den var en Kreds af Stene,
Paa hver var levret Blod, og Been, og Aske;
Og, da jeg skiar mit Spyd, fløb Blod af Stammen.
Det knuser Steen, og Staal, og Jettens Pandser.

Andet Optrin.

Hother, de Forrige.

Hother.

(han er bevæbnet, dog uden Spyd.)

Hvor er han da? — den Skiønne! — Nannas Afgud!

Pag: 35

3de Deel

D. Chodowiecki del. & sculp.

(I det, han bliver Valkyrierne vaer, standser han noget. De gaae ham Haand i Haand imøde.)

Tilgiver min Forundring, favre Skioldmøer!

Den Første.

Hil dig, du dierve Kæmper, Gelders Bane!

Den Anden.

Hil dig, Skioldunge, kiekke Søn af Hothbrod!

Den Tredie.

Hil dig, min Hother, tappre Leire-Konge!

Hother, (forundret.)

I kiende mig?

Den Tredie.

Vi elske dig, du Ædle!

Hother.

Jeg fatter ej mit Held — men hvilken Gudbom
Har skienket mig det lykkelige Møde?

Den Første.

Jeg bringer dig et Spyd til Kamp med Tappre.

Den Anden.

Og det, jeg skienker dig, kan dræbe Trolde.

Den Tredie.

Og dette Spyd er godt i Kamp med Jetter.

Hother.

Hvormed giengielder jeg saa sieldne Gaver?

Den Første.

Vær tapper! strid! send Kampens Børn til Valhal!

Den Anden.

Udbred de Danskes Magt og Odins Love!

Den Tredie.

Vær Fader til stridbare Leire-Konger!

(De forsvinde.)

Tredie Optrin.

Hother.

Er Alting Koglerie paa disse Klipper?
De flye! – Men, drømmer jeg i Dag? – hvor er jeg?
Ah! Syn, Begreb, Forstand, Alt er fortryllet!
Men her! – I Guder! – her i Hiertet raser
Trolddommen – Vanfreds Gift. – Ha, Nanna,
Nanna!
Skal jeg mistænke dig? – Hvem? Jeg, din Hother!

(Han sætter de to Spyd op til et Træe, hvorpaa han hænger sit Skiold. Det, som den første Valkyrie gav ham, beholder han i Haanden.)

Aria.

Den Ild, som Elskov tænder,
Opvarmer først til Lyst.
Men ak! den Falske brænder
Og martrer snart vort Bryst!
Først viser Elskovs Flamme
Kun reen Uskyldighed.
Ak! er det da den samme,
Som Last opdages ved?

Din

Din Flyvelyst forsvinder.
Sluk dine Flammer ud,
O Elskov! thi jeg finder
Kun Falskhed hos min Brud.

Fierde Optrin.

Nanna. Hother.

Nanna.

(som har staaet i Indgangen af Skuepladsen og hørt det sidste af Hothers Sang.)

Jeg hørte dig, uædle, svage Hother!

Hother.

Ja, svag! troskyldig!

Nanna.

Skaan dig selv for Anger!

Hother.

Hvor er din Halvgud?

Nanna.

Hother! dette Hierte
Frikiender mig. Oh! det var nok for Nanna,
Om . . .

Hother.

Ak, forklar dig!

Nanna, (kielent.)

Om jeg elskte mindre . . .

Hother

Hother, (spottende.)

Hvem? Balder?

Nanna.

Grumme! hvilken Trold har gydet
Sin Edder i dit Bryst? — Ha! fly mig! had mig!
Vil Hother elske Den, han kan mistænke!

Hother.

Ha, Nanna!

Nanna.

Jeg nedlod mig til Undskyldning.
(Ah! Dyden rødmer ved sit Forsvar, Hother!)
Dog troer du ei! — Naar troer man ei den Elskte?
Du veedst, (jeg sagde dig det før) hvad Gevar,
Din vise Ven, har sagt: at Himlen truer
Med stort, et skrækkeligt, et blodigt Vanheld,
Ifald vor Elskov rygtedes paa Asgaard,
Før visse Stierner stod i andre Hiørner.
Hvad Under, da saa ypperlig en Aser,
Som Odins Balder selv, uventet kommer,
Hvad Under, at jeg zitrende vil skiule . . .

Hother.

Ha, zitrende! — Forvorpne Træl, der opfandt
Et Ord, som tør besmitte Nannas Læber!
Ak, din Undskyldning dræber mig! — Jeg sagde:
Det er en øm, jomfruelig Betænkning,
Hvoraf min Nanna rødmer ved vor Elskov.
Jeg adlød uden Knur og skiulte Hother.

Ak!

Ak! hvi betogst du mig den stille Tanke?
Hvi taugst du ei? — Og siig, for hvem du zitrer!
For Balders Død? Du elsker da din Halvgud.
Men nei — I Guder! — nei! jeg troer dig, Nanna!
Det er for min, for Hothers Død, du skiælver.
Mig troer du da saa svag, saa slet afmægtig? —
Og elsker mig? Naar elskte Møer den Feige?

Nanna.

Hvad? Er det Skam, at zitre for en Halvgud?

Hother.

For Odin selv kun zitre Trælle. — Hør mig!
Ved Hothbrods Aske, ved min Faders Ære,
Jeg, eller Balder, døer i Dag!

Nanna.

Ak, Hother!

Jeg kom til Trette, rustet ud med Vrede.
Ak, den bortsmelter snart i hede Taarer!
Du, eller Balder! Hvem? en Halvgud?

Hother.

Nanna!

Din Graad fornærmer mig, og dog — jeg veed ei —
Den glæder mig. — Den martrer — den fortryller.
Jeg elsker — jeg undskylder den — Jeg veed ei...
Hold op at flyde, bittre — søde Taare!
Du viser Kierlighed — men ak, du røber
Mistillid, ringe Agt! — Ah! elsk din Hother,
Men troe, han vil fortiene dig, min Nanna!

For

Begge.

Kun Trælle kan frygte!
Naar Helten skal døe,
Da trøster hans Rygte
Den grædende Møe!

Nanna.

(Hun griber Hother beængstet i Armen, i det hun bliver Balder vaer.)

Ak, Hother, kom!

Femte Optrin.

Balder, Hother, Nanna.

Balder.

Mig flyer du, grumme Nanna!
Er jeg saa græsselig? Hvad er min Brøde?

Hother.

(Vil gaae Balder i Møde, men Nanna giør sig al Umag, for at holde ham derfra.)

Ha, Balder! vi har fundet os!

Nanna.

(meget beængstet.)

Min Hother!
Ifald du elsker mig — ifald du agter
Min Bøn . . .

Balder.

Din Hother? — Bittert, Guder! bittert!

Hother.

Hother,

Det synes dig. Mig er det sødt og lifligt!

Balder, (med Høihed.)

Forvovne!

Nanna,

(Kaster sig i Angest næsten ned for Hothers Fødder, som vil gaae Balder paa Livet.)

Om du nogen Tid har elsket,

Saa følg mig, Hother! følg mig til min Fader!

Hother.

Hvad? Jeg skal flye?

Nanna.

Giør siden det, dig synes!

Du vil dog ei, at jeg skal døe i Skoven.

Du vil dog ei, at jeg skal være Vidne . . .

Balder.

Ha, Nanna! fly mig ei!

Hother, (til Balder.)

Du overtaler.

Jeg vil, at hun skal flye dig. (til Nanna.) Kom, min Nanna! —

(til Balder.)

Fortvivl kun ei! Frygt heller ei, at Tiden

Skal blive dig for lang — om du tør vente!

(Hother og Nanna gaae.)

Siet.

Siette Optrin.

Balder.

Ha! hvi jeg ikke knuser den Forvovne!
Dog, Nanna elsker ham. — Og skulde Balder
Bedrøve Nanna, lære hendes Hierte
Fortvivlelse og mørkne hendes Øie
Med tunge Taarer? — Og hvad er hans Brøde?
Den ædle Helt! han elsker. Ha! hvem seer dig
Og elsker ei? du Grumme! — Men han trodser! —
Ah! han er ung og lykkelig. Og, om jeg
Nu dræbte ham, da var det Nannas Elskov,
Og ei hans Trods, jeg straffede. Og skal da
Din rene Ild fornedre dig? mit Hierte! —
Nei, Balder! elsk og dø, men bliv dig værdig!
Ha, lad mig tabe Liv og Alt, Alfader!
Og Nanna selv! — ja, lad mig tabe Nanna! —
Kun ei den rene Dyd, som hun tilbeder!

(Han hænger sit Skiold paa et Træe, der er lige over for det, hvor Hothers hænger, og sætter sit Spyd op dertil.)

Aria.

Du sande Lyst, som Dyden ene
Kan bane Vei til og fortiene!
Kun du attraaes af dette Bryst!
Min marterfulde Siel forkaster
En Himmel, som skal koste Laster.
Saa dyrt maae Trælle kiøbe Lyst!

Ja,

Ja, bliv dig værdig, Balder! — Bør du ønske,
At Nanna lader af at elske Hother?
At hun, hvis Dyd din høie Siel tilbeder,
Blev svag — blev troløs — dig til Bedste nedrig?
Dog — mon hun elsker ham? mon hun har svoret?
Ak! om hun kun forstilte sig og viiste
En digtet Flamme, for at prøve Balder?
O søde Drøm!

Syvende Optrin.

Nanna, Balder.

Nanna,

(kommer forskrækket ind.)

Ha, Balder! om du elsker . . .
Ak om du . . .

Balder.

(kaster sig ned for Nannas Fødder.)

Guder! — Nanna! kan du tvivle?
Jeg brænder, Nanna!

(Ved det, at Nanna i sin Angest giør sig al Umag for at reise ham, komme de i en fortrolig Stilling, i hvilken Hother, som har dræbt Biørnene og tørrer Blodet af sit Spyd, i det han lader sig see, bliver dem vaer. Han studser og bliver staaende imellem Træerne, saa at han ikke hører hvad de sige.)

Nanna.

O, saa frels min Hother!

To

To grumme Biørne hist i hine Buske . . .
O snart! o Balder! om du elsker Dyden . . .
Hist overfaldt de os. Ak! om du tøver,
Da sønderrive de det bedste Hierte!
O snart! betænk dig ei!

Balder.

Nei, grumme Nanna!
Vær tryg! Min Arm skal frelse Den, du elsker.

(I det, han just vil reise sig, træder Hother nærmere ind paa Skuepladsen.)

Ottende Optrin.

Hother, de Forrige.

Hother.

I Guder! drømmer jeg? Ha, kielne Halvgud!
Tilgiv, at jeg forstyrrer dig!

Balder,

(i det han reiser sig.)

Der er han!

Nanna,

(gaaer Hother kielent imøde.)

Ak Hother! ak, min Hother!

Hother,

(skyder hende tilbage med Haanden.)

Gaa, Troeløse!

Bal-

Balder.

Hvor utaknemmelig! hvor haard! hvor grusom!
Kan du — kan slig en Biørn fortiene Nanna?

Hother,

(tager sit Skiold ned af Træet.

Bød for dig og udfør din Snak i Valhal!

Nanna.

Du vil dog ei, du Grumme! . . .

Hother.

Vaer dig, Nanna!

Nanna.

O hør dog . . .

Hother.

Jeg har seet. — Gaa! — skiul dig, Falske!

Nanna.

Du vil dog ei . . .

Hother.

Jeg vil! — Og nu, ved Hothbrod,
Nu skal han døe!

Balder.

Forvovne Dødelige!

Hother.

Dit Skiold! dit Spyd! Jeg haver Pral, min Halvgud!

Nanna,

(Hun løber Balder imøde, som tager sine Vaaben.)

O Balder! ædle Balder!

Balder.

Arme Nanna!

Du seer, han tvinger mig. — Han trygler Døden.

Hother.

Ha, det er altfor Meget! — Skiul ham! Giem ham!
Bedæk din Boler med dit falske Hierte!
Ei vil jeg dræbe dig. — Men jeg har svoret —
Han, eller jeg skal døe! — og nu!

(Han vender Spidsen af Spydet imod sig selv.)

Nanna.

Ah, Hother!

Hvad giør du?

Hother.

Jeg har svoret!

Nanna.

Hold, du Grumme!

Jeg gaaer — jeg flyer! — O hielper, Guder! hielper!

(Hun gaaer bort i en Art af Fortvivlelse. Dog bliver hun staaende ved Indgangen af Skuepladsen, hvor hun med en angestfuld Nysgierrighed af og til seer hen til de Kæmpende. Kæmperne gaae i Kreds med opløftede Spyd.)

Hother.

Nu, kiekke Balder! nu paakald din Fader!

Balder.

Ha, Hother! skaan dig! Du fornærmer Nanna!

Hother.

Endnu? min Helt!

Bal-

Balder.

Velan! — du vil!

Hother.

Ha, Hothbrod!

(Han kaster sit Spyd, det, som han fik af den første Valkyrie og beholdt i Haanden. Det rammer Balder, men falder uden Virkning ned for hans Fødder. Balder derimod kaster sit Spyd i den venstre Haand og river et stort Stykke af den nærstaaende Klippe.)

Nanna, (som seer det.)

O alle Gevars Guder!

Balder.

Nanna!

(Han kaster sit Spyd bag ved sig ud af Skuepladsen.)

Nanna.

Ædle!

Hother.

Ha! du tør spotte Hother, stolte Praler!

(Han tager det Spyd fra Træet, som Valkyrien Rota gav ham, og kaster det. Det tørner saa stærkt imod Balders Bryst, at han næsten segner i Knæe derved; men det falder dog ned, uden at skade ham.)

Balder.

Ha Surtur! — Ha! var det den lumske Morder?

(til Hother.)

Skielv for min Vrede!

Hother.

Kiøl den af i Valhal!

(Han kaster det sidste Spyd, som han imidlertid har grebet til; dog uden kiendelig Virkning, som det første.)

Balder,

(i det han trækker Sverdet.)

Endnu? Forvovne!

Hother,

(som ligesaa trækker.)

Trold! og ei en Halvgud!

Du høver Spyd — men her er Sverd tilbage!

Nu, Hothbrod!

(Han hugger til ham af alle Kræfter; men Hugget tørner af paa Balders Hielm.)

Balder.

Odin!

(I en Haandevending slaaer han Hother Sverdet af Hænderne, saa at det springer i Stykker, falder ham i Armene og sætter ham Sværdet paa Struben. Hother, ved det stærke Tag, synker i Knæe, men reiser sig strax igien, uden at Balder sætter sig derimod. Dog beholder denne ham saaledes i sin Magt, at han ikke kan røre sig. Nanna styrter ind og kaster sig paa Knæ for Balder.)

Nanna.

Ædle, fromme Balder!

Balder.

Afstaa din Brud og lev!

Hother.

Jeg haver Livet!

Og, skiøndt den Brud, du taler om, er troløs,

Saa

Saa gav jeg ei det mindste Haar af Nanna
For tusind Aar, for hele Balders Guddom!

Balder.

Dø da!

(Han løfter Sverdet, som Een, der vil støde til.)

Hother.

Hvi tøver du?

Nanna.

Ha! her, du Grumme!
Her stød i dette Bryst og skaan min Brudgom!

(Balder lader Sverdet synke.)

Hother.

Du elsker mig endnu? — o Nanna, Nanna! —
Der seer du, Trold! hun elsker mig!

Balder.

Ah, Marter! —
Ha! jeg kan ende dig!

(Han løfter Sverdet igien.)

Nanna.

Ak, lad min Taare . . .

Hother.

Hun spotter dig, ved Himlen! Om du tøver,
Da skal hun lee dig ud i Hothers Arme.

Nanna.

O tro ham ei! — tro Dyden — tro dit Hierte!

Balder, (stikker Sverdet ind.)

Lev, Hother! lev!

Hother.

Ha! har jeg tryglet Livet?

Balder.

Nei! — Lev og glem vor Strid, du kiekke Kæmper!
Omfavn din Ven og vær, som før, ubunden!

Hother.

Ha, Grumme! — altfor ædle — stolte Fiende!
Du veedst — du føler altfor vel din Seier!
Ha, du har overvundet — nedtrykt Hother!
Og, troer du, han kan leve? Himlen hørte
Min Eed. — Jeg, eller Balder døer!

(Han griber sin Daggert og vil stikke sig ihiel dermed; men Balder river ham den af Hænderne.)

Balder.

Betænk dig!

Hother.

I Guder! — Hother! ak! hvad est du bleven?

Nanna. (kielent.)

Min Hother!

Hother.

Ak! Lev evig vel, min Nanna!

(Han gaaer hastigt bort. Nanna vil gaae efter ham, men Balder opholder hende.)

Niende Optrin.

Nanna, Balder.

Nanna.

Jeg Arme! Ha, han dræber sig!

Balder.

Ved Odin,
Han skal det ei! — vær tryg! tiltro mig Evne,
At hindre det! — Tro dog din Balder, Nanna!

Nanna,

(Hun tager ham med Hede ved Haanden og helder sig noget herover.)

Jeg troer dig. Ak, jeg kiender dig, du Ædle!
Jeg føler al din Høihed. Jeg tilbeder
Din Dyd. O, at dog disse hede Taarer,
At alt mit Venskab var dig en Belønning!

Balder.

(kaster sig paa Knæe for hende.)

O Glimt.. og Svælg af Haab, hvori jeg drukner!

Nanna, (bestyrtset.)

Hvad haaber du?

Balder,

Ah, Nanna! lad din Læbe
Ei vække Balder af hans Drøm om Vellyst!
Ah, lad ham nyde den! — Ah, lad ham læse
Sin Dom, sit Haab, sit Liv i disse Taarer!

Nan-

Nanna.

Hvad nytter det, at stride mod sin Skiebne?
Mit Hierte kan dog ei fortiene Balder.

Balder.

Ak! at kun jeg . . .

Nanna.

Tilgiv! — Du veedst, at Nanna
Har . . . ak, en ulykfalig Ven at trøste!

(Hun river sig løs fra ham, giver ham et venligt Øiekast og gaaer. Han følger hende nogen Tid med Øinene.)

Tiende Optrin.

Balder.

Dog vil jeg haabe! — Hører det, I Klipper!
At Balder haaber! — Skiebnen er forsonet!
Den døver Surturs Spyd — og Nanna tvivler!
O Dyd, som overvandt, da Blodet raste!
Hvor vist, hvor herligt lønner du din Elsker!

Aria.

Venlige Klipper! I hørte mig græde.
Hører mit Haab og udbreder min Glæde!
Yndige Skove! besvarer min Fryd!
Balder! forgieves skal Himmel og Skiebne
Hærde Dens Hierte, du elsker, og væbne
Kæmperens Arm med fortryllede Spyd.

Dy-

Dyden skal krone sin fromme Tilbeder!
Skingrende, mægtige Gienlyd! udbreder
Elskovs Triumph og den lønnende Dyd!

Ellevte Optrin.

Thor, Balder.

Thor.

Rask er din Sang, du Kampens Ven! Saa bruse
Den blodige, den møisom vundne Seier,
Og faldne Fienders Roes fra Heltens Læber,
I det han overseer den øde Valplads.
Du smiler; i dit Øie tindrer Glæde,
Som Odins, naar han har betrygget Jorden
Og dynget den med Blod af grumme Jetter.

Balder.

Ha, Ven! her tryk dit Bryst — til dette Hierte!
Og føl, hvad Læberne kun svagt fortolke,
Føl Himlens Vellyst i min Siel!

Thor.

Du sværmer!

Balder.

Ak, Nanna! Ven! . . .

Thor.

Ha, Nanna! — Jeg forstaaer dig,
Og det var vel! dog vel, at Odins Balder

En-

Engang ved Graad har vundet Gevars Pige!
O, den Triumph . . .

Balder.

Du spotter!

Thor.

Nei! din Seier
Skal være mig, som een af mine bedste,
Som den, jeg vandt fra Udgaards grimme Trolde!
Ha, den er stor! den skiller mig og Odin
Ved kielen Frygt, som altfor længe martrer
Vort ubevante Bryst. — Nu kan jeg spare
Tiltaler, spildte Raad. Nok! Pigen elsker.

Balder.

Hun elsker — ja, ved Hæl! hun elsker — Hother.

Thor.

Hvad! giekker du din Ven? — Hvem? hvilken Hother?

Balder.

Har Thor da glemt den kiekke Leire-Konge?

Thor, (i Tanker.)

Nei! — ved min Hammer, nei! — Jeg saae ham kæmpe
Ved Rolfs, den Danskes, Giestebud — Jeg saae ham.
Stærk er hans Arm.

Balder.

Dog kan den tabe Sverdet.

Thor,

Thor, (endnu i Tanker.)
Det var som Vox, det tykke Kobber-Pandser,
For Heltens tunge Spyd — Mon han .. Dog neppe
Formaaer en Dødelig . . . Men, om . . .

Balder.

Forslaa dog
De mørke Tanker, Thor! og deel min Vellyst!

Thor.

Din Vellyst! — Drømmer jeg? Svar! Elskes
Hother
Af Nanna?

Balder.

Ja!

Thor.

Det glæder dig? du raser!

Balder.

Ak, hør! — du selv skal billige min Glæde.

Thor,
(efter nogen Betænkning.)
Nu, Ædle! nu forstaaer jeg dig. — Omfavn mig!
Den Seier var dig værd — og mig — og Odin.
Jeg selv skal grave den i Gevars Klippe.
Ei kun en svag, blødhiertig Møe — men Balder,
Men dig, min Ven! det Udyr i dit Hierte,
Din Daarlighed, din Elskov overvandst du.

Balder.

Ah, Grumme, ti! jeg føler, at jeg rødmer.

Viid! aldrig var din Ven sig mindre mægtig.
Jeg brænder, Thor! og gruer for den Tanke,
At see den Flamme slukt, hvoraf jeg martres.

Thor.

Hvad hører jeg? I Himle! kan en Aser
Saa tabe Dyd og Alt — Vel! drik din Vellyst!
Og rav! og sværm! — Du elsker og forkastes?
Hvor glædeligt! — Ha, ved min Arm! jeg tænker,
Valkyrien har alt berørt din Isse.
Du raser alt. Jeg seer, din Skiebne haster.

Balder.

Min Skiebnes første Lov er Elskov.

Thor.

Ha, den anden
Er Død!

Balder.

Og hvor er Kamp? hvor er en Drabsmand?

Thor.

En Drabsmand? Hother.

Balder.

Vaabenløs, fortvivlet
Omvanker han blandt Klipperne. Vi kæmped'.

Thor.

Han lever?

Balder.

Nanna græd.

Thor.

Thor.

Fordømte Taarer!

I koster Asa-Blod!

Balder.

Og, om han kunde.

Saa troer du, Ven! at Hother, at Skioldungen
Feig vilde dræbe Den, som gav ham Livet?

Thor.

Han vil det ei. Men, om han maae? Hvad kan han
Mod Skiebnen, om den rækker ham sit Mordspyd
Og fører selv hans Haand?

Balder.

Min Thor! o glem dog
Din bange Kummer! Hør og deel min Glæde!
Før, da jeg skaante Hothers Liv, da straalte
Den første Gnist igiennem Nannas Taarer,
Det første Glimt af kierlig Ynk. Hun smilke
Til Balder, og hun skienkte mig sit Venskab,
Og kielent trykte hun min Haand.

Thor.

Ha, skaan dog
Mit Øre for din Daarlighed! — Kun lidet
Forstaaer sig Asa Thor paa kielen Elskov.
Dog seer jeg hendes Hiertelav. Hun takker
For Hothers Liv. Det kildrer dig? Du drømmer.

Balder.

Den er mit Liv, den Drøm, du vil adsprede.

Thor.

Thor.

Den er din Død!

Balder.

Hvad Død? See Skiebnen opfyldt!
Betragt det Spyd, som Leire-Kongen svinged'!
Mit Knæ blev svagt; jeg gyste, da det traf mig;
Dog lever jeg, dog faldt det sløvt til Jorden.

Thor,

(i det han beseer Spydet.)

Bedrag dig ei! Viid! dette Spyd er hærdet
Ved Guders Ild, men ei ved Nastronds Flammer. —
Dog hilste Døden Odins Søn — og Rota,
Hun, som indvier Kongerne til Valhal,
Er her, hvor aldrig Vaabens Bragen hørtes.
Forfærdet saae jeg Kampens stoute Dotter.
Mørk stod hun over Klippen, svøbt i Taage;
Og Dødens Fugl, den sørgelige Ugle,
Sad klynkende paa hendes brede Skulder.
Hvem søger hun, langt fra hver blodig Slette?
Og Surturs Green — hvor snart er den ei fundet,
Naar Skiebnen vil! Og troer du, Loke sover?
Ah, Balder, fly! forglem en daarlig Brynde!
Din Skiebne haster; fly, før den fuldendes!
Følg med mig!

Balder.

Jeg flye! forsage Nanna!

For

For herligt er det Haab, hvorved jeg lever,
At Balder skulde flye for det.

Thor.

O hør mig!
Hør, hvi jeg kom! og, vil du selv din Frelse,
Saa mærk en Vens, en Faders sidste Varsel!
Forvirret af dit Sværmerie, bestyrtset
Ved truende, nu ikke mørke Varsler,
Omspændt af Frygt, nedtrykt af uvant Kummer,
Forlod jeg Sevars Field, og Tordnens Brummen
Forkyndte mig i Asgaard. - Alle mærk'de
Min Sorg. Alt stimledes de ældste Aser
I Kreds omkring mig. - Hver vil først erfare,
Hvi synlig Smerte, meer end Smerte, Vanghed
Nedslaaer mit Øie. Men Valfader vinkde.
Han blues — Odin rødmer ved din Svaghed!
Han bød mig dølge den, imens vi kunde,
Og først endnu engang adspørge Mimer.
Jeg spurgte ham, og Skiebnens Speider svarde.
"Om Solen", var hans Svar (ak, hør, og zittre,
Og frels dig, mens du kan!) "om den i Morgen—
Naar af dens Straaler hine Klipper rødme,
Som tidt gientog den fromme Halvguds Klager —
Seer ham endnu forelsket og forkastet,
Da seer den og det Spyd, hvorfor han falder,
Og Odins Graad, og alle Asers Taarer!"

Balder.

Det haster da. — Tilgiv mig, Thor! Jeg iler
At bløde Nannas ædle Siel med Taarer,
At røre hende ved min Bøn, at fordre
Min Dom — Liv, eller Død — af hendes Læbe.
Snart skal min Skiebne vise sig.

(Han gaaer.)

Thor.

(i det han seer medynksfuld efter ham.)

Ha, Daare!

Du iler selv din Undergang i Møde!

Aria.

Naar Sielen ei vil vinde,
Men villig lod sig binde
Af Elskovs Tyrannie,

Skal selv paa Vennens Læbe
Raad blive Gift og dræbe
Den, som han vil befrie.

Nei! Sielen kan ei vinde,
Som villig lod sig binde
Af Elskovs Tyrannie.

Tre.

Tredie Handling.

(Det er mørk Nat. Stormen tuder imellem Klipperne. Undertiden lyner og tordner det, og Biørnene brumme hist og her i Skoven.)

Første Optrin.

Hother.

(siddende paa en Klippe, vaabenløs og i en nedslagen Stilling.)

Aria.

Lad Klipper zitre!
Naar Stormen brøler,
Og Tord'ner knitre,
Min Siel er kiek!
Ah! Det, jeg føler,
Er meer end Torden,
End Storm fra Norden,
Er meer end Skræk!

Velkomne Nat! — O tykke Mulm! hvor venlig,
Medlidende du skiuler mig — for Hother!
Ha, for den Svage — Overvundne — Faldne! —
Saa kom! omfavn mig, Hælhiems mørke Dronning!

Med

Med al din sorte Skræk! — du Glædens Fiende!
Kom! skiul de svage, sønderbrudte Vaaben!
Bedæk den skumle Klippe, hvor jeg . . . Torden
Udslette dig, formastelige Tanke!
Tør du forstyrre Hother, hvor han hviler? —
Var den ei her, den Klippe, hvor . . . I Guder! —
Dog, Natten kan jeg sige det, og Hælhiem
Kan jeg betroe Skioldungens, Hothers Haanhed.
Ha! hør det, Nat! og skiul det i din Afgrund! —
Her er en Skummel, en afskyelig Klippe;
Thi lede Trolde sværme paa dens Toppe,
Og Drager yngle i dens mørke Huler.
Der faldt jeg, og mit Navn, og Hothers Ære!
Afmægtig knælte jeg — og tog mod Livet!
Nu seer jeg den ei meer; nu er jeg rolig.
Jeg seer og ei den ædle, stolte Fiende;
Ei heller seer jeg Nannas Kinder blusse!
Og ei de hede, de forhadte Taarer,
Som frelste mig, — som kiøbte mig af Balder!
Ha, Storm! du sagtnes! — Hvin! — o, hyl omkring mig! —
Brøl, Torden! — brøl og døv den grumme Gienlyd
Af svag, af frygtsom Bøn, af Nannas Forbøn!

Arioso.

O elskte Læbe!
Du aander Død.
Hvi holdt din Klage

Et

Et Stød tilbage,
For selv at dræbe
Med tusind Stød?
Du elsker mig? — Ha kielne, svage Nanna!
Du elsker Hothers Liv, — og ei din Hother.
Hvor kold, hvor grum imod hans Navn, hans
Ære! —
Dog jeg — og jeg var grusom! Jeg beskyldte . . .
O elskte Nanna! snart — ved dine Fødder
Skal snart din Hothers Blod aftoe hans Brøde!

(Han springer op og gaaer omkring paa Skueplødsen.)

Hvi dvæler jeg? — Hvi tøver jeg at holde
Mit Ord, min Eed? — Ha grumme, grumme
Skiebne!
Selv Døden stræber du at negte Hother!
Du skiuler hvert et Sverd og hver en Afgrund! —
Ha svage Spyd, hvorpaa jeg Daare stoled'!
Hvor er I nu? — Og du? min skiøre Mimring!
Før ikke skiør i Kamp! — og du? min Daggert!

(Han snubler over det Horn, som han kastede bort i den første Handling.)

Hvad . . . hvad er dette? — Ha, det Horn, som
Vanfred
Gav mig at kalde ham dermed i Nøden!
Ved Odin! hvor er Nød, saa stor som denne,
At gierne ville døe og ei at kunne?
En Dolk formaaer dog vel hans varme Venskab
At rede ud til dette Bryst.

(Han støder i Hornet, og det giver en græsselig Gienlyd imellem Klipperne.)

Ha Vanfred!
Jeg kalder dig! Hvor est du? Vanfred! Vanfred!

(En Hvirvelvind høres, og strax derpaa lader Loke sig see.)

Andet Optrin.

Loke, Hother.

Loke.

Hil dig, du lykkelige Søn af Hothbrod!

Hother.

Ha! du tør spotte Hother?

Loke.

Hvad kuldkaster
En Lykke, som din Fiende selv, som Skiebnen,
Som himmelske og underjordske Guder
Med samlet Kraft befæste?

Hother.

Gamle Drømmer!
Laan mig et Spyd! og denne Haand skal bedre
Befæste den, end Alle de, du nævner!

Loke.

Jeg veed dit Mismod og dit usle Forsæt.
Ved Nastrond! var ei Balder — om den Daare
Ei havde blændet dig ved Asa-Kunster

Og

Og skiult hver Dolk, hver Afgrund, som du søgte,
Da laae du alt i Mulm — beleet — uhevnet.

Hother.

Hvad? han har hindret mig? — den Ædle! Stolte!

Loke.

Ja Stolte! — Han foragter dig.

Hother.

Foragter?

Loke.

Og troer du, at han, for at føie Nanna,
Nedlod sig til at vogte dig for Døden,
Ifald han tænkte stort om Hothers Vrede,
Og om han lagde Mærke til din Elskov?

Hother.

Ond est du, Vanfred! Giftig er din Tale.

Loke, (opbragt.)

Ha Hother! Ilde lønner du mit Venskab,
Og slet giengielder du det Held, jeg bringer.

Hother.

Og hvilket?

Loke.

Dog, din Kummer giør dig bitter.
Viid, at jeg strax kan lindre den!

Hother.

Og tøver?

Loke.

Fornem da, lykkelige Søn af Hothbrod!
Det Spyd, som sender Balders Aand til Hæl-
hiem . . .

Hother.

Endnu et Spyd! — og evig...

Loke.

Det er fundet!
Jeg vidste, thi jeg havde læst i Stierner,
At Valhals krigske Møer maatte søge
Det aldrig seete Spyd og selv tillave
Dets dødelige Od; og jeg forførte
Dem, alle Tre — de Stolte, til at søge.

Hother.

Forførte?

Loke.

Troer du, de vil dræbe Balder?

Hother.

Ha Vanfred! — meer!

Loke.

Ei fik du strax det rette.
Din Kamp udviiste det. Nær havde Balder
Da knust dig og mit Anslag. Bange saae jeg
Den Stærke svinge Jetters Død — Jeg kiender
Hans Armes Kraft — Dog, kierlig var den Taabe!
Han saae din Brud og skaante dig. Da vorte
Mit Mod og dit.

Hother.

Hother, (for sig selv.)
Mit Mod og dit! Jeg blues.

(til Loke.)
Hvad Mod? — Ha, jeg var blind af Harm, jeg raste!

Loke.
Harm eller Mod — Ved Hæl! jeg agter lidet,
Min unge Helt! hvoraf dit Øie gnistrer,
Naar kun du søger Hevn, og Fienden falder.

Hother.
Hvem er du? hvem? — Dog tal! bliv ved, forklar dig!

Loke.
Stærk var din Arm, og stærk mod Jetters Pandser
Var Rotas Spyd — men alt for svagt mod Balder.
Dog knælte han; jeg saae den Stolte blegne.
Men, ak! han reiste sig! Mit hele Hierte
Blev Jis; jeg følte bedst din fulde Fare.
Alt var hans Arm opløftet; Sverdet blinkte.
Han raabte paa sin Odin, og da kunde
Han selv, min Ven! kun frelse dig — Den Daare!
Hans høie Mod skal styrte ham.

Hother.
Ha Vanfred!

Loke.
Nu?

Hother.

Hother.

Jeg beundrer meer og meer din — Viisdom.
Dog Stridens Møer! — hvor var de, da vi
kæmped'?

Loke.

Det var min Frygt. Jeg skialv, naar Løvet rørtes;
Naar Skyggen vorte, skialv jeg for at see dem.
Da jeg fornam, at Ingen af dem hørte
De høie Raab, og Skioldets Brag, og Sverdet,
Da steeg mit Mod, da vidste jeg dig sikker.
De høre kun den Kamp, hvor Een skal falde.

Hother.

Og nu det Spyd, du talde om?

Loke.

Hun har det,
Valfaders yndte Møe. Hans tro Slavinde
Fandt endelig ved ufortrøden Omhue
Det Spyd, hvorfor hans elskte Søn kan falde. —
Kort før du kaldte, sad jeg i min Hule;
Da zitrede dens tykke Marmor-Hvelving;
Tre Gange zitrede min tause Bolig,
Og over mig fornam jeg Lyd, som Stormens,
Naar den udriver Klippens Eeg; da hørte
Jeg Rotas Røst; og sorte, tykke Draaber
Af Jette-Blod, af dem, som Odin dræbte,
Faldt giennem Klippens Rifter — da begreeb jeg
Af alle Merker, at hun fandt det rette.

Hother.

Hother, (utaalmodig.)

Hvor er det? hvor?

Loke.

Hun hærder det i Nastrond.

Hother.

Ti, Drømmer! — Gaa!

Loke.

Jeg elsker denne Hebe.
Og, for at dæmpe al din Tvivl, da — tør du —
Da vil jeg vise dig den grumme Rota.

Hother.

Hvad, Vanfred! om jeg tør?

Loke.

Vel! — see mod Vesten!

(Han rører ved Hothers Dienlaage. Strax derpaa seer man Indgangen til en stor Hule, der kun oplyses ved de Flammer, der med en bestandig Bragen af og til lade sig tilsyne dybest i den. Forrest i Indgangen er paa hver Side et lidet rundt Altar. Paa det ene brænder en Ild, hvori det fatale Spyd ligger; paa det andet staaer en Kiedel. Valkyrierne gaae i Kreds om det første.

De tre Valkyrier.

Terzet.

Den Første.

Buldrende brøle
Nastronds Flammer;
Dybene føle
Valhals Møe.

Den Anden.

Svovlede Lue,
For hvis Bragen
Aserne grue!
Skiebnen adlyd!

Rota.

Giftige Flammer!
Hærder et Spyd
For Valhals Møe.

Alle Tre.

Giftige Flammer!
Hærder et Spyd
For Valhals Møe!

Rota.

Den, som det rammer,
Den skal døe!

Den Første.

Den, som det rammer,
Den skal døe!

Den Anden.

Den, som det rammer,
Den skal døe!

Den Tredie.

Den, som det rammer,
Den skal døe.

Rota,

Rota.

(Hun tager Spydet af Ilden og gaaer hen imod det andet Altar.)

Saa! det er nok! — Nu skal dets røde Spidse
Afkiøles her. — Nu vender Kredsen baglends!
Og, som vi gaae, saa gaae Dens Liv tilbage,
Som Spydet naaer! — Som Nastronds Gnister slukkes,
Saa skal Dens Liv forsvinde, som det saarer!

(Hun beholder Spydet i Haanden, og alle Tre gaae i Kreds omkring Kiedelen.)

Alle Tre.

I Saft af Ruder
Og Firblads-Klever,
I Marv af Biørne,
Og Blod af Trolde,
Og spraglet Edder
Skal Spydet kiøles,
Tre Gange kiøles
Af Nastronds Flammer
Til Valhals Møe!

Rota.

(Hun dypper det og giver det derpaa strax til den første Valkyrie, som giør det samme, og ligesaa den anden, alt som de synge:)

Den, som det rammer,
Han skal døe!

Den Første.

Den, som det rammer,
Han skal døe!

Den Anden.

Den, som det rammer,
Han skal døe!

Alle Tre.

Den, som det rammer,
Han skal døe!

(Nota tager Spydet ud. Valkyrierne og Hulen forsvinde. Skuepladsen seer saaledes ud, som først i denne Handling. Stormen bliver endnu ved at rase.)

Hother.

Forsvundet! — sunket! — Koglerie omspænder
Hvert Trin, jeg giør, og hilder Hothers Arme.
Jeg Daare! — Snart skal Morgenrøden spille
Paa Gevars Field; og jeg, — ved Hothbrods
Aske!
Som Een, der frygtsom vil forlænge Livet,
Jeg agter her paa Spøgelser! Ha Vanfred!
Trold, som tilsvor mig Venskab! som jeg afskyer!
Hvor er nu dette Spyd, som vist kan dræbe?

Loke.

Du saae det.

Hother.

Ha jeg saae! jeg saae! — Hvor blev det?

Loke.

Loke.

Og veed jeg ei, at Odins Møer tillaved'
Det just for dig; at Skiebnen kun tillader
Din Arm at støde det i Balders Hierte?

Hother.

Før var dit Ord: mon de vil dræbe Balder?
Nu er det kun mod ham, de hærde Skavind;
Nu have Valhals Møer den fromme Halvgud.
Det skal jeg troe? — Hold op! — Forsvind, Bedrager!

Loke.

Jeg har jo sagt dig det, at jeg forførte.
Min List, og ikke de, har hærdet Spydet.

Hother.

Nu vel! Din List! — Hvor skiønt, hvor ædelt Hother
Henbringer Natten! — Dog fortæl! — hvorledes?

Loke.

Velan, saa hør! Du mindes Rotas Gave:
Det Spyd, der kom vor Halvgud til at knæle.
Det knuste jeg og bragte det til Rota.
Jeg laante Tyrs, den Asers, Dragt og Mine.
"See," sagde jeg, "dit Spyd, du kloge Rota!
"Saaledes laae det ved en Jettes Fødder.
"Det foer af Leire-Kongens Haand; det hvinte —
"Thi stærk er Hothers Arm. — Jeg kiendte Spydet,
"Og jeg, som bygte paa din Kunst, jeg raabte:

"Nu

"Nu staaer det ilde til med Biergets Jette!
"Men Biergets Jette loe. Han greeb om Spydet
"Og knuste det; og her, du kloge Rota!
"Her bringer jeg dets kostelige Stykker!"
Med Glæde saae jeg Rotas Øine gnistre.
Hun svor ved Odins Arm, ved alle Guder
Og ved Alfader selv: ei at aflade,
Før hun udfandt et Spyd, der sikkert dræbte
Hver Ymers Søn, og Hver, som kunde dræbes.
Hun svor og strax forsvandt. Det var, som Skiebnen
Kun havde ventet paa saa dyrt et Løfte.
Tre Gange tordnede den høie Norne.
Hun talde — skrækkelig er Skuldas Torden;
Jeg taaler ei at høre den — jeg flyede.
Men snart fornam jeg, at vort Spyd var fundet.
Da kaldte du. — Dog, hør de tunge Vinger! —
Hun er der! — Rota! — Jeg vil gaae tilside;
Thi Valhals Piger hade mig.

(Loke gaaer afsides.)

Tre=

Tredie Optrin.

Hother, og strax derpaa Valkyrien **Rota.**

Hother.

(som seer med Foragt efter Loke.)

Forvorpne! —
Ha, feige Træl! og du tilsvorst mig Venskab!
Nei, aldrig varst du Hothers Ven, Forræder!
Men Gudernes, men Dydens svorne Fiende!

Rota,

(Hun rækker ham det fatale Spyd med halv bortvendt Ansigt.)

Her, Søn af Hothbrod! Her, min elskte Kæmper!
Tag dette Spyd! — og brug det, som . . .

Hother.

Du græder?

Rota.

Du saae min Taare — See den! dyrt og ædelt
Er Blodet, som den spaaer. — Men brug kun Spydet!
Dog er det ikke min, men Skiebnens Gave.

Hother.

Jeg veed, du frygter for den fromme Balder.
Men, ædle Møe! men, kiender du mit Hierte,
Da veedst du, han er tryg, som Thor i Valhal.

Rota.

Rota.

Hvad vilst du, Helt! mod Nornen? — Nornen talde.
Hun røbed mig det skiulte Træ; hun bød mig
Afbryde Dødens Green; hun bød mig hærde
Dens Od i Nastronds Ild; hun . . . dog hvad vil jeg?
Spildt er min Taare, som dit ædle Forsæt.
Velan! — Brug dette Spyd! Død er dets Tilnavn.
Den, som det naaer, skal evig Dvale fængsle
I Hælhiems tause Nat, om det er mueligt
At dræbe ham; selv den Udødelige,
Hvis Øie Had og nedrig Ondskab mørkner,
Nedstyrter det i tusind Vintres Marter.
Merk det og brug det vel! dit Bryst er ædelt.
Men ham, som aander Gift i det, den Frekke!
(Jeg veed, han er os nær) ham skal du straffe.

(Rota forsvinder.)

Fierde Optrin.

Hother, og strax derpaa Loke.

Hother.

Hvorban! Er Alt en Drøm? — Dog, Spydet har jeg!

Vel-

Velkomne Død! dig skal min ædle Fiende
Dog ikke røve mig, ei skiule for mig!
Nu kan jeg holde, hvad jeg svor! O Nanna!
Nu bringer jeg din Dyd et værdigt Offer!
(Han vil gaae, men Loke møder ham i Udgangen.)

Loke.

Hvorhen? du Skiebnens Yndling!

Hother, (fortrøden.)

Ha! til Hælhiem!

Loke.

Ak, Hother! jeg beleer dit kloge Forsæt.

Hother, (opirret.)

Beleer?

Loke.

Du har din Fiendes Liv i Hænder,
Og du vil døe!

Hother.

Og hvilken Fiendes? Vanfred!

Loke.

Hvis, om ei Balders?

Hother.

Ha, han gav mig Livet!
Og, skiøndt jeg libet agter slig en Gave,
Saa tog jeg den. — Og, bør hans høie Hierte
Da fælde ham? — bør jeg, bør Hother straffe
Den Medynk, som jeg ønsker ei?

Loke.

Han kommer!
O spild dog Tiden ei med Daarers Drømme!

Hother.

Hvad vil du?

Loke.

Staa bag denne Gran og dræb ham!

Hother.

Ha, feige Træl!

(Han slaaer Loke med Spydet over Hovedet, og denne synker strax hylende i Afgrunden. Saasnart han er af Syne, bliver Alting stille. Solen staaer just op i sin fulde Glands. Efterat Hother nogen Tid med Bestyrtelse har seet paa alt dette, siger han:)

Saa styrte hver Forræder,
Som aander Ondskab i Skioldungens Hierte! —
Ha, Balder!

(Han gaaer noget afsides.)

Femte Optrin.

Hother, Balder.

Balder,

(som ikke bliver Hother vaer.)

Denne Nat var fæl og skummel!
Omkring mig holdtes Raad af vrede Guder.
Hvad vil de? Mon de vil forskrække Balder? —
Nu tier Alt.

Hother.

Hother.

Hvor stolt og ubekymret
Den høie Halvgud gaaer! Han tænker ikke,
At hvert hans Aandebræt er Hothers Gave.

Balder.

Hvo næpner Hother? Jeg har hørt ham nævne. —
Dog, Alt er taust, som Døden. — Veed jeg heller,
Hvi dette Navn kan røre meer end andre,
Og hvi det altid skurrer i mit Øre?
Ak! kan jeg meer end ynke ham, den Arme!
Som nu begræder Livet og sin Afmagt,
Som vaabenløs nu zitrer for sin Skygge.

Hother.

Ha! nu — thi det er stort — Skioldungen værdigt —
Nu vil jeg være stolt, som du, — og flye dig!

(Han gaaer.)

Balder.

Hvo taler her? Hvo tør forstyrre Balder? —
Dog, veed jeg ei, at finske Trolde-sværme
Paa Klipperne? — Alt naaede Solen Havet;
Dog fandt jeg Nanna ei. Tomt, som en Udørk,
Var Gevars Huus, og huult klang hvert et Gienlyd
Af Balders Suk. — Hvor var hun da? Hvor var
hun? —
Ak! Hother fængsler dig. I Hothers Arme
Fornamst du ei mit Suk, min bange Banken,
Din Balders Graad, hans kielne Raab, du Haarde!

Og, om jeg havde fundet dig — hvad var det?
Maaskee dit Svar da skulde dødet Balder. —
Jeg kiender mig ei meer. Mit Hierte banker,
Og her omkring det kryber fremmed Kulde.
Ja, Nanna! ja, du lærte mig at zitre.
Ak! elskte Pige! jeg — en Halvgud — skielver,
Naar du kun aander, naar du rører Læben!
Ha! aabnes den til Nei — o ti da, Grumme!
O ti! og lad mig gaae med Haab til Hælhiem!
Dog — saae jeg ei dit Øie straale Venskab
Til Balder? — Fandt jeg ei din hede Taare
Paa denne Haand? — Og saae dig rødme? Nanna!
Ha! jeg vil giennemtænke, jeg vil nyde
Mit Haab. — Hvi slaaer du da saa høit? mit Hierte!
Hvi trænge Taarer frem i Balders Øine? —
Og Haabet er mig fremmed! O min Rigdom!
Du lærer mig en Nidings Frygt! Jeg zitrer
Nu, da jeg har et Glimt af Haab at tabe.
Ak! om det røves mig igien, om Nanna . . .
O Tvivl! — o Frygt, som Hiertet ei kan bære!

Aria.

Først blender Haabets Glands vort Øie;
Da synes Alting blidt og trygt.
De matte Straaler
Skal snart forgaae,
Som Øiet taaler
At stirre paa.

Besee

Besee vi Haabet alt for nøie,
Forsvinder det i Tvivl og Frygt.

Ja, Thor! ja Sandhed — Viisdom var din Tale.
Det Glimt af Ynk var Tak for Hothers Frelse.
Hun skiald kun for sin Hother — for den Elskte;
Hver Taare bad mig om hans Liv. — Hvad Blendværk
Forvildede min Siel? Ak, usle Veirlys
Af tomt, af flygtigt Haab! du kunde glimte
For mig, som om jeg hendes Had ei kiendte.
Ak! stedse flyede hun mit Fied, min Skygge!
Og, naar jeg dog engang, mig selv til Marter,
Aftvang den Stolte nogen Agt og Giensvar,
Da var det Spot. Hun kaldte sig uværdig
At være Balders Brud og Odins Dotter,
Og tog mit kielne Suk for Skiemt og Smiger. —
Dog har jeg aldrig hørt det Ord, som døder,
Foruden Surturs Green og Nastronds Lue,
Det skrækkelige Nei, af hendes Læber.
Ha, jeg vil høre det! — Ved Hælhiems Mørke!
Min Graad skal trygle dette Nei af Nanna!

Siette Optrin.

Nanna, Balder.

Nanna.

(Hun kommer ganske forskrækket ind paa Skueplabsen.)

Ak! — Ingen svarer mig! — O haarde Klippe!
Hør du min Røst, som ingen Guder agte!
Formild min Angest! Svar! hvor er min Elskte?

Balder, (afsides.)

Min Skiebne vil . . . Ha, Nanna!

Nanna.

Tause Graner!
Før yndte, nu saa græsselige Skygger!
O viser mig, forraader mig min Elskte!

Balder, (afsides.)

Ha! skal jeg? — tør jeg?

Nanna.

Ak! hvor er du? Hother!
Ak, muligt i en Afgrund! — knuust og blodig!
Og taus! — for evig taus! — o vee mig Arme!

Balder,

(som springer hen til hende.)

O Nanna! hvilken Skræk . . .

Nanna.

Ha! jeg har seet ham!
Den fælste Drøm har viist mig ham — min Hother!

Han

Han stod paa Bredden af en bundløs Afgrund,
Og rundt omkring ham brølte gridske Udyr.

Balder.

Din — som du kalder ham — din Hothes lever.

Nanna,

(i det hun kiender Balder.)

Ha Balder! du har dræbt ham! — ak tilgiv mig!
Min Trøm forvirrer mig du seer, jeg zitrer. —
Jeg hørte Guders Fald og Guders Hylen;
Og blodig stod et Spøgelse ved Hallen.
Stort var det røde Saar, hvorpaa det pegte.
Som Een, der grunder, skiulte det sit Ansigt;
Men giennem Fingrene faldt store Taarer.
Ah, Nattens blege Søn var høi, som Hother!

Balder.

Ha! Hother kan ei være død.

Nanna.

Jeg troer dig;
Men ak, jeg kan, jeg kan ei hvile, Balder!
Før jeg har seet ham, talt med ham, og favnet
Hans Arm, og trykt den her til dette Hierte!

Balder, (fortvivlet.)

Ha Nanna! det er meer, end jeg kan bære! —
Ved Odin! det er meer!

Nanna, (forskrækket.)

I høie Guder! —
Du skrækker mig! — Jeg Arme!

(Hun

(Hun vil undflye, men Balder opholder hende med Magt og kaster sig ned for hendes Fødder.)

Balder.

O min Nanna!
Bliv! — jeg besværger dig ved disse Taarer,
Ved al min Qval! — bliv, Nanna! bliv!

Nanna, (beængstet.)

Hvad vil du?

Balder.

Og veed jeg det? — ak! jeg har haabet, Nanna!

Nanna.

O slip mig! — lad mig flye! — hvad har du haabet?
Du veedst jo, hvem jeg elsker — slip mig, Balder!

Balder.

Nei! her ved dine Fødder vil jeg høre
Min Dom. — Er intet, intet Haab tilbage?
Kan al min Kierlighed — kan disse Taarer —
Kan Intet røre dig? — O svar mig, Nanna! —
Siig Nei! Stød Dolken i mit Bryst!

Nanna.

Ha Balder!
Hvi elsker du en Dødelig?

Balder.

Maaskee du
Kun tvivler paa min Elskov, kun vil prøve
Din Balders Hiertelav. Ha! jeg vil løfte
Min høire Haand mod Himlen og tilsværge

Dig

Dig evig, evig Kierlighed, min Nanna!
Og, vil du større Prøver, o da nævn dem,
At jeg maa vise dig, hvor høit jeg elsker!

Nanna.

Ak Balder! — skaan mig! — skaan dig selv! —
Hvad vil du? —
Hvor ofte har jeg sagt dig det? Mit Hierte
Kan ei fortiene dig!

Balder.

Forhadte Omsvøb! —
Hvi vil du skaane mig? Ha, knuus mig! dræb mig!
Siig, at du aldrig vil!

Nanna.

Jeg elsker Hother!
Hvor kan jeg?

Balder.

Ha! maaskee du troer at elske.
Kan han, en Dødelig! fortiene Nanna?

Nanna, (opbragt.)

Han elsker Dyden, Balder! han er tapper,
Og han er stor blandt Konger. Han behersker
De Danske!

Balder.

Nanna! jeg er meer, end Konge!

Nanna.

Og, var du Gud, saa vil jeg kun min Hother!

Bal-

Balder.

(Han rækker fortvivlet den høire Haand op imod Himmelen.)

Endog forkastet — hører det, I Himle! —
Endog forkastet, skal jeg elske Nanna!

(Han har neppe udtalet, forend Valkyrien Rota lader sig
see. Dødens Fugl sidder paa hendes Skulder. Hun
vender Ansigtet bort, i det hun berører hans Jise
med sit Spyd, og siger:)

Til Kamp, min Ven! til Saar! og Fald! — og
Mørke!

(Hun forsvinder strax; og, saasom Balder og Nanna have vendt
hende Ryggen, og begge have været for opmærksomme
paa sig selv, til at kunne agte paa Andet, bliver hun
hverken seet, eller hørt, uden af Tilskuerne.)

Balder.

(Han springer op, som en Rasende, og holder Haanden
nogen Tid for Hovedet.)

Ha, hvi jeg sværmer! — hvi jeg spilder Tiden
Med kielne Suk, — og klynker, som en Qvinde!
Og, har jeg ikke Skiold og Sverd? — Til Kampen!
Til Kampen, Balder! Ha, lad Sverdet blinke!
Løft Sverdet høit! Absplit den stolte Kriger
Og to dit Spyd i Blod, du Søn af Odin!
Ha, Brag af Skiold mod Skiold, og Kampens
Bulder,
De, de skal glæde mig! — og døve Nanna!
Og Kæmpers Blod skal kiølne dette Hierte!

(Han trækker Sverdet og løber bort i Raserie.)

Syven-

Syvende Optrin.

Nanna, (alene.)

I Guder! — hvad var dette? — Ak, han raser! —
Jeg Arme! Ha, nu dræber han min Hother!

Aria.

O himmelske Magter!
I knuse mit Haab!
Hvo styrker mig Svage
Mod Gudernes Arm?
Hvo agter min Klage?
Hvo mærker min Harm?
Ha! hvem kan jeg røre?
Mon Jorden vil høre
Afmægtige Raab,
Som Himlen foragter?
O himmelske Magter!
I knuse mit Haab!

Ha, I har knuust mit Hierte! — Hother! Hother!
Hvor er du? — Ak, jeg kan ei meer! Jeg svimler! —
O Død! o Freya!

(Hun hælder sig afmægtig op til et Træe.)

Otten.

Ottende Optrin.

Hother, Nanna.

Hother.
(som løber bestyrtset hen til hende.)

Elskte!

Nanna, (seer stivt paa ham.)

Ak! — min Hother!

Hother.

Saa vild? — saa bleeg? — Ak! at dit ædle Hierte
Var ei saa ømt!

Nanna.

O elskelige Stemme! —
O tal endnu! O tal endnu!

Hother.

Du zitrer,
Min Brud! min elskte Brud! — og hede Taarer ...
O skiul dem! ha, de brænde mig, de smelte! —
Græd ei, min Brud!

Nanna.

Af Glæde, Guders Glæde
Fremlokker disse Taarer! — Hother lever!

Hother, (veemødig.)

Endnu!

Nanna.
(kielent og bedrøvet.)

Endnu?

Hother,

Hother.

(Han vender Ansigtet bort.)

O haarde, haarde Skiebne!

Dog, jeg har svoret!

Nanna.

Skræk mig ei, min Hother!

O skræk mig ei! — Hvad er det? — Høie Guder!

Du vender Øiet fra din Brud?

Hother.

(Han seer med Ømhed til hende.)

Ah, Nanna!

Nanna.

O frels mig, Freya! Graad paa Hothers Kinder! —

Hvad er det? Ha, jeg døer!

Hother.

(Han omfavner hende med Heftighed.)

O elskte Nanna!

Nanna.

O Himmel! siig . . .

Hother,

(omfavner hende igien.)

Engang endnu!

Nanna.

Jeg bæver!

Hvad er det?

Hother.

Kan du, Nanna! kan du glemme

Din

Din Hothers grumme Tvivl — hans ene Brøde?
Kan du tilgive den?

Nanna.

Kan jeg erindre,
Om Hother nogen Tid har feilet?

Hother.

Edle!
O, lev, lev evig vel! min Brud.

(Han omfavner hende tredie Gang og vil gaae; men hun hænger sig fast ved hans Arm.)

Nanna.

Ha, Grumme!
Om du har elsket mig . . .

Hother.

Ak, kan du tvivle? —
Ved Odin, meer end Lyset! — Kan min Taare,
Kan Hothers Graad ei vise dig hans Hierte?

Nanna.

Ak, — men du flyer mig!

Hother.

Eren kalder — Eren!
Og den — tilgiv mig! — den er meer, end Nanna.
Ha, jeg maa flye dig, Nanna! — Disse Taarer
Giør kun mit Hiette svagt og Døden bitter.

(Han vil gaae.)

Nan-

Nanna.

Ak, agter du min Skræk — vor Ungdoms Løfte;
Vil du ei see mig døe, og døe fortvivlet . . .

Hother.

Hvad vil du?

Nanna.

Ak en Bøn! — Tilgiv! — Jeg zitrer —
Men, om du møder Balder . . .

Hother.

Ha, jeg flyer ham!

Nanna,

(farundret og roligere.)

Du flyer ham?

Hother.

Kan du troe mig til, at hade
Den, som har skienket dig et Glimt af Glæde,
Een — Guder! — næsten een af Hothers Dage?
Ha, kan jeg dræbe Den, som gav mig Livet? —
O Nanna . . . jeg har tænkt den store Tanke;
Men Læben zitrer dog derved — o Nanna!
Kan du belønne Dyd? Kan du forglemme
Din Hother, og — med Tiden — elske Balder?

Nanna.

O ti, o ti, min Hother!

Hother.

Han er dydig,
Han elsker dig, og Odin er hans Fader.

Nan-

Nanna.

Ha, Grumme!

Hother.

Nanna, — jeg maa flye dig! — evig! —

Nanna.

O Skræk! hvad vil du da? hvorhen? hvad vil du?

Hother.

Døe! døe! — Du veed min Eed! — Ha, Solen iler!
Seer du, hvor høit? — Jeg svor ved Hothbrods
Aske:
Jeg lever ei eet Døgn med Balder! — Slip mig!
Ha, seer du ei, hvor høit . . .

Nanna.

Og jeg har svoret
Ved Kierlighed, ved Freya, ved mit Hierte:
Jeg vil ei slippe dig! jeg vil forfølge
Dit Fied i Dødens Nat! — Her vil jeg hænge —
Her, ved din Arm — og mit forgræbte Oie
Skal see dig, see sin Hother, til det brister!

Hother.

Vel, Nanna! Vær da kiek, din Hother værdig!
Tænk paa hans Eed og . . .

Nanna.

(hun slipper ham.)

Ak, hvad vil du? Hother!

Hother.

Hother.

Og see ham døe!

(Han løfter Spydet, for at stikke sig ihiel. I det samme styrter den rasende Balder ind paa Skuepladsen.)

Sidste Optrin.

Balder, de Forrige.

Balder.

(han løber lige hen imod Nanna.)

Nu kom! nu følg mig, Nanna!
Nu er vor Bryllupsfest bereed i Hælhiem . . .
I Asgaard. Kom, du Glædens mørke Dotter!
Ha, snart! Jeg dvæler ei ved kielen Elskov,
Og Jetter vente paa min Arm. — Du tøver?
Du tøver? Følg!

(Han griber hende i Armen og vil trække hende bort med Magt. Hother gaaer imellem og vil støde ham tilside med Haanden.)

Nanna.

Ha, frels mig, frels mig, Hother!

Hother.

Hold, Balder!

Balder.

(Han slipper Nanna, trækker sit Sverd og hugger af alle Kræfter ind paa Hother, som søger at afbøde hans Hug med sit Spyd og viger tilbage.)

Ha, Forvovne! styrt!

Hother.

Hother.

Ha, skaan dig!

Balder.

Styrt, Søn af Nither!

Hother.

Skaan dig!

Balder.

Dø!

(Han snubler og render ved den Leilighed Spydet i sit Bryst; hvorved han strax taber Sverdet og synker i det ene Knæ.)

Hother.

Ha, Balder!

Balder.

Ha, Nanna! — Thor! — Jeg har fortient min Skiebne.

(Han døer, og en stærk Hvirvelvind gaaer over Skuepladsen.)

Nanna.

I Guder!

Hother.

Han er død, den store Balder!

(En Stemme, långt borte i Skoven.)

Han er død, den store Balder!

(Mange Stemmer, som svare hinanden imellem Klipperne.)

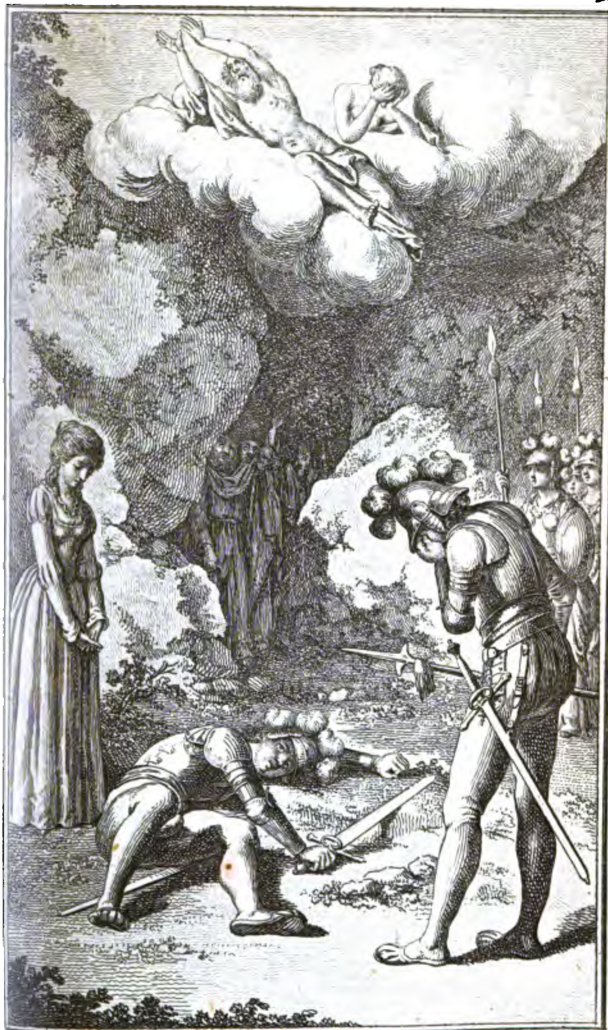
Den store Balder er død!

(Det tordner. Odin og Frigga lade sig see paa en Skye i en meget veemodig Stilling. Thor og Mange af Aserne komme ud fra den ene Side af Skoven, og de tre Valkyrier fra den anden.)

Thor,

Pag. 96.

3de Deel

D Chodowiecki del. et sculps. 1784

Thor, (og hans Følge.)
Odin, din Balder er død!

De tre Valkyrier.
Frigga, din Balder er død!

Chor.
Tordner, brøler! Storme, tuder!
Hyler, Himmel, Jord og Hav!
Hyler, Mennesker og Guder!
Ved den store Balders Grav!

Thor.
Krigens høie Guder græde,
Græde ved en Kæmpers Liig!
Ak, vor Balder! Asers Glæde!
Kielen Elskov fældte dig.

Chor.
Ak, vor Balder! Asers Glæde!
Kielen Elskov fældte dig!

Rota.
Nedlags hærdede Gudinder
Sørge ved en Kæmpers Liig!
Balder! Jetters Overvinder!
Lokes Ondskab fældte dig!

Chor.
Balder! Jetters Overvinder!
Lokes Ondskab fældte dig!

Hother.
Hothers hede Taare flyder
Ved den store Balders Liig.

Ædle Balder! dine Dyder,
Ak, din Høihed fældte dig!

Chor.

Ædle Balder! dine Dyder,
Ak, din Høihed fældte dig!

Nanna.

See fra Hælvei Nanna græde,
Fromme Halvgud! ved dit Liig!
Menneskers og Guders Glæde!
Skiebnen ene fældte dig!

Chor.

Menneskers og Guders Glæde!
Skiebnen ene fældte dig!

Thor, (og hans Følge.)

Odin, din Balder er død!

De tre Valkyrier.

Frigga, din Balder er død!

(Mange Stemmer, som svare hinanden imellem Klipperne.)

Den store Balder er død!

Slutnings-Chor.

Tordner, brøler! Storme, tuder!
Hyler, Himmel, Jord og Hav!
Hyler, Mennesker og Guder!
Ved den store Balders Grav!

Fors-

Forklaring

over gamle, især mythologiske Ord og Navne, som forekomme i dette Stykke.

Alfader var et af Odins Tilnavne, men betyder i dette Stykke det høieste Væsen, som raader for alle Ting og for Odin selv.

Alf, en Aand; det samme, som Dæmon hos Grækerne. Der var gode og onde Alfer, lyse og sorte, som Edda kalder dem.

Aser. As var et af Odins Tilnavne, og ligesaa gaves alle Guder Navn af Aser.

Asgard, (Asgaard,) Gudernes Borg, eller Stad, opbygt af Odin og hans Brødre.

Asgards Fald. Paa Verdens Yderste skulde ogsaa Himmelen revne, og Gudernes Bolig undergaae.

Balder, Odins og Friggas Søn, den bedste og skiønneste blandt Aserne. Hans Død og de Omstændigheder, som foraarsagede den i dette Stykke, det er, hele Anlæget til samme, ere tagne, deels af Edda, (43, 44 og 45de Fabel,) deels af Saxos tredie Bog, og Noget er, efter den vedtagne poetiske Frihed, lagt til, eller forandret.

Fen=

Fenris Ulv var avlet af Loke med Troldkæmpinden Angerbode. Denne Ulv skulde i Surturs Kamp med Guderne opsluge Odin, som for denne Spaadoms Skyld holdt ham bunden.

Find, en Trold af dette Navn.

Freya, den ypperste Gudinde efter Frigga, var Mennesker i Almindelighed, og særdeles Elskerne bevaagen.

Frigga, Odins Kone og Balders Moder, den ypperste af alle Gudinder.

Gelder, Saxernes Konge, (efter Saxo i Hothers Levnet,) antages her at være dræbt af Hother, som derfor kaldes Gelders Bane.

Gevar, en Spaamand, Nannas Fader og Hothers Fosterfader, efter Saxo. Han gjør ham og til Konge i Norge; men det er Gevar ikke i dette Stykke.

Guders Kamp. Guders Bane. Ved denne Verdens Undergang skulde Odin og de øvrige Guder kæmpe med Surtur og hans Følge, og alle omkomme i dette Slag. Denne Tidspunkt kaldes i Edda Ragnarokr, Gudernes Tusmørke.

Hæl, Dødens Gudinde. Hun var Lokes og Troldkæmpinden Angerbodes Datter, og Odin havde kastet hende ned til hendes stygge Opholdssted.

Hælhiem, Hæls Bolig. I Edda kaldes den Heliur, det er Helvede. Men, da det Ord Helvede nu har en anden Bemærkelse, saa maatte her et nyt Ord dannes til at betegne Hæls Bolig.

Hælvei, Dødeveien, eller Veien til Hælhiem.

Herte,

Herte, eller Herta, Jorden, anseet for et guddommeligt Væsen og dyrket som en Gudinde af de gamle tydske og nordiske Folk, som ogsaa af Romerne og Andre. Edda kalder denne Gudinde Jørd, (det er Jord, ligesom Herte kommer af det tydske Erde) og giør hende til Odins Datter og Kone, og til Thors, hans første Søns, Moder.

Hertedal, det Sted i Siælland, hvor Hertes Lund skal have været.

Hothbrod, Hothers Fader, efter Saxo, som giør ham til Konge i Sverrig, og saaledes Hother til en Svensk. Hvorimod Forfatteren til dette Stykke har fundet sig foraarsaget og berettiget til at regne Hother blandt Skioldungerne.

Hother skal, efter Saxo, have været Konge til Danmark og Sverrig; men hans Levnet hos samme er en Kiede af Fabler, som dog har givet en beqvem Anledning til Indholdet af dette Stykke.

Lidskialf, i Edda Hlidskialf, et Sted i Asgard, fra hvilket Odin overseer den hele Verden.

Loke, en meget ond Gud, som, efter Edda, var Aarsag i Balders Død og derfor af de andre Guder blev ført til en Hule, hvor de fæstede ham til tre Klipper, og han maatte lide den pinagtigste Straf indtil Verdens Undergang. Med Troldkæmpinden Angerbode avlede han Fenris Ulv, Midgards-Ormen og Hæl. Han regnedes og blandt Aserne og var, uagtet hans Ondskab, deilig af Udseende.

Mid-

ken Forretning og Navnet Valkyrier bemærker. Disse Tre have faaet Sted i dette Syngespil, og Rota giøres til den øverste blandt dem.

Udgard, (Udgaard) Lokes Bolig udenfor Himlen. Hans sædvanlige Navn i Edda er **Udgarda-Loke**, Loke af Udgard; og ligesaa kalder Saxo i Gorm den Førstes Levnet ham Ugartilocum.

Ymer, den første Kæmpe, eller Jette, som levede, før Himmel og Jord bleve til, og med sin Afkom blev ihielslagen af Odin og hans Brødre. Kun Een af denne Kæmpeslægt, ved Navn Bergelme, undflyede med Sine og blev Stammefader til de følgende Jetter.

Fiskerne,

et Syngespil

i

tre Handlinger.

Anledningen til dette Stykke er tagen af en Hendelse, som Hr. Kammerraad **Malling** i de **store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere**, Side 48 = 51 fortæller saaledes:

For fem Aar siden (1775) indstrandede et Skib imellem Fiskerleierne Hornbek og Villingebek paa Kronborg Amt. Skibet, som var bestemt til Skotland med Byg, førtes af en Engelsk Skipper, Thomas Bruun, og havde, foruden ham, endnu fem Mand ombord. Det var om Efteraaret i en mørk og stormende Nat, at disse ulykkelige Mennesker maatte friste saa haard en Skiebne. De ventede kun efter Dagens Anbrækning, for at see, hvor de vare, og hvad Haab de kunde giøre sig om Redning. Dagen kom; de saae sig et Bøsseskud fra Landet, og raabte om Hielp. Ved disse ynkelige Raab forsamlede Bønderne af Hornbek og Villingebek sig paa Strandbredden. De satte Baade ud for at roe ombord; men Stormen blev ved at rase saa stærk, at det ei var muligt at trænge igiennem. Ofte giorde de Forsøg derpaa; men Forsøgene mislykkedes; de maatte hver Gang vende tilbage, uden at naae deres Hensigt. Imidlertid stode de arme Skibbrudne paa Vraget overladte

ladte til dem selv. Trættede af forrige Nats Arbeide, udmattede af Kulde, Hunger og Angest, tabte de efterhaanden Mod og Styrke, og styrtede døde ned ved Siden af hinanden. Hen paa Eftermiddagen vare allene Skipperen og Styrmanden tilbage. Styrmanden, forfærdet ved at see Ligene omkring sig, besluttede da at anvende de sidste Kræfter, han havde tilbage, paa at svømme i Land. Han favnede Skipperen, sagde ham Farvel og kastede sig derpaa ud. Men neppe var han kommen nogle Favne ud fra Vraget, før et Stykke flydende Træ stødte paa ham; det knusede hans Hoved, han sank. Alle disse ynkelige Scener maatte Bønderne paa Strandbredden være Tilskuere til. Enhver Scene havde rørt dem. Denne sidste satte dem i saadan Bevægelse, at de paa ny begyndte at beraadslaae, om det da ei paa nogen Maade skulde være muligt at redde Skipperen, som nu ene var tilbage. Da traadte frem Huusmændene **Anders Jensen, Peter Jensen, Svend Bagge**, og Tieneste-Karlene **Jens Larsen** og **Svend Pedersen**, alle af Hornbek, og forbandt sig til at vove det alleryderste paa det sidste Forsøg; de sætte sig i en Baad, lægge Aarer til, anspænde alle Kræfter, arbeide sig frem igiennem Bølgerne, naae endelig ud til Vraget, tage Skipperen med i Baaden, arbeide sig igien tilbage og bringe ham i Land til almindelig Glæde; den halvdøde Mand blev derpaa baaren op til et Huus, hvor de forfriskede ham efter deres fattige

tige Evne, det bedste de kunde, indtil han kort efter blev modtagen i Dronning=Møllen, et Sted der i Nærheden, hvor han ved omhyggelig Pleie efterhaanden fik Liv, Helbred og Styrke igien. Da Skipperen var kommen til sig selv, og saae disse gode Folk, som havde vovet deres Liv for at redde hans, tog han frem de Penge, han havde hos sig, og bød dem endeel deraf. Men saa modige, som de før havde været til at gaae Faren imøde, saa uegennyttige vare de nu. De forlangte ingen Belønning, men ansaae det for Pligt, at have udrevet en ulykkelig Mand fra Døden. Dog deres ædle Handlinger fortienede Belønning og fik den. En indfødt dansk Mand, som lever udenfor Fædrenelandet, da han hørte Fortællingen derom, glædede han sig over sine Landsmænd, og besluttede at vise dem den Skiønsomhed, der tilkom dem. Til den Ende tillagde han enhver af benævnte fem Personer 25 Rigsdaler, saa længe de leve. Disse Gaver nyde de nu aarlig. Naar nogen af dem døer, skal hans Anpart deles mellem de Overlevende, og Den, der bliver sidst tilbage, nyder de fulde 125 Rigsdaler aarlig paa sin Livstid.

Hand=

Handlende Personer:

Anders, en Fisker.
Gunild, hans Kone.
Lise, } deres Døttre.
Birthe, }
Knud, en Fisker, forlovet med Birthe.
Svend, en Fisker, forlovet med Lise.
Peder, } Fiskere.
Jens, }
Thomas, en Skibbrudden.
Odelheim, en dansk Herremand.
Claus, en Bonde.
Fiskere og Fiskerinder.

Skuepladsen er Hornbeks Fiskerleie. Handlingen begyndes om Morgenen og endes samme Dags Eftermiddag.

Første Handling.

(Skuepladsen er i denne Handling en Fiskerhytte. Saa længe den varer, høres Stormen af og til, og Slutdet mørkner Dagen.

Første Optrin.

Gunild, Lise og Birthe.

(De sidde omkring et Fisker-Garn, som de bøde paa. Ved Siden af Gunild staaer et Bord med en slukket Lampe og et Timeglas.)

Tercet.

Gunild.

Trodsige og vilde
Brøle Bølgerne.
Natte-Stormen svinger
Tung de vaade Vinger
Blandt de Skummende.

Lise.

Livets rige Kilde,
Moderlige Hav!
Skal da Kiv og Vrede
I dit Skiød tilrede
Dine Fostres Grav?

Bir-

Birthe.

Lad vort Suk formilde
Din og Himlens Harm!
O hold op at trettes,
At vi trygt kan mættes
Ved din elskte Barm!

Alle Tre.

Lad vort Suk formilde
Din og Himlens Harm!
O hold op at trettes,
At vi trygt kan mættes
Ved din elskte Barm!

Lise.

Paa Bølgen svæver
Mit Hiertes Ven!

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Lise.

Hvad vil du sige?
Hør Stormen stige!
Ak, hvor jeg bæver,
Jeg arme Pige!
Paa Bølgen svæver
Mit Hiertes Ven!

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Lise.

Lise.

Hvad vil du sige?
Hør Stranden koge
Og sprudle Taage,
Som skiuler den!

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Lise.

Jeg arme Pige!
Ak, hvor jeg bæver!
Paa Bølgen svæver
Mit Hiertes Ven!

Gunild.

Paa Stormens Vinge
Kan Almagt bringe
Ham karsk igien.

Birthe.

Jeg troer at føle
Min Brudgoms Død.

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Birthe.

Hvad vil du sige?
Hør Stormen stige!
Hør Havet brøle!
Jeg arme Pige!
Jeg troer at føle
Min Brudgoms Død.

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Birthe.

Hvad vil du sige?
Hør Havet syde
Blandt Skiær, som bryde
Dets hule Stød.

Gunild.

Frygt ei, min Pige!

Birthe.

Jèg arme Pige!
Hør Havet brøle!
Jeg troer at føle
Min Brudgoms Død.

Gunild.

Vort Suk kan drage
Ham karsk tilbage
Af Havets Skiød.

Alle Tre.

Livets rige Kilde,
Moderlige Hav!
Skal da Kiv og Vrede
I dit Skiød tilrede
Dine Fostres Grav?
Lad vort Suk formilde
Din og Himlens Harm!
O hold op at trættes,

At vi trygt kan mættes
Ved din elskte Barm!

Lise.

Du dreier Glasset ei! — Hvor ofte, Moder!
Udløb det, fra den Tid vort Folk forlod os?

Gunild.

Snart skal det dreies første Gang.

Lise.

Du skiertser!
To Timer, veed jeg vist, at Svend var borte.
Først gik han, som du veedst — og kom tilbage —
Og kyste mig — og gik igien. — Den Arme!
Han gik! han rev sig løs fra dette Hierte!
Og iilte dristig nynnende mod Stormen,
Al Havets Skræk, maaskee sin Grav imøde! —
Saa stod jeg stum, jeg veed ei selv, hvor længe,
Og sukkede, da han forsvandt i Taagen.
Saa faldt vi, som du veedst, paa Knæ og læste,
Og græd, og bad til Ham, som styrer Havet,
Om hans Beskiermelse.

Gunild.

Beskierm dem, Fader!

Lise.

O hør vort Suk!

Birthe.

Bønhør det!

 Lise.

Lise,

(efter en liden Pause.)

Nu — saa sang vi
En Morgen-Sang. — Saa, som du veedst, min
Moder!
Saa puslede vi lidt omkring i Hytten —
Og puslede — og skured' Bord og Bænke —
Og gav vort Kræ, og tâlte det — og satte
Alt paa sit rette Sted, som Brug og Skik er.
Nu da — saa satte vi os her, at bøde
Paa Garnene og sang, alt som vi bøded'.
Saa tænkte jeg paa Svend — og græd, og tænkte,
Og sang; og nu — hvor længe har jeg talt nu?
Alt dette sammenlagt — to lange Timer,
To Timer er det vist — det veed mit Hierte.

Gunild.

Dit kielne Hierte skuffer dig, min Pige!
See kun paa Maskerne, som Hver har knyttet!
Hvad synes dig? Er det en Times Arbeid?
Det var ei godt, vist ikke godt, min Datter!
At Armes Gierning gik saa seent fra Haanden.
Men Sagen er, dig længes, og du frygter.

Lise.

Aha! det er kun alt før sandt. Jeg zitrer!
Og længe, (thi jeg tvinges til at troe dig,)
Og længe, hele tre, maaskee vel fire,
Hvem veed, hvor mange Timer jeg skal qvæles

Af

Af denne Angst. Nu svæve de paa Havet!
Hvem veed? O Himmel! Hvert et Stød af Stormen
Forskrækker mig! Nei, aldrig, aldrig saae jeg
Saa fæl, saa lang, saa evig lang en Morgen.

Birthe.

Ja, fæl og haard for Fattige! Jeg frygter,
De komme, som igaar, med tomme Hænder.

Lise.

Ah, kom de kun!

Birthe.

Vel nok! og vel i Morgen,
Og altid vel! Thi hvad er kiert, som Livet?
Men er vi rige? Har vi Køer og Agre
At trøstes ved, naar Havet længe glipper?
Betænk det kun, at mange slige Nætter
Vil dræbe os og dem, her i vor Hytte!
Og skal vort Bundgarn længe staae urygtet,
Og Hampen ei betalt, saa lidt som Baaden?
Seent bliver da vort Fæstens Øl, min Søster!
Du veedst, paa dette Garn beroer vort Bryllup.

Lise.

Ak kom de, kom de kun med Liv og Helbred!

Gunild.

Maaskee, mit Barn! er al vor Frygt utidig.
Dog, lad det være som det vil, din Vantroe

Er altid Synd. — Er Himlens Arm forkortet?
Fæst al din Lid til den!

Lise.

Jeg vil, min Moder!
Jeg vil — og dog . . . Ak var vi ei saa arme;
Da var det Synd at trodse sligt et Uveir.
Naar var saa græsselig en Storm, som denne?

Gunild.

Den sagtnedes dog lidt, som Dagen gryede.

Lise.

Og steeg den ei igien? Ha, hør de grumme,
De vilde Stød! hør Havet, hvor det brøler!
Hør Brenningen! Hvad skulde de paa Stranden?
Hvad jog dem ud? — Ak, var vi ei saa arme!

Birthe.

Men Armod er en mægtig Lov, min Søster!
Stil dig tilfreds! Hav Tanken til din Gierning!
Jeg er saa ræd, som du. Men, naar jeg knytter,
Og hvad det ellers er, jeg har i Hænder,
Saa stræber jeg og seer paa mine Fingre,
Hvor hurtigt de kan flytte sig. Og, naar jeg
Saa nynner lidt, høit snakker lidt imellem,
Da synes mig, jeg glemmer, at jeg frygter.

Lise.

Du est da lykkelig! Ak, naar jeg zitrer,
Og zitrer for min Ven; da, ak! da glemmer
Jeg Arme! at jeg har en Haand, og Fingre,

Og hvad de sysle med, og hvad jeg snakker.
Min Ven, min elskte Ven er al min Tanke.

Birthe.

Jeg elsker min saa høit, som du, min Pige!

Lise.

Det veed jeg, Bedste! — Ak, jeg er enfoldig;
Er ei saa stærk, som du; tilgiv min Svaghed!

Aria.

Vel kan Sang og Sysler byde
  Frygten Skin af Rolighed;
Stirrende kan Øiet dølge
  Taaren, som det blendes ved;
Ord kan standse, Flid kan dræbe
Klager paa min aabne Læbe,
  Suk i mit beklemte Bryst.
Dog, min bange Siel undflyede
  Disse Glimt af kunstlet Fred.
Ak, den er ei her! den følger
Giennem Storm, og Skiær, og Bølger
  Med sin Kummer og sin Lyst!

Birthe.

Jeg er saa ræd, som du. Ak! om et Uheld
Nu træffer dem, hvor fandt jeg vel saa duelig,
Saa dristig, saa vindskibelig en Brudgom?
Hvor fandt jeg Een, saa kiek, som Knud? Nei aldrig!
Ei paa det hele Leie!

Lise.

Lise.

Ak, jeg Arme!

Hvor faaer jeg Svend, min Svend, min egen Elsker!

Ha! ei paa tusind Leier, ei paa Jorden!

Dybt i dit Skiød, umættelige Nord-Hav!

Sank al min Lyst! du ruger paa min Glæde!

Der kan jeg finde den, kun der!

Gunild.

Forvovne!

Din overdrevne Frygt fortørner Himlen;

Og, som jeg før har sagt og atter siger,

Halv troer jeg — ja, jo meer jeg eftertænker,

Desmeer forvisses jeg — den er utidig.

Lise.

Utidig nu! — Ak, saae du ei vor Lampe,

Hvor mat, hvor bleeg, hvor dødelig den brændte

Kort før de gik? Net, som de sidste Gienskin

Af Sielens Ild i et halv brustent Øie,

Hvis Glimt kun vise, at de snart skal slukkes.

Birthe.

Og Lenke-Hunden tudede imorges

Saa hæs, som naar den sporer Liig fra Stranden.

Lise.

Og har jeg ikke hørt, naar undertiden

Nord-Vinden taug, et Jammerskrig fra Havet,

Et Skrig om Hielp, som af skibbrudne Søefolk?

Gun-

Gunild.

Nu, Børn! det er, som det forstaaer sig, Noget.
Jeg selv fornam de samme Skrig. Men Stormen,
Selv Stormen byder mig at frygte mindre.
Tro mig! den kiekkeste, den danske Sømand
Vil aldrig, blot af Trang, blot for at vinde,
Betroe sit Liv til sligt et Veir. I hørte,
At selv min Anders, han, som aldrig skyede
Nord-Havets Harm, naar Nød og Pligter kaldte,
I hørte, at han vred og stivt modstræbte
Det raske Mod, som voxte hos de Yngre,
Da Stormen syntes pludselig at hvile;
Og at han, trættet kun tilsidst og vranten,
Halv som af Tvang, samtykte i det Forsæt,
Hvorved han spaaede dem kun liden Lykke.
Nu veed I selv, hvor langt de kunde komme,
Før Stormen atter kulede fra Norden.
Og nu — hvor høit maa Søen gaae! Nei, neppe
Har Anders løsnet Baad i Dag fra Landbred.

Lise.

Hvor blev de da? Hvi tøve de saa længe?
Ak, Svend, som veed min Frygt!

Gunild.

Din Frygt? — desværre!
Han mærker den for vel. O skiul din Svaghed,
Ifald du elsker ham! O stræb at dølge
Hvert Glimt af Kummer, som han ei bør agte!

Troer

Troer du, han bør paaskiønne sligt? og føle
Din Angst, saasnart du seer, at Bølgen hvidnes?
Og see mod Bredden længselfuld, og tænke
Hvor godt det var at slumre ved din Side?
Hvad vil du, Barn! hvad vil du med en Sømand?
Hvi tragter du saa høit? Saa svagt et Hierte
Var bedst betrygget hos den ræbde Bonde!

Arioso.

En Bonde seer fra Ploven
Den mørke Tordensky;
Strax troer han ræd og doven,
Nu er det Tid at flye!
Hans Qvinde breder Dugen
Og seer saa hierteglad,
Hvor godt, hvor trygt og slugen,
Han sidder ved sit Fad.
Han æder, mens han aarker;
Saa faaer han sig en Ruus,
Og strækker sig, og snaarker
Ved Siden af sit Kruus.
Saa glad kan nu den Qvinde
Tye til sin varme Krog;
Den trodser alle Vinde,
Som biergede sit Skrog.

Lise.

Du spotter mig og svarer ei. O svar mig!
Ifald de, som du troer, har frygtet Stormen,
Hvor blive de da nu? Hvor kan de være?

Gun-

Gunild.

Maaskee de har besøgt vor syge Nabo;
Maaskee de vente bedre Veir i Kroen.

Birthe.

Ja, vist nok der! — O, jeg har sagt det længe,
Det var en Daarlighed af os, at vælge
Saa unge Fæstemænd! Vel sandt, jeg elsker
Min Knud oprigtig, som mit eget Hierte;
Men tigge vil jeg ei. Er det hans Tanke,
Da er det vel, at Baandet er uknyttet.

Andet Optrin.

Anders. Knud. De Forrige.

Anders, (endnu i Døren.)

Det er forgieves, Knud! Lad Haabet fare!

Knud.

Jeg? Haabet! — Aldrig, før det selv vil slippe
Mit Bryst!

Anders.

Nu dog!

Knud.

Hvorfor?

Anders.

Det er umuligt!

Knud.

Knud.

Hvorfor?

Gunild.

I see det, Børn! det var forgieves.
Og nu, min Ven! velkommen til vor Hytte!
(Anders giver hende Haanden og sætter sig for Bordenden.)

Knud.

Forgieves! Ja, det synes saa. Dog er det
En usel, søvnig Ting, at gaae fra Gilder,
Naar man endnu kan høre Strængen klinge.
Og uselt er det, jammerligt, at gabe,
Og folde Hænderne, og ønske Haabet
God rolig Nat, før man har seet det synke
I Havets Dyb.

Birthe.

Hvad? Hvilket Haab? min Fader!

Lise.

Svend? — Hvor er Svend?

Anders.

Han tøvede ved Stranden,
Saavel som Fleer, til Solens Glands kan bryde
Det tykke Slud, som Sky'r og Bølger sprudle.
Vist nok et Skib — Gud trøste dem, de Arme!
Et Skib har stødt paa Grund i Nat.

Gunild, Lise og Birthe.

De Arme!

Av-

Anders.

Man hører tydeligt, at Folket skriger
Om Hielp. — Men ak! hvo kan?

Gunild.

De har da længe
Forgieves raabt. Vi hørte dem imorges.

Lise.

Hvor staae de da? Er intet Haab om Redning?

Knud.

Om de maaskee kan bierges i vort Bundgarn!

Gunild.

Tal ei saa vildt!

Anders.

Tæt over Havet svæver
En Rad af tunge Sky'r, forfulgt af Stormen;
For ved sig pidske de Nordhavets Bølger,
Som trodsig vilde sprudle Damp og blande
Forbittrede den hvide Fraae med Regnen.

Birthe.

I har da ei forsøgt at see vort Bundgarn?

Anders.

Forsøgt? min Datter! Ja, var det ei hendet,
Som gav for megen Grund til Frygt, desverre!
Og havde Nød ei drevet os; da skulde
Hver Klog — jeg selv, jeg først blandt alle — kalde
Vort dristige Forsøg daaragtig Frekhed!

Dog

Dog sligt et Fald kan, haaber jeg, undskylde,
Maaskee undskylde, hvad den Arme vover.

Lise.

Hvad? hvilket Fald?

Birthe.

Hvad Uheld? Hvad er hendet?

Anders.

Og kan I troe, at vi har seet paa Havet
Saa lang en Tid med Hænderne i Barmen?

Birthe.

O nævn, for Himlens Skyld!

Knud.

O nævn det ikke!
Hvem veed da, om vi ei endnu tør haabe?
Tør haabe! Vi? — Og hvorfor ei? Nu vil jeg,
Til Trods for Slud, og Storm, og Havets Afgrund!

Anders.

Min Søn! at ville, hvad man seer umuligt,
Er Daarlighed!

Knud.

Hvad vil du? Ved mit Hierte,
Jeg kalder det ei Viisdom. Jeg tilstaaer dig,
Jeg veed ei selv, hvorpaa mit Haab er grundet.
Det er nu saa min Siels Natur. Hvad vil du?
Mit Overlæg, og Klogskab selv maa sige
Alt, hvad den vil, saa bliver det mit Hierte

Mod=

Modbydeligt, at skille sig ved Haabet.
Umulighed! — Hvad er det? Aldrig saae jeg
Endnu det Spøgelse, den lede Uting,
Hvis Navn saa let kan skræmme rædde Bønder
Fra Farer og fra vanskelige Forsæt.
Umuligt! — Ja, jeg bander ei den Stymper,
Som først udfandt det Ord; han var min Næste;
Men Dansk og Sømand var han ei. — Umuligt! —
Alt Lyden af det skurrer i mit Øre
Som Ugleskrig, som Dødning-Klokkens Kimen,
Som Vinterstorm, der hyler giennem Rifter
Af gamle Vrag.

Anders.

Ak ti! det er forgieves.
Tre Gange prøved' vi, at roe mod Stormen;
Tre Gange slengte Bølgen os tilbage.
Dit Been kan vidne det.

Birthe.

Ak, du est saaret?

Knud.

Et Fluestik! — Jeg faldt ved Baadens Tørning,
Og det er alt.

Birthe.

Men siig da, siig, hvad Uheld!

Anders.

Nu — dølges kan det ei. Vi fandt ved Bredden,

Be-

Bestyrtede, ni Pæle af vort Bundgarn,
Som Storman drev paa Land i Nat.

Gunild.

O Himmel!

Birthe.

Vort Bundgarn? Ak! Alt, hvad vi Arme havde!
Alt — Haabet selv — med Eet opslugt af Havet!

Lise.

Ak, Svend, den arme Svend! hvad maa han lide!

Birthe.

Alt — og saa pludselig — Alt, hvad vi eie!
Og eie! — Ha, hvad eie vi? Jeg sværmer!
Svar! hvem betaler nu vor Gield? Ha, hvi jeg,
Som dog har Sands, ha, hvi jeg vilde haabe!
Vanvittig er den Arme, den Forskudte,
Som smigrer sig med Haab, med glade Drømme!

Gunild.

Ak, du fortørner Himmelen, min Datter!
Eet af dens Smiil kan skienke Fred og Velstand.
Ei heller er vort Haab saa reent forsvundet.
Hvem veed, hvad Trøst den blide Soel kan bringe?
Hvem veed, om ei een Pæl kan holde Garnet?
Den kan det vist, om Almagt vil. — Og, om den
Ei vil, — o, hvem tør sige, den giør Uret?
Dens Vink er altid godt og altid helligt.

Lise.

Lise.

Ak, Svend! — Jeg veed, hans gode Hierte bløder,
Ei for sig selv, men for sin Elsktes Kummer!
Jeg seer hans Øie fuldt af bange Veemod;
Jeg seer — jeg føler alt de hede Taarer!

Birthe.

Hvad, Taarer? hvad udretter vel hans Klynken?
En herlig Trøst! — Hans Graad! Ha, føl vor Jammer!
Føl, at vi tabte Alt — vor Flid, vor Ungdom,
Vort Haab, det sidste Glimt af Haab!

Gunild.

Forvovne!
Du lever, du est karsk, og stærk, og duelig!
Du seer din Fæstemand og troer én Himmel!
Og det er dig, som tabte Alt? Halv blusser
min gamle Kind ved slig uskiønsom Feighed!
Hvad, om du var paa Vraget hos de Arme,
Som, zitrende, af Dødens Gab fremstrække
De alt afmægtige, alt kolde Hænder
Mod Jorden og mod Himlen, og forgieves
Opløfte matte, hæse Skrig om Redning!
Hvor gierne gav de deres Skib, og om det
Var fyldt med Guld, for Pladsen, du betræder!
Betænk det vel, min Datter! og ydmyg dig

For Ham, som gav dig meer, end du fortiente!
Du, Lise, kom! vi vil tilrede Davren.
(Gunild og Lise gaae.)

Tredie Optrin.

Birthe. Anders. Knud.

Birthe.

A r i a.

Ha, føler et Hierte,
Som nages af Smerte,
Med Lyst at det slaaer?
Ah, haabløse Dage!
Ah, skrekfulde Aar,
Som Himlen tilreder,
Den Arme til Plage!
Ak, om den vil tage
Alt, hvad den har givet,
Da tør vi ei græde!
Men, fordrer det Glæde,
At I blev tilbage?
O haabløse Dage!
O skrækfulde Aar!
Ved Tanken om Eder
Mistrøstes den Svage,
Som seer kun i Livet
Den Kummer, det spaaer!

Ha

D. Chodowiecki del. & sculps.

Ha, føler et Hierte,
Som nages af Smerte,
Med Lyst at det slaaer?

Ha, det er trøsteligt! — og er vor Smerte
Da lindret strax, og er vort Tab oprettet,
Fordi vi har, jeg veed ei hvad, tilbage?
Og er det glemt, saa snart kun Andre findes,
Som tabte meer, end vi, og haabe mindre?
Og hvad kan tabes meer? Ha, det var bittert
At røve mig den Graad, jeg har tilovers!

Anders.

Din fromme Moder laster ei din Klynken;
Hun taaler den, endskiøndt den lidet gavner.
Det er kun din Uskiønsomhed, dit Mismod,
Det er din Trods, din vrantne Trods, hun straffer.
Og bedre hun, end Himlen selv. — Jeg gyser!
Ak, Himlens Vink ydmyger den Forvovne,
Men det forkaster, det nedslaaer en Haabløs.

Birthe.

Du haaber da endnu? Tilgiv mig, Fader!
Du veedst, det usle Garn er al vor Velfærd.
Og har du Haab, eet Glimt af Haab tilbage,
O, kan min Graad, kan da din Datters Taarer
Ei røre dig, — at du endnu forsøger,
Endnu engang, at redde det? — Før Havet
Opsluger Alt! — O prøv det dog! o prøv det!

Du vil da ei, af kierlig Frygt — for Andre.
Nu vel! og kun eet Ord endnu! Mig synes,
At det var dig, som før saa ivrig paastod,
At Alt, helst det, hvorpaa jeg nu saa længe
Har spildt mit Ord, var i det mindste muligt.
Det troede du, indtil jeg bad, indtil du
Mig til Behag forandrede din Tanke!

Knud.

Jeg min? Har jeg forandret den? nei, aldrig!

Birthe.

Og troer du, troer du da, vort Garn kan bierges,
Imedens du med Hænderne i Skiødet
Beregner her din kielne Lises Taarer?

Knud.

Og hvorfor ei? Maaskee det har det Indfald,
At drive selv paa Land ved Hielp af Stormen.
Et venligt Skiær kan møde det paa Veien
Og holde det, saa varlig som en Moder
Sit Barn, og vogte det for andre Stene.
Hvem veed, om det ei kierligt selv har svøbt sig
Omkring det Skib, som ventelig er strandet?

Birthe.

Du spotter mig? Nu vel! — Men svar! Ifald det,
Som jeg, der ikke seer saa skarpt, formoder,
Ifald det hændtes, at din Snak er Drømme,
Og Alt er tabt; — siig! troer du det da muligt,
At Stormen kan betale det, vi skylde?

Knud.

Knud.

Og hvorfor ei? — Det koster den ei Andet,
End blot eengang at snoe mig rundt om Jorden,
Herfra til Cap, til Tranqvebar, til Canton,
Og saa med Kisten proppet fuld tilbage!

Arioso.

En Sømand med et modigt Bryst
Kan aldrig fattes Penge.
Tab skjærper kun hans Vindelyst,
Og Armod er ham som en Dyst,
Der ei kan vare længe.
Naar Søen plyndrer fra sin Ven
Og sætter ham paa Prøve,
Da leer han kun og tvinger den
At bringe tifold Det igien,
Som den har torbet røve.
Han sadler dristig Havet op,
Saasnart hans Hierte lyster,
Og rider, høit paa Bølgens Top,
I Trav og susende Galop
Til guldbestrøede Kyster.
Flux er han der saa riig, han vil,
Og lystig som den Rige;
Og sætter Boven-Bram-Seil til,
Og flyver glad med Sang og Spil
Tilbage til sin Pige.

Birthe.

Ak, Ven! om dette skeer, ifald du kommer
Saa rig igien, da er det meer end muligt,
At du vil beile til en stor Madame.

Knud.

Giv dig tilfreds! Jeg føler, at mit Hierte
Har intet Hæng til Falskhed, eller Hovmod.
Jeg skal erindre dig, trods al min Velstand.

Birthe.

Jeg mig tilfreds? Gaa, Ven! du har mit Minde!
Givt dig med hvem du vil! Thi, sandt at sige,
Jeg har ei den Taalmodighed, at vente
Med kierligt Haab paa slige Drømmes Udfald,
Saa lidt, min Ven! saa lidt, som jeg vil give
Min Haand derpaa, at døe med dig af Mangel.

Knud.

Det er da, synes mig, en Kurv?

Birthe.

Hvad andet?

Knud.

Ha, Birthe! — Viid, jeg ynker dig, du Arme!
Du taber meer i Dag, end tyve Bundgarn,
Og meer, end jeg har tabt. — Det er mig muligt
At glemme dig, — skiønt ei dit falske Hierte!

Anders.

Hvor ofte har jeg sagt dig det? din Brødsorg
Er alt for stor; din idelige Klynken

Er

Er væmmelig; den plager kun din Brudgom
Og trætter ham tilsidst. — Enhver maa tænke
Det er ei ham, men blot dig selv, du elsker.

Birthe.

Jeg elsker ham. Jeg tænker det kun baarligt,
At lægge sligt et Baand paa tomme Hænder.

Knud.

En Haand, saa karsk, som min, saa stærk, saa haardfør,
Kan den da være tom? — Dog vel, min Pige!
Giør, hvad du vil! — Men, om du ei fortryder
Alt, hvad du nu har sagt, og snart, saa kast mig
Frit over Bord, som reent ubrugbar Ballast!

Anders.

Ti, Søn! Jeg hører Fremmede ved Hytten.

Fierde Optrin.

Claus. De Forrige.

Anders.

Ha, Claus! Velkommen, Ven!

Claus.

Nu, gamle Fader!
Halv frygter jeg, at spørge dig om Fangsten
I dette Veir.

Anders.

Den er, som du kan tænke.
Ak, bød kun Himlen, at det ei var værre!

Claus.

Jeg havde selv kun lidet Haab. Ei heller
Vil jeg adspørge Fleer end dig, paa Leiet;
Jeg veed, det nytter ei, naar du og Dine
Selv ei har torbet driste sig paa Søen.
Dog ærgrer det mig meer i Dag, end ellers,
At I just nu slet Intet har at sælge;
Deels for mit Herskabs Skyld, som gierne føier
Vor Fremmede, og deels for Eders Bedste.

Anders.

Dit Herskab har da Fremmede paa Gaarden?

Claus.

En ædel Dansk, en stor og mægtig Herre,
Som, skiøndt han mange Aar og længst har levet
I herlige og vidtberømte Lande,
Dog ei endnu har glemt sit kiere Danmark.
Det, siger han, det var hans Tankers Hvile,
Naar Pragt, og Rigdoms Glands, og Kunstens Under
Ufølte havde trættet dem; da saae han
Med Længsel til sit Fødeland og smilte.
Den Fattigste, som hører ham, maa glædes
Og troe sig stor, som fødtes her; han elsker
En ærlig Dansk, om han var klædt i Pialter.

Hans Lyst er dansk. Mit Herskab lod, som billigt,
Anskaffe Alt, hvad kostbart er og lækkert,
Af Det, som groer i Verdens fire Hiørner,
Da han besøgte dem. Hvad var det? Intet!
Han vil kun Det, som danske Hænder skaffe.
Det havde været dig en vis Forœring!

Anders.

Ak, det er ei at tænke paa! — Den Ædle! —
Hans Navn?

Claus.

Er Odelhiem!

Anders.

Den Slægt var altid
Berømt af ædel og høimodig Rundhed,
Og i min Ungdom var den Danmarks Hæder.

Femte Optrin.

Svend, og strax efter ham Gunild og Lise.
De Forrige.

Svend.

Ak, Fader! ak, — ifald du saae den Jammer!

Birthe.

Saae du vort Garn?

Svend.

Hvad Garn? — Ei! hvem kan tænke

Paa sligt? — det er i Havets Dyb! — Men, Himmel!
Nu seer man Vraget tydeligt. Ak, Fader!
Sex Mennesker har klynget sig ved Masten,
Som bugner ved sin jammerlige Byrde!
Ak, saae du dem, hvor ængstlig de fremstrække
Den ene Haand mod os, som staae ved Bredden,
Og klamre sig ved Livet med den anden;
Og, ak! man seer, — man hører alt kun Afmagt,
Kun Mismod i de matte Skrig. De Arme!
Ak! er da intet Haab? Mit Hierte bløder!

Anders.

Gaaer Søen høi, som før?

Svend.

Jeg troer, den sagtnes.

Lise.

Og Stormen stiger kiendelig; mit Øre
Kan ei bedrage mig.

Svend.

Ak, saae du Vraget!

Anders.

Vor Baad er tæt.

Svend.

Og stærk!

Knud.

Og vi har Kræfter!

Svend.

Svend.

Ak, kunde vi! ak, Fader, hvilken Glæde!

(Anders gaaer ud, og Claus med ham.)

Lise.

Ha, Svend! jeg kiender dig! — men, om du vover
Dit Liv for Fremmede i sligt et Uveir,
Og agter ei mit tro, mit ømme Hierte,
Da — mærk mit Ord! — da glemmer jeg det aldrig!

Svend.

Ha, er det Tid, at agte paa din Ømhed?
Hvad vil du her? — Hvad vil du med din Trubsel? —
Jeg veed, at Frygt aftvang dig den; dog, Lise!
Den Frygt er mig en Last. Derfor betænk dig!

Lise.

Og kan jeg det?

Svend.

Giør, hvad du ei kan lade!

Gunild.

Jeg sagde dig det før!

Lise.

Nu vel! — men kald mig
Den taabeligste Møe paa hele Leiet,
Om han ei snart skal angre denne Haardhed.

Anders,
(i det han kommer ind.)
Jeg veed ei ret. — Dog er det vist, at Stormen
Ei klinger nær saa farlig i mit Øre.

Birthe.
Ei nær? Det synes dig? Nu, tør jeg sige,
Du frygter ei; men, da det gialdt vor Velfærd . . .

Anders.
Og hvem har lært din usle Siel at ligne
Et aandløst Garn ved Mennesker?

Birthe.
Men seer du,
Siig! seer du Mulighed at redde Disse?

Anders.
Ha, saae jeg kun! — Ak, neppe tør jeg haabe!
Dog er jeg sikker nu paa Himlens Bifald;
Og kan en Mand da frygte Storm og Bølge?

Svend.
Man glemmer Alt, saasnart man seer de Arme.

Sextet.

Svend.
Endnu kan jeg høre,
Hvor ængstlig de raabe.
Mit gysende Øre,
Mit Hierte fornemmer
De hvinende Stemmer,
Som stride mod Braget
Af Himmel og Hav.

Gun-

Gunild.

Ak, Hiertet maa bløde!
Hvad kan de da haabe,
Som Taarer kun møde
Fra hielpløse Bredde?
Ak, Intet kan redde!

Gunild, Lise og Birthe.

Ak, Intet kan redde!

Lise.

Hver seer nu i Vraget
Sin Jord og sin Grav!

Gunild, Lise og Birthe.

Hver seer nu i Vraget
Sin Jord og sin Grav!

Knud.

Mit Inderste brænder!

Svend.

Ak, naar de udstrække
De kolde, de matte,
De zitrende Hænder,
Da græder den Kiekke!

Lise.

Ha! hvad kan de haabe,
De arme Forladte,
Som Døden omspænder?

Knud.

Jeg elsker de Kiekke,
Fordi de tør haabe,
Trods Nordvind og Hav.

Gunild.

Ak! hvad kan de haabe
Fra hielpløse Bredde?

Gunild, Lise og Birthe.

Ak! hvad kan de haabe
Fra hielpløse Bredde?

Anders.

Ak! Han, i hvis Hænder
Et Hav er en Draabe,
Han ene kan redde
Det Liv, som han gav!

Alle.

Ak! Han, i hvis Hænder
Et Hav er en Draabe,
Han ene kan redde
Det Liv, som han gav!

Svend.

Trøstløse Sukke!

Knud.

Magtløse Taarer!

Svend.

Hvad, om vi prøve?

Lise.

Grumme! hvorpaa?

Knud.

Niddinger tøve!

Birthe.

Nu tør du gaae?

Svend og Knud.

Ha, vi maae prøve!
Niddinger tøve!

(til Anders.)

Fader! vi gaae!

Lise, (til Svend.)

Grumme! Du vil dog ei
Flye fra mit Bryst og døe?
Svar mig, o Elskte! svar!
Vil du? Ah! kunde du?

Birthe, (til Knud.)

Mig kan du sige nei,
Kold mod din Fæstemøe?
Viid, at jeg ikke har
Glemt din Foragt endnu!

Lise.

Kan du forlade mig,
Naar kun ek fremmed Skrig
Kalder til Død og Grav?

Birthe.

Naar kun en fremmed Røst
Raaber om Hielp og Trøst,
Trodser du Storm og Hav!

Svend.

Tænk, at det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Anders, Svend og Knud.

Tænk, at det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Knud, (til Svend.)

Ven, har du Mod, saa kom!

Lise, (til Svend.)

Er jeg dig kier, saa bliv!

Svend.

Elskte! det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Anders, Svend og Knud.

Elskte! det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Lise.

Grumme! du vil dog ei
Flye fra mit Bryst og døe?

Birthe.

Mig kan du sige nei,
Kold mod din Fæstemø?

Svend.

Ti dog, o Elskte! ti!
Glem det, som Frygten spaaer!
Glem, at det forestaaer!
Tænk, om det var forbi!

Knud.

Himmel! ak, naar vi nu
Roede med Seier hiem

Og

Og havde reddet dem!
Fader! hvad siger du?

Svend og Knud.

Fader! hvad siger du?

Anders.

Nu, da det gielder om
Menneskers dyre Liv . . .

Svend og Knud.

Modige Gamle, kom!

Lise og Birthe.

Fader, ak, Fader, bliv!

Lise.

Himmel! og om de nu
I det oprørte Hav
Søge sig selv en Grav!
Moder! hvad siger du?

Lise og Birthe.

Moder! hvad siger du?

Gunild.

Ak! — Men det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Anders, Svend, Knud og Gunild.

Elskte! det gielder om
Menneskers dyre Liv!

Svend.

Endnu kan jeg høre,
Hvor ængstlig de raabe.
Mit gysende Øre,

Alle.

Den Gud, i hvis Hænder
Et Hav er en Draabe,
Hans Miskundhed redde
Det Liv, som han gav!

(Mandfolkene og strax derefter Fruentimrene gaae hurtigt ud af Skuepladsen.)

An=

Anden Handling.

(Skuepladsen forestiller i denne Handling Strandbredden. Ved den venstre Side sees Hytterne af Leiet; ved den høire nogle Træer og bag ved dem et høit Næs, hvorpaa i denne hele Handling Mennesker løbe af og til. Paa Skuepladsen ligger en kantret Baad med sit Redskab. Himmelen er i denne Handling klar; men Stormen vedvarer, og Havet er meget oprørt.)

Første Optrin.

Lise. Svend.

(Lise forbinder Svends Arm, imedens de synge.)

Duet.

Svend.

Ha, Svage! du græder! Jeg seer jo din Taare!

Lise.

Du Haarde! jeg maa vel! Jeg seer jo dit Blod!

Svend.

Hvi mørknes dit Øie?

Lise.

Hvi rødmer din Aare?

Svend.

Svend.

Ha, nagende Taarer!

Lise.

De lindre!

Svend.

De saare!

Lise.

De kiøle mit Hierte!

Svend.

De qvæle mit Mod!

Lise.

Ak! her, ved mit Veemods foragtede Kilder,
Her burde du smeltes i Kierligheds Fryd!

Svend.

Ha! her, ved det rygende Blod, som jeg spilder,
Her burde du hærdes til stærkere Dyd!

Lise.

Skal Kiekhed da hærde det elskende Hierte?

Svend.

Skal Elskov da svække det modige Bryst?

Lise.

O kæmpende Dyder, I spaae mig kun Smerte?

Svend.

Men enige spaae de den reneste Lyst!

Begge.

O Kiekhed, som hærder det elskende Hierte!
O Elskov, som smelter det modige Bryst!

O, ender den qvælende Strid og vor Smerte!
Forenede styrker og blander vor Lyst!

Svend.

Ak, Svage! du græder!

Lise.

O, føl da min Taare!

Svend.

O, stil den!

Lise.

Jeg kan ei. Her drypper dit Blod!

Svend.

De hædrende Draaber, de pryde!

Lise.

De saare!

Svend.

Ha, nagende Taarer!

Lise.

De lindre!

Svend.

De saare!

Lise.

De kiøle mit Hierte!

Svend.

De qvæle mit Mod!

Begge.

O Kiekhed, som hærder det elskende Hierte!
O Elskov, som smelter det modige Bryst!

O,

O, ender den qvælende Strid og vor Smerte!
Forenede styrker og blander vor Lyst!

Svend.

Nu godt! nu meer end godt! — Nu slip!
(for sig.) Ved Himlen!
Den Rift er lægt, før den er halv forbunden.
(til Lise igien.)
Hør Stormen! hør de hule Stød! jeg zitrer!
Er Vraget flot — og ak, din Fader meente,
At det ei længe kunde staae . . . De Arme!
De arme Tre, som dog endnu kan reddes!
Tre har alt Havet slugt. Jeg brænder! Slip mig!

Lise.

(i det hun slipper Armen.)
Du veedst ei selv, hvor dybt et Saar . . .

Svend.

O farligt!

Lise.

Spot kun!

Svend.

Jeg maatte føle det!

Lise.

Du føle?
Ak, Svend! din Hud er haardfør, som dit Hierte!
Hvad føler du? Vist ei min Angst, min Kummer.
Mit Suk er dig, som Vestenvindens Aande,
Min hede Graad, som Foraarsregn. Ha, Grumme!

Svend.

Svend.

Du veedst, jeg elsker dig!

Lise.

Du mig?' Du elsker?
Ha! kunde du da spotte med min Taare?
Og, haard, som før, — urørt ved Bøn, og Trudsel,
Og Alt, hvad Angsten lærte da min Læbe
Af egen Drift og uden Haab om Nytte,
Kold, agtløs, vriste dig af disse Arme,
Og blind, og trodsig styrte dig i Havet?
Thi det var dig, som fristede de Andre!
Selv Knud var ei saa frek som du, og Anders
Betroede sig kun frygtsom til sin Medynk.
Jeg saae det, at han følte Gunild Enke
Og veefuld veiede sin Elsktes Kummer
Mod de Ukiendtes Død. Men du! Hvi skulde
Saa ringe Ting som jeg, som Lises Taarer,
Bekymre dig og sinke dine Forsæt?
Du gikst foran, du slæbte dem i Baaden.
Ha, slet giengielder du mit ømme Hierte!

Svend.

Og svagt, og uselt er det Bryst, som føler,
Som længe føler Elskovs kielne Ømhed,
Hvor Menneskers, hvor Brødres Liv kan reddes.

Lise.

Og kunde det? og var der Haab? du saae det.
Udfaldet sandede mit Ord, og Stormen

Sam-

Samtykkede mit Suk og gav det Kræfter.
Ei mange Favne stredst du dig fra Landet,
Før den, forbittret, slængte dig tilbage.
Du bærer Mærket af dit Fald. Ha, Stenen,
Den slemme Steen, hvorpaa du faldt, bevidner,
Bestænkt med Blod, endnu dit vilde Hierte!
Og Anders nu, som styrtede tilbage
I Bølgerne! og nu din kiekke Frænde,
Som, for at redde ham, saa nær var druknet!
Og gyser ei din Siel? ak, var de døde,
Da, Grumme! var det dig, som havde dræbt dem.

Svend.

Ha, hvad de dog kan sysle med? De svor dog
At komme snart. De kunde være bagte
I halv den Tid, de tøre sig.

Lise.

Min Fader
Er svag og gammel!

Svend.

Iil da, iil og hiælp ham!

Lise.

Hvad haster det? er Gunild ei i Hytten?
Hvad vil du ham? hvad vil du?

Svend.

Ha, jeg spilder
Min Tid kun her. Maaskee jeg turde finde
De to retskafne Mænd, hvorom vi taled',

Hist

Hist paa den Udkant, hvor jeg seer, at Folket
Er stimlet sammen, for at see paa Vraget.
Der, siig dem, at jeg er! der send dem til mig!
(Han vil gaae.)

Lise.

Men svar mig først, for Himlens Skyld! Hvad skal de?

Svend.

Ha, hør dem, hør dem, hør de hule Vindstød!
Jeg zitrer! — er det saa at Vraget driver . . .

Lise.

Og, om det sank . . . Ak, Svend! da maa det smerte
Enhver, som ei er følesløs, at see det;
Helst, naar han veed, at Redning er umulig!

Svend.

Umulig?

Lise.

Ja, en Ting, som ei kan giøres!

Svend.

Ei kan?

Lise.

Ja! — Ja! — ei kan! Jeg troer, ved Himlen!
At du ændnu . . . dog nei! du har din Samling,
Du veedst dog, hvad du nylig har erfaret?

Svend.

Jeg veed, at Tre kan ei regiere Baaden

I sligt et Veir; men, finde vi paa Leiet
To Dannemænd, og helst de To, jeg mener . . .

Lise.

Ha, jeg forstaaer dig, Svend! Jeg seer, jeg føler
Dit Raserie, dit Had til mig. Ha, Grumme!
Mit bange Hierte spaaer dit hele Forsæt!
Men, før du nævner det, før du affiger
Min Dom, saa hør mit Ord! — og hør mig,
Himmel! —
Seer jeg, at al min Angst, min bittre Dødsangst,
Min Graad, mit Skrig er Intet for dit Hierte,
Formaaer det ei at holde dig fra Døden,
Da, o, da ras og dø! — thi aldrig, aldrig . . .

Svend.

Hold, svage Lise! tru mig ei! Jeg hader,
Min Siel afskyer den blotte Lyd af Trudsler!
Og du, som anden Gang i Dag tør prøve,
At skræmme mig fra Sømands Pligt og Ære,
Fra Navn af Dannemand! — og du, som vover
At true mig til haard og usel Feighed
Med Tab af dit — paalidelige Hierte,
Siig! troer du det saa mageløst, saa kostbart?

Lise.

Jeg veed jo, du foragter det!

Svend.

Jeg burde.

Jeg

Jeg blues, at jeg kan det ei. Men vogt dig!
Ha, lær mig ei at rødme ved min Elskov!

Lise.

Din Elskov?

Svend.

Den er stor, den kan tilgive
Din Trudsel, din uædle Frygt.

Lise.

Uædle?

Svend.

Og, var det mig, som halvdød hang ved Vraget,
Og Andre vilde frelse nu, ha! skulde
Din Graad forhindre dem?

Lise.

Det veedst du bedre.

Svend.

Jeg veed det alt for vel. Ha, svage Lise!
Feig er den Siel, som haaber meer af Andre,
End den med Lyst tør give dem; og uselt
Den Piges Bryst, som egennyttig veier
Sin kielne Frygt, sin muligspildte Kummer
Mod Brødres Liv og mod sin Elskers Ære.

Aria.

Fra Merset seer en søtræt Skipper
Fortryllet bedre Granne-Skygger,
Som spaae Forfriskning, Lyst og Roe.
Ak, vee ham! om hans Haab betrygger,

Om

Om han ei tidlig seer de Klipper,
De blinde Skiær, hvorpaa de groe!
O Elskovs Tolk! o Smiil! du fryder;
Men varlig, som i flakke Vande,
Men frygtsom vil jeg nærmes dig,
At, om det Sind, hvoraf du flyder,
Har Kroge, hvor min Pligt kan strande,
Jeg da i Hast kan redde mig.

(Han gaaer.)

Andet Optrin.

Lise, (alene.)

Ha! gaa kun! — gaa! — men dette Bryst skal vise,
Om det fortiente slig Foragt! — Troløse!
Vist nok! jeg elskte dig for høit! Jeg kiender
Min Daarlighed, Jeg angrer, jeg afskyer den!
Hvad er jeg ikke? Svag, og feig, og usel,
Og haard, og følesløs, fordi jeg elsker! —
Ha! er min Siel urørt ved Andres Jammer,
Fordi den zitrer ved min Elsktes Fare?
Den er det ei! Ak, maatte dog min Medynk,
Min Taare frelse dem! — Men kun min Brudgom,
Kun al min Glæde kan; — den skal jeg vove?
Det er . . . det var mig haardt! det syntes bittert!
Det, alt for svage Siel! det var min Brøde! —

Jeg

Jeg skal udslette den, dig, bange Kummer!
Dig, kielne Kierlighed! dig, som jeg troede,
Min Pligt, — Uhyre! dig, hvis Aande qvæler
Hvert Glimt af Dyd, dig skal min Harm udslette!
Da, stolte Svend! da skal du see mit Hierte
Dig værdt, usvækket ved foragtet Elskov!

Aria.

Naar Sydvinden kuler,
Naar, Himmel! din Torden
Sortskøret opstiger
Bag Isefiords Høie,
Og Regnskyen skiuler
Dit straalende Øie,
Da savner vel Jorden,
Den smilende Dag.
Men Daaren kun siger,
At Solen er svag.
Hvi blev da mit Hierte,
Skiøndt svøbt i sin Jammer,
Miskiendt af sin Ven?
Ha, svolmende Hierte!
Bryd frem af din Smerte,
Som Solen frembryder
Med renere Flammer!
Og, eier du Dyder,
Da viis dem igien!

Tredie Optrin.

Anders. Gunild. Knud. Lise.

Anders.

Svend! hvor er Svend?

Lise.

Hist, hvor den Flok er samlet,
Hist søger han to Fiskere.

Anders.

Ak, at vi,
Ak, at vi dog maae finde dem i Tide!

Gunild.

Nu er min Isse graa; men aldrig saae jeg
Saa huul en Søe. Nei, aldrig brølte Stormen
Saa græsselig, saa fælt. Mit Hierte isner
Ved hvert et Stød!

Anders.

Ja, Gunild! Faren voxer.
Ifald endnu de arme Tre skal reddes,
Da er det Tid. — Bliv, Søn! og see til Baaden,
Hvad Bræk den fik, og om den snart kan hielpes!
Thi voldsomt slængte Bølgen den paa Landet.
Frisk, brave Knud! hav Alt paa rede Hænder
Og vent os her! — Følg du med mig, min Gunild!

(Anders og Gunild gaae. Knud giør Eet og Andet tilrette paa Baaden og bliver ved dette Arbeid i de tre følgende Optrin.)

Fier-

Fierde Optrin.

Lise og Knud.

Lise, (Hun vil gaae.)

Og jeg vil følge dem.

Knud.

Du faaer ei anbragt
Tre kielne Ord hos Svend i denne Skynding!

Lise.

Hvad? hvilke kielne Ord? hvad rører Svend mig?
Er Svend et Barn at kiele for? og er han
Saa elskelig, at Ingen kan afsee ham?
Hvad? eller troer du mig saa stærkt bedaaret?

(Hun tager sit Knyttetøi op, sætter sig paa en Kant af Baaden og begynder at knytte.)

Knud.

Ja saa, mit Barn! Jeg tænkte, du ... var Lise!
Og, da jeg veed, at Svend vist ei kan rumme
To Ting, som dig og Braget, i sin Hierne,
Og Drengen, som du ventelig har prøvet,
Er lidt fremfusende, lidt rask, lidt kildren,
Saa vared' jeg dig ad.

Lise.

Aha!

Knud.

Du græder?
Den Haarde! kommer alt mit Raad for silbigt?

Du har alt brændt dig, arme Barn! Jeg vedder,
Han har forsmaaet din Angst, maaskee belagt den
Med et og andet Æresnavn. Den Vildmand!
Vist nok er Knøsen haard, som Staal,

Lise, (grædende.)

Den Falske!

Knud.

Falsk er han ei. Har han opsagt dig Kiøbet?

Lise.

Hvad Kiøb? hvi fritter du? hvad vil du? Spotter! —
Opsagt? han mig? hvorfor?

Knud.

Nu, Barn! jeg tænkte,
At, var det saa, da traf det sig desbedre.

Lise.

Desbedre?

Knud.

Veedst du ei, hvor snildt vor Birthe
Gav mig sit halve Hierte, Pas og Afsked?

Lise.

Nu, og hvad saa?

Knud.

Hvad saa? Ved Sømands Ære,
Hun skal fortryde det! Og, om din Elskte
Har sprængt dig over Bord; saa tys! — saa vil vi,

Til

Til Trods for dem, forelskes i hinanden.

Lise.

Hvad, Spotter! jeg i dig? Troløse Slægtning!

Knud.

Ha, Lise! du mistyder mig. Ved Himlen!
Jeg vil dig ei! Du falder mig for kielen;
Ei heller hader jeg endnu min Birthe.
Vi vil kun ærgre dem. Min kloge Pige
Har alt fortrydt sit raske Ord. Den Arme!
Jeg seer, med Lyst, hvor ængstlig, hvor forlegen
Hun krydser nu imellem Haab og Stolthed;
Thi at tilstaae sin Feil var alt for haanligt.
Og, om hun ei tilstaaer den, ei husvaler
Mit bange Hierte med det Haab, at Alting
Kan blive godt, og at hun blot har skiertset,
Saa kan hun tabe mig. Det var dog Jammer!
Hvad gav hun ei derfor, at jeg begyndte,
Kun med eet Ord, kun med ét Tegn til Trette?
I altid skuffet Haab gaaer hun og kommer,
Og sukker dybt, og giør sig tusind Sysler,
Og snakker høit, hun veed ei hvad, om Stormen,
Og Vraget, og sit Garn, og falske Hierter.

Lise.

Og du?

Knud.

Jeg seer og hører ei, jeg nynner.
Utrættet duver hun mig an, den Arme!

Jeg

Jeg viser mig, og smiler, og undviger,
Som Pynten af et ønsket Næs i Taage.

Lise.

Ak, du est ond og alt for haard!

Knud.

Nu vil jeg
Anstille mig forelskt i dig, min Lise!
Bær dig kun ad, som jeg! ydmyg din Sværmer!
Og du skal see, hvor krybende, hvor tosset,
Hvor jammerlig han hastig vil bekiende
Sin Daarlighed.

Lise.

Ak, mon han vil? Og kan jeg
Forstille mig? — Ha! var han uden Fare,
Var denne Skynding kun forbi, og kunde
Mit Hierte roligt føle al hans Haardhed,
Da, tro mig! var en Hevn paa Skrømt for liden.
Han skulde see mig, som jeg er, forbittret,
Og stolt. Og ret for Alvor . . .

Knud.

See dig græde.
Men, Lise, ti! der kommer min Forelskte
Med opspiilt Øre, som en Loots, der vaager
En stormfuld Nat og lurer efter Nødskud.

Fem.

Femte Optrin.

Birthe. De Forrige.

Knud,

(i det han springer op og nærmer sig til Lise, ladende som han ikke seer Birthe.)

Ha, jeg maa kysse dig, min søde Lise!

Lise, (bestyrtet.)

Hvad fattes dig?

Knud.

Tak for din kiekke Tillid!

Lise.

Hvad? hvilken?

Knud.

Saa du troer, at disse Hænder,
Saa tomme, som du seer dem nu, kan skaffe
Alt, hvad vi To behøve til vort Ophold?

Lise.

Og hvorfor ei? Hvad vil du?

Birthe,

(som ligeledes knytter, i det hun gaaer nærmere.)

Svar, o svar kun
Alt, hvad du vil! Dog var det meer anstændigt,
Du taled' med din Svend.

Lise.

Min Svend? Og er han
Just min? Hvad har jeg stort med Svend at tale?

Knud.

Knud,

(der, saasnart Birthe har begyndt at tale, igien har givet sig til sit Arbeid.)

Du burde more ham, den kielne Elsker!

Lise.

Ha, lad ham elske, hvem han vil!

Birthe.

Troløse!

Saa hastigt alt forført?

Lise.

Hvad?

Knud,

(som falder hende i Ordet.)

Søde Lise!

Men, kan du da, om Fiskeriet glipper,
Tilstede, at jeg giør saa lang en Reise?

Lise.

Hvad vil du? Reis med Fred!

Knud.

Tak, raske Pige!

Men siig mig nu! ifald det gik til Orlogs?

Lise.

Hvad vil du vel med alle disse Spørgsmaal?

Knud.

Ha, tro mig! det er Herrefærd til Orlogs!

Aria.

Kong Christian stod ved høien Mast
I Røg og Damp.

Hans

Hans Værge hamrede saa fast,
At Gothens Hielm og Hierne brast.
Da sank hvert fiendligt Speil og Mast
I Røg og Damp.
"Fly!" skreg de, "fly, hvad flygte kan!
Hvo staaer for Danmarks Christian
I Kamp?"

Niels Juel gav Agt paa Stormens Brag.
"Nu er det Tid!"
Han heisede det røde Flag
Og slog paa Fienden Slag i Slag.
Da skreg de høit blandt Stormens Brag:
"Nu er det Tid!"
"Fly!" skreg de, "Hver, som veed et Skiul!
Hvo kan bestaae for Danmarks Juel
I Strid?"

O Nordhav! Glimt af Vesel brød
Din mørke Sky.
Da tyede Kæmper til dit Skiød;
Thi med ham lynte Skræk og Død!
Fra Vallen hørtes Vraal, som brød
Din tykke Sky.
Fra Danmark lyner Tordenskiold;
"Hver give sig i Himlens Vold
Og flye!"

Du Danskes Vei til Roes og Magt,
Sortladne Hav!

Mod-

Modtag din Ven, som uforsagt
Tør møde Faren med Foragt,
Saa stolt, som du, mod Stormens Magt,
Sortladne Hav!
Og rask igiennem Lærm og Spil,
Og Kamp, og Seier før mig til
Min Grav!

Siette Optrin.

Gunild. De Forrige.

Gunild.

Ak, Børn! jeg kan ei meer.

Lise.

Her, Moder! hvil dig.
Du zitrer!

Gunild.

Ak! hvem zitrer ei, naar Himlen
Fremkalder Skabningen af Støv til Regnskab,
Naar Dommen tordner, naar Afgrunden aabnes,
Naar . . . o!

Knud.

Hvad Nyt?

Gunild.

Naar Lys og Haab forsvinde?

Knud.

Hvad Haab? er Vraget sjunket?

Gun-

Gunild.

Ak, de Arme!

Det er dem ei saa vel endnu. De skulde
Dog ei, fortvivlede, kun føle Dødens
Udstrakte Arm, ei aandeløse vente,
Ei tænke sig, ei føle, giennemføle
Det grumme Slag i hver udspilet Nerve;
Dog ei, omspændte af et haabløst Mørke,
Forgieves martres ved et Glimt af Livet;
Ei see den skiønne, den saa nære Landbred,
Og trygge Mennesker, og stille Hytter,
Og spæde Børn paa unge Koners Arme! —
Haabløse To! — Hvem veed, hvis hede Taarer
Nu brænde deres klemte Bryst, hvis blege,
Trøstløse Skygge svæver nu forbi dem.
En Brud, maaskee, — hvem veed! — en elsket
Moder
Med sølvgraa Haar. — Gud lindre hendes Jammer!

Knud.

To, siger du? Kun To? Tre var tilbage.

Gunild.

Og rev ej nu en vild, afskyelig Bølge
Den Ene jamrende i Havets Afgrund?
Jeg hører ham endnu; jeg seer ham, angstfuld,
Fortvivlet, strække Hænderne mod Leiet.
Ak, han var ung og stærk! han kæmped' længe.

Det

Det sidste mørke Dieblik har vjist ham
Hvert Aar, hvert heldigt Aar, han kunde levet.

Knud.

Fordømt! hvi sladdre vi da her? Hvor dvæler
Din Anders? Hvor er Svend?

Gunild.

Du veedst, de søgte
To Mænd til Hielp. De fandt dem ei.

Knud.

O, herligt!
En skiøn Undskyldning! Men vor Svend har stødt
sig!
Og Anders, tænker jeg, blev vaad!

Gunild.

Hvad vil du?
Hvad skal, hvad kan de da?

Knud.

O skiønt! hvad kan de?
Her kan de klynke, her, i from Forventning,
Og folde Hænderne, og kielent græde
Mod Bølgerne; — til de har slugt den Sidste.

Gunild.

Ak, kolde Spotter! — Dog dit Hierte brænder
At redde dem. Ha, var det ei umuligt!

Knud.

Snak! Qvindesnak!

Gun-

Gunild.

Ak, Knud! maaskee du veedst ei
Det farligste, det skrækkeligste Uheld,
Hvori hvert Glimt af Haab forsvandt. Du tænker,
At Vraget staaer endnu, og trygt kan vente
Til Stormen sagtnes, til I Tre allene
Kan naae derud og bierge dem. — Det driver
For Bølgerne!

Knud,

(Han springer op paa Relingen af Baaden og seer ud ad Havet.)

Ha, Storm og Død! — Jeg seer det! —
Er ingen Dansk? — Fordømt! — Ha, danske
Drenge! —
De synke, mens jeg dvæler. Svend! hvor est du?

(Han gaaer hastigt bort, og Lise følger ham.)

Syvende Optrin.

Gunild. Birthe.

Gunild.

Ak, Arme! ak, hvad vil du da mod Himlen?
Ak, var der Spor af Haab! Men Døden greb dem!
Ha, Hvo kan vriste dem af Dødens Hænder?
Den vil det ei, som kan! — Hvem ei? — Forvovne!
Hvad har du sagt? Saa taler en Fortvivlet!

Jeg

Jeg ræddes for min Angst! O milde Fader,
Tilgiv den! — end den! — Ak, jeg veed, du vilde,
Om det var godt! — Ak, var det godt! Ak, maatte
Den Rest af Liv, det Par frugtløse Dage,
Som jeg Unyttige maaskee kan vente,
Ha, kunde det løskiøbe dem! — Hvor gierne —
Dog muligt er den Tanke selv for dristig. —
Men unge synes Disse dog og raske;
Og jeg, hvad er jeg? gammel og afmægtig! —
Dog, Daarlige! som underviser Himlen!
Hvorhen bortrives du af Ynk og Medynk?

Aria.

Min Angst er Iis! min Medynk brænder!
Mit Mismod qvæler Sands og Siel!
Hvad vil jeg da, hvis Hierte kiender,
At Himlens Vink er Støvets Vel?
Ak, brækker Storm de ranke Pile
Og skaaner et unyttigt Rør?
Hvi nægtes Gravens Elsker Hvile,
Naar Haabets muntre Yndling døer?
Hvad vil jeg da? Seer ei Alfader,
Hvad ei vort svage Syn kan see?
Og, hvad han byder og tillader,
Bør det ei upaaanket skee?
Min Angst er Iis! og Medynk brænder!
Og Mismod qvæler Sands og Siel!
Hvad vil jeg da, hvis Hierte kiender,
At Himlens Vink er Støvets Vel?

(Ved

(Ved Slutningen af denne Sang begynder man at see en Kant af Vraget. Det driver langsomt, indtil det bliver liggende midt for Skuepladsen.)

Birthe,

(som er stegen op paa Baaden og seer ud imod Vraget.)

Ak, Een endnu! ak, Een endnu, min Moder!
Han, ak! han holder ham, den anden Arme!
Forgieves! — O!

Gunild.

Jeg taaler ei at see det!

Birthe.

Det er forbi! nu seer jeg kun den Ene.
Nu klynger han sig bedre op i Masten.
O Jammer! hører du? o, hør ham raabe! —
Nei, det er ham, som faldt! Jeg seer, jeg seer ham!
Hist flyder han paa Bølgens Ryg. Han stræber
Endnu! — Endnu! — Høit løfter han sit Hoved.
Men ak, bag ved ham velter sig et Vandbierg!
Nu naaer det ham. — Jeg seer ham ei. — Den Arme!

Gunild.

O Himmel!

Ot-

Ottende Optrin.

Svend. Knud. Anders. De Forrige.

Svend.

Det er meer, end Mænd kan udstaae!
Er Døden da saa beesk, som slig en Pinsel!
Endnu engang, for Himlens Skyld, min Fader!
Eengang!

Anders.

Ak, Søn! hvad kan vi Tre allene?
Ak, kunde vi! — Dog nei! det var kun daarligt,
Det var formasteligt. — Ha, kiekke Bagge!
Hvor er du da? og Knud! hvor er din Fader?

Knud.

Ha, var han her!

Svend.

Ved Himlen! Braget synker,
Før vi har talt! Er Ingen da, er Ingen
Som føler Ynk? — Udanske kolde Hierter!
Har Frygt, har usel Frygt forstenet Alle?

Anders.

Vort Uheld før og slig en Søe kan skræmme
Den Modigste.

Knud.

Ha, Torden slaae de Feige!

Anders.

Skield ei, min Søn! — De Faa, som er tilstede,
Er

Er unge Børn, og marveløse Gamle,
Og Leiede, som ikke fødtes Danske.

Knud.

Hvad om vi skyde Baaden ud og gribe
To, eller Tre, og kaste dem i Baaden,
Og siden spørge dem, om de vil hielpe?

Anders.

Tal ei saa vildt!

Svend.

Og skal han døe? den Arme!

Lise

Vel, Fader! ofte har jeg trakt en Aare;
Min Arm er stærk; min Siel foragter Døden.

Svend.

Du, Lise! du?

Lise.

Jeg vil, om ingen Anden!

Svend.

Du, kiekke Lise! du?

Knud.

Kom, raske Pige!
Jeg vil omfavne dig!

Birthe.

Hun skal ei ene
Gaae med! Jeg er saa stærk, som hun; ei heller
Er Livet mig saa kiært. Jeg er den Femte!

Svend.

Hvad skal vi nu? Hvad skal vi ei? — Ha, Lise!
Du hevner dig! — Det fattedes! — Ha! kan jeg,
Ha! kan jeg vove dig? — Og kan jeg nægte
Den Døende din Hiælp? — Ha, jeg fortvivler!

Lise.

Det er mit Liv, du sørger for? du Stolte!

Niende Optrin.

Peder Knudsen. Jens Bagge. Fiskere og Fiskerinder. De Forrige.

Knud.

Ha, Seier, Seier, Børn! Her er min Fader
Og Bagge. — Baaden ud! — Frisk, brave Danske!
Velkommen her til Herrefærd!
(Han begynder, med de Andres Hielp, at skyde Baaden ud.)

Anders.

Velkommen!
Nu har jeg Haab.

Svend.

Tak, evig Tak, o Himmel!
Som frelste mig og dog endnu den ene!

Bagge.

Det haster, som jeg seer. Vi fløi fra Gildet

Hos Møllerens, hvortil vi vare budne,
Saa snart din Dreng fortalte os det Uhæld.

Knud.

Nu, Brødre! frisk om Bord! — Til Roret, Anders! —
Frisk, Svend!

Svend,

(i det han gaaer i Baaden.)

Lev vel, min Lise! og tilgiv mig!

Knud,

(i det han springer i Baaden.)

Du, Gunild! hold os godt Øl varmt og mød os
Med Kruset i din Dør! det kan behøves.
Nu, alle Mand som Een! nu træk med Kræfter!

(De begynde at roe.)

Gunild.

Ledsag dem, Havets Gud! Beskierm dem, Fader!

(Fiskerne og Fiskerinderne fordele sig i to Hobe paa Strandbredden.)

Chor.

Fiskerne.

Havets mægtige Betvinger!
Tal til Bølgen i din Harm!
Almagt! grib Orkanens Vinger
Med en vældig udstrakt Arm!

Folkene i Baaden.

Lige Slag!
Dvæl ei længe!

Seie Tag,
Danske Drenge!

Fiskerinderne.

Bøi, du Livets milde Fader!
Bøi dit Øre til vort Skrig!
Byd, at Haabet ei forlader
Dem, som haabe kun paa dig!

Folkene i Baaden.

Nu er det Tid!
Odder, snoe dig!
Træk med Flid,
Rask og modig!

Fiskerne.

Kiekke Sømænd, Hornbeks Ære!
Dannemænd! det gielder nu.
Brave Slægt! dit Navn skal være
Danskes Roes og kiert, som du!

Folkene i Baaden.

Alle Mand,
Rask og lige!
For mit Land!
For min Pige!

Fiskerinderne.

Elskte Hob, fornem vor Klage!
Stil den, qvæl den snart i Lyst!
Stræb, og vind, og iil tilbage!
Nyd din Seier ved vort Bryst!

Folkene i Baaden.

Stærke Tag!
Danmarks Krone!
Danmarks Flag!
Christjans Throne!

(Baaden, som, for Modvinds og Bølgernes Skyld, har maattet slaae et Slag tæt forbi det omtalte Næs, tabes nogen Tid af Sigte, og Folkenes Raab kan ikke høres mere, førend de paa Hiemveien igien har naaet den samme Pynt.)

Fiskerne og Fiskerinderne.

O Himmel, som bød os at elske vor Næste!
O frels dem, de Ædle! beskierm dem, de Bedste!
Dit Bud gav dem Kiekhed, dit Vink gav dem Haab!
Beskierm dem, som, selv paa den rasende Bølge,
Paa Afgrundens Veie, saa villige følge
Din Kierligheds Røst og de Lidendes Raab!
O Nordhav, vor Moder! vort Danmarks Veninde!
O skaan dem, som daglig fortrolige finde
Liv, Mæthed og Lyst i dit frugtbare Skiød!
Vort Nordhav! vor Stolthed! vor Bane til Ære!
O! skal dine skummende Bølger da være
Vor Skræk og de modigste Dannemænds Død?

(Baaden begynder igien at blive seet.)

Fiskerne.

Himmel! skuffer ei vort Øie?
Tør vi troe det Glimt af Haab?
Seier! Glæde fra den Høie!
Han har hørt vort svage Raab!

Fol-

Folkene i Baaden.

Hver som jeg!
Nidding svige!
Sømands Leeg!
Alle lige!

Fiskerinderne.

Himlen saae til vore Taarer;
Seierfulde roe de hiem.
Hurtig slaae de raske Aarer;
Held og Glæde følge dem!

Folkene i Baaden.

Sømands Lyst!
Verdens Riger!
Siellands Kyst!
Hornbeks Piger!

Fiskerne.

Ædle Hob, vor Ros og Glæde!
Held dit stolte Fødested!
Held dig, Ven! som kan betræde
Siellands lykkelige Bred!

Folkene i Baaden.

Nok et Strøg!
Sømands Glæder!
Slæb og Spøg,
Kamp og Hæder!

Fiskerinderne.

Iil, du raske Helteskare!
Iil, vor Ven! iil til vor Arm!

Glem din overvundne Fare!
Glem den ved vor ømme Barm!

Folkene i Baaden.

Frisk i Land!
Seier lønner!
Alle Mand!
Dannesønner!

(De springe i Land og hielpe den afmægtige Skibbrudne af Baaden. Gunild, Lise og Birthe omfavne ham paa det kierligste, gribe ham derpaa under Armene og ledsage ham langsomt til deres Hytte. De Fem, som have reddet ham, følge efter. Imedens dette gaaer for sig, synge Fiskerne og Fiskerinderne:

O Seier! han lever! Hans rolige Øie
Kan smile til Jorden og prise den Høie!
Hans Hierte kan svolme af Haab og af Fryd.
Omfavner ham, Danmarks værdige Sønner!
O føler det Hierte, hvis Banken belønner,
Hvis Varme giengielder den ædleste Dyd!

(Fiskerne og Fiskerinderne gaae.)

Tredie Handling.

Skuepladsen er i denne Handling en Skov paa den venstre Side af Leiet. Paa den høire Side seer man Hytterne, og ligefor bliver man Glimt af Stranden vaer igiennem Hytterne. Stormen har hørt op, og det er en skiøn Foraarsdag.

Første Optrin.

Odelhiem og Claus.

Odelhiem.

Saphirne Luft! og gyldne Ager!
Og sølvblaa, stolte, danske Strand!
Og Helteglimt i Fredens Hytter!
Og Æt af Skiold, hvis Vink beskytter,
Hvis ømme Emiil opelsker dem!
Selv Zemblas dorske Søn indtager
Hans iisbedækte Fødeland;
Men her, hvor Held og Tryghed mødtes,
Her glemmer Hiertet, hvor det fødtes,
Og vælger Danmark til sit Hiem.

Ei blot naturlig Drift og sød Erindring
Af Ungdoms Lyst, ei blot en elsket Fordom

Op-

Opfylde mig med Danmarks Roes. Mit Hierte
Samtykker kun med raske Slag; det priser
Med al sin Ild, med denne Strøm af Flammer,
Som former sig til Lovsang paa min Læbe,
Det priser kun hvad Syn og moed Erfaring
Og koldt, og hærdet Overlæg stadfæste.
Den eenlige, særskilte, trygge Slette,
Mod Vold og Ran fra hver en Kant indgrøftet,
Hvis fede Dug opammer Mod og Vellyst
Og fylder mætte Hyrders Bryst med Lovsang,
Med altid venlig Dyd, og ædle Forsæt,
Og Mandboms Ild, og Glimt af frugtbar Viisdom,
O, den skal alle Hedens Børn og alle
De aabne Markers Børn eenstemmigt prise!
Det er dit Billede, mit elskte Danmark!
Saa skal hver Vandrer finde dig og henrykt
Betroe sig til dit Lye, du Glæders Hauge!

Claus.

Tilgiv mig, Herre! mig, som er eenfoldig,
Om det ei skikker sig, hvad jeg vil sige!

Odelhiem.

Tal frit! est du ei Dansk?

Claus.

Jeg kan ei tale
Saa lærd, som I. Ei heller tør jeg fragaae,
Hvad I saa snildt har sagt; skiøndt, sandt at sige,
Jeg fatter ei den fierde Deel. Vel, veed jeg,

Vort Land er mig det kiereste paa Jorden.
Det er i min Natur. Jeg, som I seer mig,
Forlod det kun eengang. — Jeg skulde prøve
Mit Held til Søes, skiøndt jeg var født en Bonde.
Men, neppe kom jeg fire Miil fra Bredden,
Da græd jeg, som et Barn, og saae mod Landet.
Og, skiøndt jeg frygter Søen ei, og, skiøndt vi
Nød ærlig Kost og vakker Løn, saa græd jeg
Den hele Tid, saa hiemmesyg, saa vranten,
Ved hver en fremmed Kyst, som andre Søfolk
Anprise høit, saa kold, saa tom i Hiertet!
Det kom sig, som jeg fast har troet, fordi det
Var ikke Danskt. Dog, I forstaaer det bedre. —
Men disse gode Folk, (det veed jeg sikkert,)
Som før har vovèt Liv og Alt, at redde
Den arme Mand, de boe ei nær saa herligt,
Som I nu her saa kunstigen beskriver.

Odelhiem.

Tro mig, min Ven! ei Fiskeren, (endskiøndt han
Vist ei, som du, i Døren af sin Hytte
Kan see sin Hiord og sine gyldne Traver,)
Kun den umætte Træl er arm, som skeler
Til Brødres Lod, og veier den, og sukker.
See, om du kan! see med en Fiskers Øine
Den rige, den utømmelige Kilde,
Hvoraf han øser Mættelse og Glæde,

Saa

Saa stor som din, forvisset at hans Afkom
Skal evig finde den utømt og aaben!

Claus.

Det kan de takke Gud og Danmarks Konge.

Odelhiem.

Og værdigt har de takket ham, de Ædle!
O, slig en Handling, Claus! er meer end Lovsang!
Dens Ry er Godheds Tolk, og Himlens Glæde,
Og Folkets Ros, og Dannekongers Giengield.

Claus.

Alt det er skiønt, men desto større Jammer,
At Uhæld just skal træffe dem, de gode,
De kiekke Folk, som vist fortiente bedre!
Hver af dem, veed jeg, har kun lidt til Bedste;
Men To af dem har tabt det sidste Glimt af Velfærd,
Og just i Dag! et Garn, hvorpaa hver Udsigt
Af Bryllup med to elskte Møer beroede.

Odelhiem.

Det bliver da vor Sag, min Ven! som nyde
De Kiekkes Lyst og Danmarks Lyst ublandet,
Det er vor Sag, at prise den Algode
Ved Glimt, ved svage Glimt af ham, at yde
Skioldungens Barm sin elskte Told, sin Giengield,
Smiil, danske Smiil! — Gaa derfor! flyv! ad-
spørg dem!
Udforsk det mindste Spor af disses Kummer!
At ei de Ædles Frygt, det Slør, hvormed de

Kun

Kun alt for gierne skiule Trang og Dyder,
Maa dølge Taarer, som vi kan udslette.

Claus.

Hist kommer Een af dem, som tabte Garnet,
Og hist den Andens Brud. Hvor taus, hvor nedslaaet,
Hver gaaer for sig! Det gaaer dem nær til Hierte.

Odelhiem.

Gaa! spørg Enhver, som kiender dem paa Leiet!
Spørg dem om Alt og søg mig her ved Stranden.

(Claus gaaer ind i Leiet, og Odelhiem afsides i Skoven.)

Andet Optrin.

Svend. Birthe, (knyttende.)

Duet.

Svend.

Alle føle Dybens Glæder;
Mig, kun mig, fortære Nag!

Birthe.

Alle lee; jeg ene græder!
Jeg, kun jeg, har tabt i Dag!

Svend.

Medynk var mit Hiertes Hede!

Birthe.

Mismod iisnede min Barm!

Svend.

Ak, min alt for vilde Vrede!

Birthe.

Ak, min alt for blinde Harm!

Begge.

Alle føle Dydens Glæde;
Os, kun os, fortærer Nag!
Alle lee; vi ene græde!
Vi, kun vi, har tabt i Dag!

Birthe.

Angst, som qvæler!

Svend.

Nag, som saare!

Birthe.

Ak, min Brudgom!

Svend.

Ak, min Brud!

Begge.

Kunde disse hede Taarer
Slette vor Misgierning ud!

Svend.

Hiertet, som min Elskte haver,
Bløder ved forskyldte Saar.

Birthe.

Brystet, som min Ven forlader,
Sukker ved forskyldte Kaar.

Beg-

Begge.

Alle føle Dybens Glæde;
Os, kun os, fortære Nag!
Alle lée; vi ene græde!
Vi, kun vi, har tabt i Dag!

Svend.

Det er umuligt! Hvad? min Brud, min Lise!
Hun, mig saa pludselig, hvad? hun mig utro!
Mig, som hun elsker? Ha, jeg vil ei troe det!
Endnu engang: det er umuligt, Birthe!

Birthe.

Hvor ofte skal jeg sige det? Min, — Himmel!
Nu ikke min — ak han, som var min Brudgom,
Vel er han haard, men ingen daarlig Praler,
Jeg kiender ham, han skiertser ei med Trusler,
Og han, den Grumme! han har sagt og svoret
I Gunilds, i din Bruds, i Alles Paahør,
At han var traadt i Forbund med din Lise,
Til Trods for mig og dig.

Svend.

Ha, den Forræder!
Og hun?

Birthe.

Ih nu! Hun tier og samtykker,
Og ofte taler hun affides med ham.
Saa klager hun paa dig. Du har foragtet

Al hendes ømme Angst, og kold, og bitter
Kaldt hende med, jeg veed ei hvad for Navne.

Svend.

Ak, alt for sandt! Dog, Himlen veed, mit Hierte
Det var ei koldt, ei haardt; min Siel var drukken
Af Medynk mod de Lidende; jeg raste!
Hun bad, hun klynkede af frygtsom Elskov!
Og det var det, jeg kaldte feigt og uselt.
Ha, jeg som kiendte dig! — Ha, kiekke Pige!
Du viste snart, hvor lidt din Siel fortiente
Saa haarde Ord! saa vild, saa grum en Brudgom!

Birthe.

Ak, du est reen, som Snee, mod mig! jeg Daare!
Vel var min Frygt, mit Mismod ei ubilligt!
Hvad har vi nu? Hvad Hielp? hvad kan vi haabe?
Men, var det ei mit dyrt besvorne Løfte,
Min første Pligt, at dele Held og Uheld
Med ham, den Elskte! som jeg gav mit Hierte?
Og jeg, saa pludselig, saa stolt, saa haanlig,
Forkaste ham, den brave Knud! — Ak, aldrig
Kan han tilgive det! — Ei heller bør han!

Svend.

Vær stille! seer du ham? — Ha, den Troløse!
Hvor lumsk han leer! hvor stolt! — Ha! nu jeg seer ham,
Begynder alt mit hele Blod at kaage!

Birthe.

For Himlens Skyld, yp ingen Kiv! Jeg zitrer!
(Svend vil gaae.)

Tredie Optrin.

Knud. De Forrige.

Knud.

Ha, bliv kun, Svend! Jeg haver at forstyrre
En ærlig Leeg. Jeg søgte kun min Lise!

Svend.

Din Lise? din?

Knud.

Ja, min! Vel veed jeg, Frende!
Du troer mig vist en from, godhiertet Taabe,
Fordi jeg gladelig tog strax til Takke
Med Een, som du saa haanlig har forkastet!
Men Lise, skiøndt hun elsker lidt for kielent,
Lidt for blødagtigt for en hærdet Sømand,
Saa har hun, tro mig, Svend! dog visse Dyder.
Hvad vil du meer? — Jeg saae, hun drev for Strømmen,
Og jeg var flot — som Birthe kan bevidne —
Hvad Under, at jeg entrede?

Svend.

Ha, Spotter!

Jeg

Jeg veed ei, hvad der hindrer mig, at kryste
Din vindige, din edderfyldte Strube,
At sprænge den, som en oppustet Blære!

Knud.

Nu, Ven! maaskee du frygter dig for Knaldet.
Men siig mig dog, hvad plage dig for Griller?
Misunder du mig det, som du foragter?

Svend.

Foragter? Jeg? Du veedst det, lumske Stimand!
Du veedst for vel, jeg har fortørnet Lise!
Hun kan foragte mig, hun kan bortslænge
Mit Hierte, om hun vil, i Havets Afgrund!
Hun giør mig kun min Ret; jeg har forskyldt det.
Men du, Sørøver! du, som troer min Pige
En lovlig Priis for dig, saa snart du finder
At jeg er kastet over Bord, ha! vov ei
At duve hende an! — ei, mens jeg lever!

Knud.

Vel, dø da snart! thi jeg er klar.

Svend.

Paa Stedet,
Her, strax afsværg hvert Glimt af Haab om Lise

Knud.

Sov Rusen ud!

Svend.

Ha, du er Dansk og Sømand!

Knud.

Og saa? Hvad meer?

Svend.

Viid: giennem dette Hierte
Gaaer Veien til min Brud!

Knud.

Og saa?

Svend.

Ved Himlen,
Jeg skiertser ei! kom! er du Mand, forsvar dig!

(Han sætter sig i en angribende Stilling. Knud holder ham fra sig.)

Knud.

Er det dit Alvor? Svend!

Birthe.

Ha, Gunild! — Anders! —
For Himlens Skyld!

Fierde Optrin.

Lise, (med Strikketøi i Haanden.) De Forrige.

Lise.

Hvad vil dette sige?

Knud.

Vi lege her kun saa!

Lise.

Ha, jeg forstaaer dig!
Kun

Kun saa, som Stormen skiertser med en Seiler,
Som hvide Bølger kyse Skiærets Toppe,
Og sprudle Damp, og brøle høit af Kaadhed.
O, jeg har seet de fromme Mandfolk skiertse!

Knud.

Hvem vover ei en Dyst sin Mø tilÆre?
Hvad vil du meer? det er om dig, vi trættes!

Lise.

I To om mig? én feig og usel Pige!

Svend.

Ha, Lise! Lise! skal et Ord adsplitte
Den Pagt, som du saa tidt besvorst? kuldkaste
Vort søde Haab? Skal et usaligt Mundsveir,
Udstødt af Raserie, skal det fordømme,
Ha! skal det dræbe din trofaste Brudgom?

Lise.

Bort! aldrig samledes Foragt med Troskab.
Gaa derfor! gaa! Jeg troer dig ei saa usel,
At frie til Piger, som du kanst forhaane.
Ei heller var du rasende, skiøndt muligt
Ophidset nok at sige hvad du tænkte.

Knud.

Nu vel! du seer da, Svend! at jeg er Manden;
Thi aldrig har min Mund forhaanet Lise!

Lise.

Bort! du est vild, og grum, og haard som Klippen,
Og fuld af Svig, som alle dine Brødre.

For evig vil jeg skye de falske Mandsfolk,
At det ei gaaer mig, som den arme Gunver.
Mærk paa min Sang om lille Gunvers Skiebne!

Romance.

Liden Gunver vandrer som helst i Qvel,
Saa tankefuld.
Hendes Hierte var Vox, hendes unge Siel
Var prøvet Guld.
O vogt dig, mit Barn! for de falske Mandsfolk!

Liden Gunver meder med Silkesnoer
Ved Havets Bred.
Da hævedes Bølgen, og Vandet foer
Saa brat afsted.
O vogt dig, mit Barn! for de falske Mandsfolk!

Skiøn Havmand sig op af Havet skiød,
Beklædt med Tang.
Hans Die var kierligt, hans Tale var sød,
Som Harpens Klang.

"Liden Gunver! du martrer mig Dag og Nat
Med Elskovs Ild.
Mit Hierte vansmægter, min Siel er mat,
O, vær dog mild!

Du række mig kun din sneehvide Arm!
Paa Sømands Tro!
Saa trykker jeg den til min brændende Barm;
Saa faaer jeg Ro.

Li=

Liden Gunver! mit Bryst, bag sit haarde Skiel,
Er blødt og ømt.
Trofast er mit Navn, min ukunstlede Siel
Foragter Skrømt!"

""Og, er dig min Arm til saa stort Behag,
Til Trøst og Ro,
Skiøn Havmand! saa skynd dig, saa kom kun og tag
Dem begge to!""

Han trak hende fra den steile Bred,
Glad ved sin Svig.
Som Storm var hans Latter, men Fiskerne græd
Ved Gunvers Liig.
O vogt dig, mit Barn! for de falske Mandfolk!

Svend.

Jeg er ei falsk, som han; det veedst du bedre.
Dog skeer mig Ret. Ja! jeg tilstaaer, jeg føler:
Min Adfærd kan du, bør du ei tilgive.
Jeg hader, jeg afskyer mig selv, den Blindhed,
Hvormed jeg dømte dit retskafne Hierte.
Og jeg skal straffe mig! — Levvel! for evig! —
Uværd at see dig, du, som var min Glæde!
At frydes ved dit Øiekast, at høre
De Læbers Vellyd, som saa tidt tilsvor mig
Mit Livs Lyksalighed, Alt, hvad jeg ønskte;
Uværd at leve, vil jeg skye dit Aasyn!
Langt borte vil jeg skiule mig, min Jammer
I Mulm, og Storm skal døve mine Klager!

Men

Men først vil jeg frikiende dig, min Lise!
Og her endnu engang tilstaae min Brøde.
Dit ømme, dit maaskee for ømme Væsen
Ansaae jeg ofte for elskværdig Svaghed.
Men, da det stred mod mit oprørte Hierte,
Da syntes det mig feigt. Tilgiv mig, Lise!
Det Mod, hvormed du siden selv tilbødst dig
At redde den Uheldige, det lærte
Min hele Siel, at al din Frygt var Elskov,
Om, kielen Elskov, kun deri at laste,
At den var ufortient, spildt paa en Daare,
Som kun miskiendte den.

Lise.

Jeg kan ei længer! —
Ak, Svend! fortryder du da hine Navne,
Hvormed du kaldte mig?

Svend.

Ak, spørg mit Øie
Og svar dig selv! Mig binder Veemod Læben!

Lise.

Jeg har da holdt mit Ord, og, Svend! her er jeg
Bered . . .

Svend.

Hvortil?

Lise.

At skiule mig i Mulmet,
At trodse Storm og Død med dig, min Elskte!

Svend.

Svend.

O Himmel! — og dit Ord til Knud?

Lise.

Var Paafund.

Adspørg ham kun!

Knud.

Ha, taabelige Pige!

Godhiertede! saa let kan du tilgive?

Lise.

Og du giør bedst, om du tilgiver Birthe!

Knud.

Du skiertser. Det er mig, som hun forskyder!

Birthe.

Du veedst det bedre, Knud!

Knud.

Jeg veed, du agter

Mig og min Drøm saa lidt, som du vilst give

Din Haand derpaa, at døe med mig af Mangel.

Birthe.

Ha, glæd dig, Grumme! at du fandst en Aarsag,

At bryde hver en Eed!

Knud.

Og det var daarligt,

At lægge Baand paa disse tomme Hænder.

Birthe.

Jeg kiender dig. Et Ord, som Angst og Kummer

Den

Den Tid afvang min alt for raske Læbe,
Det Ord har ei fortørnet dig.

Knud.

Nei, Birthe!
Ord, Pigers Ord, fortørne ei den Kiekke!
Men just den Angst, du taler om, din Brødsorg,
Dit alt for nærige, dit snevre Hierte,
Din ringe Tillid til min Arm, dit Mismod,
Det er min Siel en Gift; det bør fornærme
Hver ærlig Karl, som har en Haand at røre.

Lise.

Men synes dig vor Frygt saa reent utidig?
Er ei vort Bundgarn tabt? Hvo skal betale
Saa stor en Gield? Hvormed skal vi begynde?
Hvad kan forhverves uden Baad og Redskab?
Ak, mørk og ængstlig nok er hver en Udsigt!
Hvad kan vi Arme nu? hvad kan vi?

Knud.

Stræbe!

Lise.

Ja, stræbe! men for Alt anraabe Himlen!

Qvartet.

Lise.

I, Himle! beskytter
De hellige Baand,
Som Kierlighed knytter
Med bævende Haand!

Alle.

Alle.

I Himle! beskytter
De hellige Baand,
Som Kierlighed knytter
Med bævende Haand!

Svend.

O yndigste Kiæde,
Som Kierlighed fletter
Af Pligt og af Glæde!

Lise og Birthe.

Du sinker og trætter
De rappeste Hænder.

Svend og Knud.

Du styrker og letter
Det Bryst, du omspænder.

Lise.

Du nager,

Birthe.

Og brænder.

Svend.

Du fryder,

Knud,

Og letter.

Alle.

O yndigste Kiæde!
Du nager og brænder,
Du fryder og letter
Det Bryst, du omspænder!

Lise.

O ængstende Kiæde,
Som Kierlighed fletter!
Hvor mørk er din Glæde!

Lise og Birthe.

Hvor mørk er din Glæde!

Svend og Knud.

Hvert Led er en Glæde!

Lise.

Som tynger,

Svend.

Som letter.

Knud,

Som styrker,

Birthe.

Som trætter.

Alle.

O ængstende Kiæde!
O yndigste Baand!
Hvor mørk er din Glæde!
Du tynger og letter,
Du styrker og trætter
Vor bævende Haand!

Lise og Birthe.

Naar Armod skal bindes,
Er Blomsterbaand tunge!

Svend

Svend og Knud.

Kan Armod da findes
Hos Raske og Unge?

Lise og Birthe.

Hvad har vi da?

Svend og Knud.

Hænder!

Lise og Birthe.

Ja, tomme!

Svend og Knud.

Men flinke!

Lise og Birthe.

Ha, Baand, der omspænder
Arbeidsomme Hænder,
De trætte og sinke!

Svend og Knud.

Kun Døden kan qvæle
Den Iver, som brænder
I modige Hierter!

Lise.

Ak, Sorger!

Birthe.

Og Smerter!

Lise og Birthe.

Ha, Sorger og Smerter
Kan kue, kan qvæle
De muntreste Siele,
De modigste Hierter!

Svend og Knud.

Skal Haabløshed ende
Den yndigste Kiæde?

Lise og Birthe.

Kun Himlen kan vende
Vort Mismod til Glæde!

Alle.

I Himle! beskytter
De hellige Baand,
Som Kierlighed knytter
Med bævende Haand!

Femte Optrin.

Gunild. Anders. Thomas. De Forrige.

Gunild.

Her, Børn! her bringe vi vor Ven. Hans Hierte,
Maaskee for varmt i det, han troer at skylde
Medskabninger og blot Algodheds Redskab,
Fordi de glade giorde hvad de burde,
Hans gode Hierte svolmer af et Forslag,
Hvortil vi To har svart, hvad Hver bør svare.
Men, ei tilfreds, paastaaer han at forsøge,
Om I maaskee vil føie ham. Ei vil vi
Afslaae ham denne Bøn. Vi veed for sikkert,
I troe, som vi og alle brave Danske.

Tho=

Thomas.

Ei meer, Ærværdigste! ei meer, min Moder!
O mærker — føler dog, som jeg — I Ædle!
Hvad jeg har tænkt er ei et dristigt Forslag;
Det var en Bøn, en ivrig Bøn. Jeg trygler
En salig Lyst af dem, som gav mig Livet.
O, dette Guld, som I, kun I har vristet
Af Havets gridske Svælg, det er dog Eders!
O, letter mig for denne Last! o skiænker
Min Siel det Haab, den Lise, at opfylde
Dog Noget af sin Pligt! den Fryd at ende
De ædleste, de bedste Danskes Kummer,
Som de har endt min Angst! — Jeg veed, hvad
Uheld . . .
Det Guld, I biergede, kan just betale
Et Bundgarn, og en Baad, og hvad I bruge,
Og skiænke mig den Vellyst, at befordre
Den dydigste, den heldigste Forening.

Svend.

Jeg troer dig, arme Ven! det kan ei være
Din Hensigt, at fornærme os!

Knud.

Mig undrer,
Hvorfor du ei har hængt din Pung i Merset,
Til Lokkemad for vore danske Sømænd!

Gunild.

Du est for haard, min Knud!

Bir-

Birthe.

Jeg har et Ønske!

Blev det mig undt at svare for os Alle . . .

Knud.

Du! Birthe?

Anders.

Du?

Gunild.

Hvorfor just du? min Datter!

Lise,

(som har talet noget afsides med sin Søster.)

Tilsteder Birthe denne Lyst! Jeg lover,
Hun svarer som hun bør.

Svend.

Vel! vi vil høre!

Knud.

Min Mening dog uskadt!

Birthe.

Tør jeg? min Moder!

Gunild,

(ligesom vaagnende af dybe Tanker.)

Hvad vil du? Barn! Jeg var adspreedt! Jeg tænkte
Paa Sangen om en vis vanartet Fisker! —
Tilgiver, Børn! min Alder giør mig snaksom;
Og Visen er kun kort.

Knud.

Syng den, vor Gunild!

Gun-

Gunild.

Romance.

En Edderfugl var haardt i Klemme
Og skreg om Hielp til Himmelen.
En Fisker hørte Fuglens Stemme,
Og skyndte sig, og frelste den.
"Ak, favre Fugl! Nordhavets Ære!
Hvor glad er jeg, som frelste dig!
Hvor hvide, skiønne, bløde Fiere!
De skal herefter varme mig."
Saa plukkede han gridsk den Arme;
Og halvdød klager den med Ret:
""Ha, grumme Haand, som tog min Varme!
Hvi gavst du mig mit Aandedræt?""

Birthe.

Ak, Moder! jeg forstaaer din Sang! — Dog troer jeg,
Mit Hierte trængte mindst til den Erindring.
Det er mig dybt, maaskee for dybt indpræntet,
At Mangel er saa grum som Storm og Bølge.
Ved Savn af det, som Ingen kan undvære,
Og blot ved daglig Trang til Andres Medynk
Blev Livet dig hos os, som før paa Vraget,
Ei længer Liv, blot Kummer for at leve.
Derfor, o Fremmede! und dine Venner
Den Handling, som du troer saa god og skiønsom,
Ved dem ei selv fordærve den ved Nidskhed!

Den

Den Danskes Liv er ei tilfals, og, tro mig!
Hver Vinding er ham led, om ikke haanlig,
Som ei hans valgte Næringsvei tilbyder.
Derfor, skiænk os din Agt! Dit Liv, din Glæde
Var Disse Giengield nok. Den blide Himmel,
Som frelste dig, skal sørge for os Andre.

Knud.

Det var min Brud, min brave Mø, som faldt!
Omfavn mig! Glem vor Tvist! — Brum, naar dig
lyster!
Kuul frisk i mine Seil! Hvad mon jeg agter
Den Storm, der blæser fra saa godt et Hiørne?

Gunild.

Du seer da, Fremmede! mit Ord stadfæstet,
At vore Børn var Eet med os. Tilgiv mig
De Glædes Taarer, som du seer mig fælde!
Tro mig! det er ei Stolthed af min Seier;
Ei heller, at jeg daarlig skulde tænke,
At slig en Adfærd var saa stor og sielden.
Jeg veed for vel, at her til Lands de Fleste
Vist svarde dig, som vi har svart. Du seer kun
En Moders ømme Fryd! — Omfavn mig, Birthe!

Thomas.

Ak, Alt er skiønt og ypperligt! Jeg ene —
Tilgiver mig! — jeg er nedtrykt, veemodig,
Halv, synes mig, halv skamfuld ved mit Forslag.
Dog var det meent saa vel! Ha! var mit Hierte

Sig

Sig selv den mindste Drøm bevidst om Siengield,
Da brast det i min Barm! — Dog nei! umuligt!
Det kan ei ligne Guld ved Dyd, ei heller
Fornærme saa retskafne Folk. Jeg tænkte:
Det kan afhiælpe Disses Nød, som hialp dig,
Og trøste dem, og hastigt sammenknytte
To ædle Par. Det var min stolte Glæde!
Og, ak! hvi skal den røves mig? og Kummer
Formørke Disses Vei? Ha, det er bittert!
Hvo skal nu ende den? Hvo kan, hvo vil det?

Siette og sidste Optrin.

Odelhiem. De Forrige.

Odelhiem.

Den Himmel, som de stoled' paa! — Tilgiver,
Om jeg, for frie som ubekiendt, begierer
En Deel, en ringe Deel af denne Vellyst!
Thi Vellyst er de Ædles Tvist om Dyder. —
Jeg selv har, ved en Hændelse, fornummet
En Deel af det, I trættes om; det Andet
Har Claus berettet mig. Nu er mit Ønske,
Min Bøn, at det, mit varme Hierte føler,
Det, Himlen vidner i min Siel, maa høres!

Giør, hvad du vil! Du har fortient den Glæde,
At hiælpe brave Dannemænd! Jeg tænker:
At vrage sligt var blot haardnakket Stolthed!

Gunild.

Det var Uskiønsomhed og Trods mod Himlen!

Knud,

(han tager Odelhiem i Haanden.)

Tak, brave Mand!

Svend.

Vi takke dig, du Ædle!

Lise.

Vor Taare takker dig!

Odelhiem.

Ei mig, men Danmark!
Er ei dets Fest i Dag? Jeg har besørget:
At vi ved Sang, og et fortroligt Bæger,
Og vore Pigers Lyst, ved raske Dandse,
Kan slutte den. Derfor, I brave Brødre!
Vil vi nu glemme Alt og blot erindre
De modige, de lykkelige Danske!

Chor.

Odelhiem.

O Dyd! hvor Byrder ikke qvæle,
Hvor Kummer nager ei din Rod,

Hvor

3. Act. Pag: 214 3de Deel

Hvor Held befrugter ædle Siele,
Og Friheds varmer cimbrisk Blod,
Bag Dannerkongens trygge Hegn
Er modne Dyders Fødeegn!

Alle.

Bag Dannerkongens trygge Hegn
Er modne Dyders Fødeegn!

Gunild.

O Fromhed! hvor du, viis paa Hæder,
Fortrolig selv med yngre Aar,
Tør dele dig imellem Glæder,
Som Jorden har og Himlen spaaer,
I Skyggen af din Dannebod
Opammer du det ægte Mod!

Alle.

I Skyggen af vor Dannebod
Opvarmer Fromhed ægte Mod.

Anders.

Hvor Smiil af Himlen synlig lønner
Flid, Indsigt og Erfarenhed,
Som styre Modets raske Sønner
I prøvet Klogskabs trygge Fied,
Hvor Viisdoms Vink er Kiekheds Fryd,
Forædles Mod til Heltedyd!

Alle.

Alle.

Ved Viisdoms Ven, vort Nordens Fryd,
Forædles Mod til Heltedyd!

Lise.

Hvor Mod kun fordum kunde smelte
De kiekke Skioldmø'rs haarde Barm,
Der hvile, der belønnes Helte
Endnu som før i Elskovs Arm.
De danske Pigers Kiærlighed
Er Ild, som Kiekhed tændes ved!

Alle.

De danske Pigers Kiærlighed
Er Ild, som Kiekhed tændes ved!

Svend.

Hvor tusind skiønne Fodspor lære
Beskedne Dyders varme Ven
En banet Alfarvei til Ære,
Og Haabet bød ham følge den,
Paa Danmarks minderige Kyst
Spaae Farer selv kun Roes og Lyst!

Alle.

Paa Danmarks minderige Kyst
Spaae Farer selv kun Roes og Lyst!

Birthe.

Hvor Brødre kappes om at bøde
Paa ubekiendte Brødres Tab,
Hvor Haab, og Hielp, og Medynk møde
Fortvivlelsen i Dødens Gab,
Ved Dans venskabelige Bred
Er Svig og Ondskab ene ræd!

Alle.

Ved Dans venskabelige Bred
Er Svig og Ondskab ene ræd!

Knud.

O elskte Hav! din Aande tænder
Sin raske Glæring i vort Blod;
Din Bølge hærder Bryst og Hænder,
Din Luft udvider Haab og Mod!
O Nordhav! du vor Roes og Lyst!
Du sprudler Ild i Danskes Bryst!

Alle.

O Nordhav! du vor Roes og Lyst!
Du sprudler Ild i Danskes Bryst!

Alle Mandfolkene.

I, gyldne Sletter! smiler trygge!
Bruus i din Stoltheed, sølvblaa Strand!

Alle Fruentimrene.

Hvil evig i Skioldungers Skygge!
Vær evig Heltes Fødeland!

Mand-

Mandfolkene.

O Danmark! vær de Ædles Hiem!

Fruentimmerne.

Og Alle prise dig og dem!

Alle.

O Danmark! vær de Ædles Hiem!
Og Alle prise dig og dem!

Syngespillet endes med Dands af Fiskere og Fiskerinder.

Mindre Poesier.

Morgensang.

O Du, som aabner nu mit Øie
Paa ny til al din Herlighed!
O Guders Gud! o Evighøie,
Hvis Vink nu Solen straaler ved!
O, aabne dog i Dag mit Bryst
Til Tro, til Dyd, til hellig Lyst!

O byd mig — lær mig selv at prise,
O lær mig at tilbede Dig!
Du ene Gode, Stærke, Vise,
Som denne Nat bevared mig,
Som gav mig i dit eget Skiød
Et Skiærm for Fare, Synd og Død!

Op=

Opløft mit Støv til Dig, Alfader!
  Mit frelste Støv til Thronens Fod,
Hvor alle Himlens Myriader
  Udraabe: "Gud, hvor er du god!"
Lær og min Mund at stamme ud:
O, hvor barmhiertig er vor Gud!

O, lær mig, følende, at sige:
  Du, som behersker Himmelen,
Seraphers Gud! Du er tillige
  Vor Fader og vor ømme Ven!
Og lad det Navn, som giør saa trygt
Besiele mig med sønlig Frygt!

Da skal jeg Arme türde raabe,
  Betrygget i Dit eget Favn:
Gud Zebaoth, hvorpaa vi haabe,
  Er stor, og helligt er hans Navn!
Og Cherubs Chor beundre da
  Mit stammende Halleluja!

O lær mig saa, alvorlig glemme
  Al jordisk Rigdom, Glands og Lyst!
Lad Hiertet sige ved min Stemme:
  Dit Rige komme til mit Bryst!
Lær mig, at naar jeg nyder det,
Da findes alt det Andet let!

Lær mig, som Ondskab tør forføre,
O byd — o tving mig Usle til
At lide villig, og at giøre,
Med Lyst, hvad Verdens Herre vil!
Alvisester! din Villie skee
Paa Jorden, som i Himlene!

O giv mig, Du, det Godes Kilde!
Arbeidsomhed og dagligt Brød!
Og, trænger jeg, og gaaer det ilde,
Da giv mig Kræfter til min Nød!
Alt, hvad der tiener til mit Gavn,
O giv mig det i Jesu Navn!

Og, Hellige, hvis vaagne Øie,
Seer al min Ondskab til dens Rod!
Forskyld mig ei, du Evighøie!
Udslet min Skyld med Jesu Blod!
Og lad mig ydmyg see til Dig,
Naar Mennesker fornærme mig!

Og Du, som kiender alle Snarer,
Som Kiødet stiller for min Siel!
Og Du, som seer i hvilke Farer
Jeg styrtes tidt af Ondskabs Træl.
O slip mig ei i denne Nød!
O fri mig dog fra Synd og Død!

Da skal jeg evig, evig være
  Din Ven, Dit Öies Lyst, Din Priis! —
Thi Dit er Rige, Magt og Ære!
  Kun Du er god, og stor, og viis!
Hvor henrykt skal jeg raabe da:
Forløser! Gud! Halleluja!

Sang
ved Dødens Komme.*)

Udrust Dig, Helt fra Golgatha!
Løft høit dit røde Skiold!
Thi Synd og Død, Du seer det ja?
Angribe mig med Vold.

Løft høit Dit Glavind i Din Harm
Mod Dem, som trodse Dig!
Nedstyrt dem med en vældig Arm
Fra Lyset og fra mig!

Da skal jeg, sikker ved Din Haand,
Ei frygte Døden meer;
Og glad seer da min frelste Aand
Paa sit nedbrudte Leer!

*) Vor Digters sidste Sang. Han dicterede den i een af de mange sørgelige søvnløse Nætter, faa Dage før end han sov hen.

Det nye Aar 1779.

Held dig, nyskabte Aar, som nu saa blidt frem-
stiger
Af Evighedens Nat! Held dig fra Verdners Gud!
Han selv, han byde dig, at være Christians Riger
Sit Velbehags, sin Freds og sine Glæders Bud!
Fyld Dannerkongens Bryst med Smiil fra Naadens
Throne,
Hans Aand med saligt Lys fra Viisdoms blide
Soel!
Bring Styrke til hans Arm! bringÆre til hans
Krone!
Udspred Lyksalighed omkring hans gyldne Stoel!
Vor elskte Palmeqvist, vor Fredrik, byd oprinde
I stærke Skud til Træ, til Efterslægtens Ly!
Stadfæst vort Nordens Ven og Cimbrernes Ven-
inde,
Hver Glæde, som de har, og skiænk dem daglig
ny!

Med

Med Bælter af Smaragd omgiord de norske Fielde!
Og skiul de Danskes Dal med tætte Slør af Guld!
Udbred vor Skat! og viis: at al vor sande Vælde
Var kun tildækket med en Fodbred af vort Muld!
Kron hver en Dansk med Held, som uforfærdet følger
Vor sølvblaa Vei til Roes igiennem Storm og Skiær!
Byd Havet skaane ham! og tving dets vilde Bølger,
At de tilvelte os Fred og Velsignelser!
Fyld Kunstneren med Vid, Arbeideren med Styrke!
Formeer dem! viis Enhver en rolig Næringsvei!
Plant Hegn af Kæmper om det Eden, som vi dyrke!
Fyld dem med Mod! og mag, at det behøves ei!
Men Hver, hvis Daad, hvis Røst det Godes vise Giver
Bestemte til sin Tolk, mod ham vær dobbelt mild!
Fyld Dommerne med Lys, og Mod, og retviis Iver!
Og Lærerne med Aand! og Skalderne med Ild!
Straal for Enhver især, som veed, hvad han begierte!
Giv ham at naae sit Maal og troe sig lykkelig!

Men Alles Bryst opflam, at hvert et indfødt Hierte
Maa føle Danmarks Vel, før det erindrer sig!
O, lær os agte det vor Lyst, vort Held, vor Ære:
Med ægte Dannedyd at pryde Danskes Hiem,
At Andre see vor Glands, og at vi selv maae lære
At elske Fremmede — og ei at savne dem!

Leiligheds Vers.

Leilighedsvers ere som til Spot, fordi man altid forestiller sig, at de Skalder, der drukke af den anden Miød, ikkun smøre dem sammen for at fortiene Skillingen. Evald (Tak være hans rige Medborgere, der lode ham sulte!) tog ogsaa Betaling, naar den blev ham buden; men Evald kunde ikke synge slet. Dette Slags Arbeider af hans Haand fortiene da at opbevares. Hvo som ikke i dem finder det sande digterske, det Evald saa ganske egne Følelsessprog, den giorde bedre i ikke at læse, mindre bedømme Digterværker; thi ellers

"Errahten wir, woran es ihm gebricht,
Und heißen ihn die Zeitung lesen."

Over Fr. R**.
1767.

Azor, som frygter for at græde!
Kryb! — Led i Støvet efter Glæde
Og følg din jordiske Natur!
Men, langt fra disse stille Skygger,
Hvor Sorrig Helligdomme bygger,
Som taaler ingen Epikur,

Vanhellig Sværm af glade Daarer
Og Misanthrop, som leer af Taarer,
Flye! Musen græder ei for dig.
Nu brøler, Tordenstemmer brøler,
At Ingen hører, hvad jeg føler,
Som hindrer eller spotter mig!

Og du, hvis spæde Taarer rinde
Ved allermindste Modgangs Vinde!
Din Graad vanhelliger mit Suk.
Kun Viisdom og et ædelt Hierte
Fortiener Deel i slig en Smerte,
Som er til Daarens Siel for smuk.

Men

Men I, som leve for at være
Guds, Menneskets og Eders Ære,
Som elske Dyden, hvor den er!
Og du, hvis kielne Hierte banker,
Opsvulmet af de bittre Tanker
At have havt og været kiær!

Græd! — flyder, vise Taarer! flyder
Ved Templet, som, bestemt til Dyder,
Faldt ved et uforventet Stød!
For Himlen skal den Fromme græde
Og sige, at hans Trøst og Glæde
Er, — ak! — er alt for tidlig død!

From og i al sin Vei retfærdig,
Ung, yndig, elsket og elskværdig —
Hvad kan vel Døden røve meer?
Klag, Dyd! thi billig er din Klage,
Og brist i Graad, forladte Mage!
Ved dit tilbageblevne Leer!

Og da, naar Eftertiden glemmer
De Levninger, som Jorden giemmer
Af R**s døde Ægteven,
Da vædes hendes Eftermæle
Med Taarer af de store Siæle,
Hvis Suk er meer, end Skaldres Pen!

Over

Over Fr. H**.
1768.

Den Aand, for hvilken Dødelige blegne,
Mordengelen stod over Cimbrers Egne;
Teutonen skialv, og Odins stolte Sønner
Fornedrede der Heltesprog til Bønner;
Titusinde laae ved Machaons Fod;
Faa vilde vise, Ingen havde Mod!

Skioldungen selv fandt ingen Smag i Ære,
Hvortil han intet Vidne kunde være;
I gyldne Kiæder hang den Riges Hierte,
Og Slaverie var Alt, hvad han begierte;
Den Kiælne frygtede den kolde Jord;
Og Frækhed skialv, thi Gud kan holde Ord.

Det andet Tros, en Sværm af halve Siæle,
Som skilles kun fra Fæ ved Gang og Mæle,
Krøb sagte bort, i Haab at Kiæmpens Oie,
Saa skarpt det var, ei mærked dem saa nøie.
Han saae dem, men udstrakte ei sit Sværd;
Af Alle dem var Ingen Døden værd!

Da

Da saae jeg Dydens Billede fremtræde;
I Øiet spilled' majestætisk Glæde,
Ei kied af Livet, men til Døden færdig,
Til Throner og til Herrens Alter værdig.
Usminket yndig og usminket from
Var den Heltinde, som jeg synger om.

Men ak! — min Sang! — det matte Hierte stræber
At trænge sig til uopladte Læber.
Lad Taarer skildre! — dybe Suk skal sige:
At knap Naturen kiendte hendes Lige.
Men, Øie! tal, hvad Sorg min Pen forbød!
Siig Himlen — siig: ak! at hun nu er død!

Men du, Tyran, ubøielig ved Taarer,
Som slaaer kun, hvor du mange Hierter saarer!
Og du, Barbar! som graadig til dig river
De Dydige, som Himmelen os giver!
Siig Grunden til dit Valg, og hvi din Lyst
Kun mættedes ved Blod af hendes Bryst!

De Vise spurgte jeg og Dem, som Jorden
Har sat til Regler for det Heles Orden,
Hvad Led det var i Verdens store Kiæde,
Som knytter Graad umiddelbar til Glæde,
Og hvi det kommer, at hos Mennesker
Det Gode til det Onde Aarsag er.

En

En gammel Harpax lever sig til Plage,
En Dydig døer i sine bedste Dage.
En Tidsel groer, en deilig Rose falder;
Fortred og Laster krones kun med Alder.
Siig du, som veedst, at Alt sin Aarsag har,
Om Lasten sund, om Dyd forgiftet var!

Men, Skiebnens Børn, I Zeno's vise Daarer,
Opblæste Smaae, som nægte Jorden Taarer
Og os til Trøst kun denne Sætning lære:
Nu er det saa, og saadan skal det være!
Hvem skrev den Dom? og hvilken Moders Haand
Har knyttet sligt et ulyksaligt Baand?

Men siig, Socrat! hvad Løn kan Dyden vente?
Er Suk og Taarer det, som den fortiente?
Tyrannen elsker Slaven, som adlyder;
Hvor var da Den, som bød og straffer Dyder?
Men mørke Taler, Lov og Evighed
Er al den Trøst, det Intet, som I veed! —

Da steeg min Siel høit, bag Naturens Skranke;
Blandt Evigheder svimlede min Tanke;
Og, hvor man giennem Natten glimter Straaler,
Et uskabt Lys, som Cherub neppe taaler,
Der søgte min forvovne Siel at see
De Baand, som sammenknytte Tingene.

For=

Forvirret trængte mit forgrædte Øie
Igiennem mørke Hvirvler til den Høie.
Her laae de Roller, hvori Almagt skriver
Den store Bog, som uforandret bliver.
Jeg saae: at Verdner flyede for de Bud,
Som tordnede fra Bogen og fra Gud.

Da var det, hellig Skræk betog mit Hierte;
Jeg skialv! — Forvovne! siig, hvad du begierte!
Hvo var den Orm, som dristig turde krybe
Op til det Høie og besee det Dybe?
Alviisdom talde; Almagt svarde Ja;
Hvi taler Støv? hvi svarer Ormen da?

See og fortæl! — men Glædes Taarer rinde —
Jeg saae; mit Øie kiendte min Heltinde;
Som Orion — men tier, matte Toner!
Hun var — Hun stod som Brud hos sin Forsoner.
Ti, matte Graad! thi hele Himlen leer,
Og vor Heltinde græder aldrig meer.

Over Gr. Sch**.

1770.

O Nat, da ei eet Gran gav Glimt af den Høie,
Da Godhed ei fandt Støv at hvile ved!
O Svælg af Lys, da Herrens Oie
Kun mødte sig i bundløs Evighed!
Ufatteligt! — og Vi? hvad var vi, før Alfader
Udstrøede Verdens Sæd? en Haandfuld Gran,
Indsprengt med glimrende Monader
I dette Svælg, der var saa stort som han!
Nu svævede hans Aand, nu talde Magtens Stemme,
Og Solekredse viklede sig ud;
Nu blev en Jord, og af dens Giemmer
Opstod et Støv — og dette ligner Gud!
Den Evige, den Gud, som Solekredse prise,
Fordi de hvile i hans høire Haand!
O Tanke! kom at undervise!
Kom, at opløfte vor nedslagne Aand!
Hvor let opsvulme vi, naar i ubrækket Orden
Held møder os paa Held, og Lyst paa Lyst?
Hvor let, naar Himmelen og Jorden
Adlyde Vink af Onsket i vort Bryst?

De

Da see vi kun os selv. Men, mørke Evigheder,
 Da selv vor Jord var ei et Gran endnu!
Da, naar vor Siel bortsank i Eder,
 Da kom den først Algodheds Magt ihu!
Hvor let nedtrykkes vi, naar mørke Himle brøle,
 Og Slag i Slag paa alle Sider slaaer?
Naar Ønske, Haab og hvad vi føle
 I Skiebnen steds en afsagt Fiende faaer?
Da see vi kun vor Nød. Men, Evigheders Fader!
 Og du, som bødst et Støv at ligne dig!
Hvad Himmel, og hvad Skiebne skader,
 Hvad skrækker Den, som er Alfader lig?
O Tanke!—Salige, hvis Tab vi nu begræde!
 Du fandt dens Trøst og Vægten af dens Bud:
At tænke paa sit Støv i Glæde,
 I Modgang paa sin Lignelse med Gud.
I jordisk Høihed, nær Gudinderne paa Jorden,
 Hvor stort at staae ved Siden af Sch**
I Fryd! Den Mand, hvis Aske Norden
 Velsigner, og hans store Siel var din,
Ham værdig, nød du da, hvad Ære sieldent nyder,
 Naturens Sødhed, og Alfaders Fred,
Og Frugten af de rene Dyder,
 Som kun bestemme vor Lyksalighed.
Men Lykkens største Glands formaaede ei at blende
 Din Siæl; og i din Kreds af Fryd og Pragt
Fandt du dig selv, glad ved at kiende

Dig,

Dig, din Oprindelse og Godheds Magt.
Da kom den fæle Sky, og Slaget traf dit Hierte;
Han døde, Den, som boede i dit Bryst.
Nu overiled dobbelt Smerte
Den Siel, som var fortrolig med sin Lyst.
Dog stod du tryg ved Dyd og det, du aldrig glemte,
Erindring om den større Salighed,
Som Verdners Skabere bestemte
Til Støvet, som han vilde lignes ved.
Som Klippen svulmer ei ved Middagssolens Hede
Og falder ei, skiønt Hav og Himmel slaae,
Saa kan dit Venskab og din Vrede,
O Jord! ei rokke Dem, der tænke saa.
Nu glad og tryg, i Kreds af rene Dyder,
O Salige! forsmaaer du Jordens Lyst
Og Suk — dem, som Naturen yder —
Selv Sønnens Graad kan neppe naae dit Bryst.
Du seer ham, ømmeste blandt Mødre! fra det Høie,
Din Efterladtes Smerte; og du seer
Med salig Vellyst i dit Øie,
At Dyd og Ømhed rundt omkring ham leer.
Saa synker al din Siel i evig, evig Glæde;
Saa døer dit Øie i Algodheds Magt;
Saa smiler du mod os, som græde
Ved Graven, der, hvor kun dit Sløer er lagt.

Over

Over Hr. H***y.

1770.

Naar Dyden høi, og glimrende, og prægtig,
Aftvinger Jorden Lyst,
Da er en Gienlyd af dens Røst almægtig
I hver en Bardes Bryst.
Naar Thronens Søn med himmelsk Mildhed binder
Den trodsende Rebel;
Naar Heltens ædle Blod ustillet rinder
For Nationers Vel;
Naar Een ved Guldets Skabekraft opliver
En Slægt paa lybisk Sand;
Naar Een oplyser Mennesket og giver
Sit blinde Folk Forstand,
Strax slaaer den halv berusede Camoene
Høit paa sin gyldne Streng,
Og tusind Skalder raabe: "Hippocrene!"
Med Sang og Skrig i Fleng.
Men ubemærket, eenlig, taus og stille
Gaaer du, o Borgerdyd,
Ei fulgt af Barden, ei af Dem, som spille,
Og ei af Sangens Lyd!

Var

Var Dyd da ringe, var dens Glands vel mindre,
    Fordi den viste sig
I mindre Cirkler, end de faa, som tindre,
    O Jord! høit over dig?
Velgiørende, og smuk, og stor, og herlig
    Er Dyden, hvor den er,
Sin Fader lig, omgiængelig og kiærlig
    Mod alle Mennesker.
Og, som den stolte Biergtop bedre prydes
    Med Solens Herlighed,
Men sieldent føler den; naar Dalen frydes
    Og varmes op derved,
Saa er det og, at Dyden høit udbreder
    Sin Glands med større Prægt;
Men jevn uddeler den Lyksaligheder,
    Som Helten ei har smagt.
Og du, som kiek opfyldte Livets Pligter
    Som Mand og Borgere,
Fandst intet Navn, et en dircæisk Digter,
    Som kan forevige!
Kom til min Siæl! og Dyd, din Ild opvarme
    Mit Bryst til værdig Sang
Om Den, som jevnt og trygt i dine Arme
    Fandt Maalet af sin Gang!
Men tier, ømme Taarer! I, som rinde
    Ved Asken af min Ven!

O tier, naar den høie Sangerinde
Paa ny opliver den!
Langt borte fra din Helligdom, o Rygte!
Langt fra H***s Grav
Skal Venskab græde — langt fra Sandhed flygte
Den Roes, som Hiertet gav!*)
Vær høit hans Marmor, dobbelt stærkt og prægtigt
Paa Sandheds rene Grund!
Stort er hans Dyders Vidnesbyrd og mægtigt
I Upartiskes Mund.
O Stad af Absalon! dit stolte Mærke,
Hiint altid aabne Bryst,
Hiin Aand, som danner dine Sønner stærke
Til Modgang og til Lyst,
Hiin muntre Kiekhed, som er altid færdig
Til hver en Borgerpligt,
Hiin Omhed, som alene giør dig værdig
Til større Skalders Digt,
Din Siæl, o Stad! var min H***s Ære;
Hans var en Ziir for dig.
Og, da han var, lod han ei af at være
God, kiek og borgerlig.

For=

*) Hiertets, Venskabs Roes kan ogsaa være Sandhed; men det er som oftest overdrevet, partiskt, derfor mistænkt. Den bør da tie, unddrage sig, hvor Sandhed, hvor de Upartiske tale. Udg.

Forgieves søgte Lykken selv at friste
Hans alt for satte Mod.
Skiøndt høit og eengang høiest paa dens Liste,
Blev han dog jevn og god.
Og nød han ei, men deelte kun dens Gave
Med større Viisdom ud,
Selv uforandret, nøisom ved at have
Sig og sit Haab til Gud!
Thi du, o Dydens Fader! Godheds Kilde!
Kun du varst al hans Bøn;
Du varst i Liv og Død Alt, hvad han vilde,
Hans Rigdom og hans Løn.
Derfor — Men salig er Du! — og mit Hierte,
Og Taarer kom igien.
Selv ved Din Fryd forstummer jeg af Smerte;
Thi jeg har tabt min Ven!

Over Hr. H***n.

1771.

Min Sang er skurrende, og længe
Klang Klagen i ustemte Strænge,
Og al min Harpes Lyd er Graad —
O Død! — thi giftig er din Braad
Og grusomt skiult i Rosenskygge.
Hvor Dyd, Natur og Sundhed bygge,
Nedrev du helst, og over Trygge
Hang Sværdet i en Silketraad.

Dig skal min hæse Sang begræde,
Ynkværdige, som drømmer Glæde,
Som slumrer trygt i Tidens Skiød!
Den bobler fuld af Skræk og Død!
Hvorpaa du nu saa rolig grunder,
Halvguders Lyst og Engles Under,
O, Spil for Vist og for Secunder,
Det brister ved et ringe Stød!

Og

Og Eders Tab skal Sangen klage,
I, som en Drøm, forsvundne Dage!
I Straaler af Lyksalighed!
Thi Nattens Skiul faldt hastigt ned;
Thi Dødens Stemme overilte
Mit trygge Hierte, da det hvilte.
Det Bryst, hvorved jeg rolig smilte,
Er Støv, som Taarer rinde ved!

O Du, som deelte Lyst og Smerte
Med dette nu beklemte Hierte!
O Du, som var min Ungdoms Ven!
Ak! — Han, som gav, han tog igien!
Hans Navn, hans Vink er evig æret!
Men mig, ak! mig var det beskiæret
At raabe nu: Du, som har været,
Du, som ei er vor H***!

Om varigt Liv var Dydens Rente,
Og om Utaltes Suk fortiente
At være stærk mod Dødens Arm,
Om Himlen dræbte kun i Harm
Og slog kun Laster med sin Torden,
Og om kun Svaghed, Aar og Orden
Bortttog en Dødelig fra Jorden,
Saa trykte jeg Dig til min Barm!

Øm var Din Siæl, og from, og værdig,
Og virksom, ædel, og retfærdig,
Og stærk til Trøst, og viis til Raad;
Din Død tvang Armod først til Graad.
Guds, Dydens, Din og Dines Ære
Var Du. Og skal Dit Minde være,
Som ingen Parce kan afskiære
Saa hastigt, som Din Levetraad! —

Hvi døde Du? Ak! hvi forlader
Den bedste Ven, og Mand, og Fader
Dem, hvis Lyksalighed han var?
O skiælv, min Siæl! og frygt for Svar!
Vil Ormen maale Viisdoms Klæde?
Spørg heller Dig, hvi Du tør græde,
Naar Himlen gav Din Ven en Glæde,
Hvis Skygge Jorden neppe har!

Over

Over M. B**.

1772.

Almagts Ord! du store Anker,
Du, som Verden hviler ved!
Hold min Siæl! — heft mine Tanker
Til din trygge Salighed!
Let, og svag, og uden Roer
Kastes jeg af Hvirvelvinde.
Herre! lad mit Øie finde
Havnen, som Din Naade svor!

Naar jeg paa en troeløs Bølge
Seer et Glimt af Stiernerne,
Og den viger for sit Følge,
Og jeg synker gysende,
O, da kom min Siæl ihu,
Store Styrmand og Veileder!
Viis mig Glimt af Saligheder,
Der var evige, som Du!

Viis

Viis mig bagved Dødens Skygge,
Som omspænder Støvet her,
Stedet, hvor Udvalgte trygge
Lære først, hvad Livet er!
Livets Kilder, viis mig dem
Vælde ud af Almagts Throne,
Og den evig grønne Krone,
Og det ny Jerusalem!

Ak! — hvad var vi uden dette?
Bølgers og Orcaners Spøg!
Klippens og Havstrudlens Trette!
Prøv det! — Glæd dig til Forsøg!
Skab dig et lyksaligt Liv!
Knyt det fast ved Sundheds Kiæde!
Kald det da en Drøm om Glæde
Og en flygtig Tidsfordriv!

Følg mig hist, hvor Fromme raabe
For et elsket Liv om Aar,
Som Forjettelsen lod haabe,
Og en munter Ungdom spaaer,
Hist, hvor de Forladtes Graad —
Den, som ei forgieves flyder —
Hist, hvor selv Natur og Dyder
Gaae i Kamp mod Dødens Braad!

Haab med mig, af hine vinde!
    Muligt de afvende den!
Viid: min Morbro'rs tro Veninde
    Ung alt havde Gud til Ven!
    Han har sagt: "O Lydige!
Længe leve du paa Jorden!" —
Og Alt, hvad du har af Orden,
    O Natur! har svart: "Det skee!"

Nu alt rig paa modne Dyder,
    Viisdom, Ægtekierlighed
Og dig, Mødres Omhed! — bryder
    Døden disses Tempel ned? —
    Mon ei Himlen naadig seer
Til den Angst, min Morbro'r finder?
Til vor Graad? — Nei! — Taarer rinder
    Bittre! — Thi hun er ei meer! —

Salige! — thi Du har vundet,
    Os alene traf Din Død.
Vi har tabt, men Du har fundet
    Livet i Algodheds Skiød! —
    Min — mit Raad! min Hielp! min Lyst!
Moder! — Han, som havde givet,
Rev dig af en Drøm til Livet
    Og fra vort til Naadens Bryst! —

Salige! tilgiv min Smerte!
 Taaren flyder ei for Dig.
Ak, mit sønderknuste Hierte
 Føler kun mit Tab og mig!
 Hvad skal Støvet hvile ved?
Hvor er Tryghed? — Verdens Anker,
Almagt! heft de bange Tanker
 Til den Dødes Salighed!

Over

Over Hr. Arnsbach.

1772.

Her traf han mig *) — her i mit fulde Hierte
Fandt jeg den dødelige Piil,
Kun skrækkelig for Børn, kun følt af Daarer!
Seer mig, Forsagte! Seer, om spildte Taarer
Vanære mig! Jeg fandt den uden Smerte
Og maaler Saaret med et roligt Smiil.

See! var det ei til Saar, at evig Orden
Bestemte Dødeliges Bryst?
Den Kloge læger dem; men kun den Svage
Opirrer dem til Smerte ved sin Klage.
Afvende, svække Taarer Almagts Torden?
Tilbagekalde Suk forsvunden Lyst?

Selv denne Kulde, denne Iis, som sniger
Her op til Hiertet med mit Blod,

Det

*) Dette Stykke er i Evalds eget Navn. Den Afdøde var virkelig en Ven af ham.

Det hærder mig. — At Solen rødmer, graaner,
At Jorden vakler, flyer, at Livet daaner,
Det smerter ei! — og dette Suk, som stiger
Dybt af mit Bryst, er Vidne til mit Mod.

Død! — Arnsbach død! — Dag, som saa taus frembryder!
Du har ei fundet ham igien.
Tom er du, Dag! — O Du, som var min Glæde!
Hvor er Du? — Ak! — men ti, du Drift at græde! —
Men siger mig, o I, hvis Taare flyder!
Er han da død? Og har jeg tabt min Ven?

Saa? at det ædleste, det bedste Hierte
Slaaer ikke — evig ikke meer?
Og Dyd skal aldrig, Gienskin af den Høie
Skal aldrig straale fra det brustne Øie? —
Hvad vil du? Taare! Ti, du Tolk af Smerte!
Kan Suk besiele Mennesket af Leer?

Ak! kunde Graad, og blodig Graad oplive
Min Arnsbach! Asken af min Lyst!
Men nei! Den Død, som Intet kan forsone,
Har alt opreist sin skrækkelige Throne
I Venskabs Helligdom. — Hvo kan fordrive
Tyrannen af det elskte, kolde Bryst?

Nei,

Nei! kun forgieves, kun forgieves flyder
Den hede Graad! forgieves slaaer
Mit Hierte høit! Ha, nei! Hvi vil jeg græde?
Nei! synge vil jeg om min døde Glæde.
Kitharen skal fortælle Arnsbachs Dyder
Og tale om ham med det sidste Aar!

Men reen, og høi, og ædel skal du være,
Min Sang! — Saaledes var min Ven! —
Hver Følelse, hver Tanke saae man blinke
I rene Smiil; skiøn, uden Slør og Sminke
Var Arnsbachs Siæl, usmittet som Hans Ære,
Og aaben for Enhver som Himmelen.

Høi var Hans Siæl, og rolig, og fornøiet,
I Fare kiek, i Modgang mild,
I Medgang stærk, i Skygge og i Flamme,
I Venners og i Dødens Arm den samme.
Saa stod Hans Dyd, som Klippen staaer ubøiet
I Storm og smelter ei ved Solens Ild.

Og ædel var Han, øm ved fremmed Smerte,
Betænkt paa Ubekiendtes Vel,
Til Trøst, til Raad, til Redning altid færdig,
Og aldrig haard af Dyd mod en Ukværdig.
Selv Svages Feil fandt Medynk i Hans Hierte;
Men Dyd var ene mægtig i Hans Siæl.

Hvad

Hvad vil du, Taare! nu, da Sang opliver
Min Lyst? Vil du da qvæle den?
Hvi svækkes Harpens Lyd? hvi døer min Stemme?
Syng høit, at andre Slægter maae fornemme
Hans Mod som Christen og som Helt, Hans Iver
Som Undersaat, som Broder, og som Ven!

Syng om enhver af de forsvundne Dyder! —
Men ak! — men Angst har qvalt min Aand.
Død er han, død! — dog vil jeg ikke græde;
Algodhed tog ham. — Syng om salig Glæde!
Syng høit! — Men Hiertet smelter, Taaren flyder,
Og Harpen falder af den svage Haand!

Over

Over Hr. N**.

1772.

Flyd, Graad! udøs dig, mit taknemmelige Hierte!
Og du, som Muserne
Har aldrig kiendt, min Mund! — suk! — nævn
din Smerte
Og stam din Følelse!
Natur! — den sminkede, den kolde Skald forblinder
Vor Siæl med prægtig Dunst;
Men vægtig er den Taare, den, som rinder
Fra Hiertet, uden Kunst.
Og tung, og heed, og reen er denne stille Taare,
Som drypper paa Dit Liig.
Sand er min Smerte, og de Sting, som saare,
Vil evig smerte mig.
O brave Borgerven! min Ven! og Alles Fader!
Som elskte Dyd og Flid!
Død er Du! — Men det Navn, Du efterlader,
Bør naae den sidste Tid.
O I, som Himlen gav det sieldne Pund, at veie
Ier Broder! I, hvis Pen

Har

Har talt med Efterslægten! I, som eie
Dens Bifald! seer min Ven!
En Mand, som ærlig Flid, og Flid alene, leder,
Fra Intet til en Stand,
Hvori han kan udstrøe Lyksaligheder
Til Andre — til sit Land! —
En Mand, hvis største Lyst er at forsøde Andre
Ved Frugten af sin Sved
Den Vei, han gik, og lære dem at vandre
Til sand Lyksalighed!
En Mand, som, hærdet af det Tunge, Bittre, Kiede
I et besværligt Liv,
Dog danner sig af sine Brødres Glæde
En ædel Tidsfordriv! —
O Skalder! siger mig, I Efterslægtens Venner!
Udsynger Eders Dom!
O lærer mig: om slig en Mand fortiener,
At tales længe om!
Saa var min N**s Siæl! Og Christen, Borger, Fader
Indtil sin Død. O Ven!
Din Roes, det Gode, som du efterlader,
Kan bedst udbrede den.
Men jeg, o Salige! jeg, som dit ømme Hierte
Har tidt giort lykkelig!
Jeg har kun denne Taare — denne Smerte,
Som jeg kan ofre dig!

Over

Over M. Th**.
1772. *)

O, forskaan mig, vise Daare!
Tret ei længer med Naturens Røst!
Denne tunge, hede Taare
Er mig meer, end al din kolde Trøst.
Ak! jeg elsker denne Smerte,
Denne Nat, hvorfor du vil befrie.
Mit beklemte fulde Hierte
Lindres ved den Graad, det smelter i.

Har jeg glemt: at Myriader
Daglig tabe Støvets usle Liv?
Veed jeg ikke, at Alfader
Sagde: "dø!" saasnart han sagde: "Bliv"?
Eller troer du: at mit Øie
Er for blind af Taaren, til at see
Glimt af Glæden, som den Høie
Har tilsvoret den Retfærdige?

O jeg

*) Digteren havde Prædilection for dette Stykke. Udg.

O jeg veed, jeg seer, jeg finder
  Haabet og den store Sandheds Magt.
Men den bange Taare rinder,
  Og en Draabe skiuler Himlens Pragt.
I et Hav af rene Lyster
  Sank Din Siel, o Salige! Du leer,
Engel! ak, men før min Søster!
  Du har Alt, og jeg har Intet meer.

Koldt og brustet er det Øie,
  Som den bedste Siel har straalet i.
Du, min Dorthe! seer den Høie,
  Men Dit faldne Støv betragte vi.
Blege blev de fromme Læber,
  Som saa tidt oplod sig til vor Lyst;
Og den Sang, hvormed Du stræber
  Op til Thronen, smelter ei vort Bryst.

Himlens, Dydens, vor Veninde!
  Tidlig sank Du om for Dødens Lee.
Men vor hede Graad skal rinde
  Paa Dit Støv, Du faldne Lilie!
Levning af det bedste Hierte,
  Haandfuld Jord, som var Din Skabers Huus!
Du bortsmulrer. Men vor Smerte
  Bygge Ærestøtter paa Dit Gruus!

En dybtsaaret Ægtefælle
  Prise dine Dyder med sit Skrig!
Og en Moders Graad fortælle,
  Hvilken Datter hun har tabt i dig!
Klynk og du, forladte Spæde!
  Brist i Graad, — men føl den ei endnu! —
Seer du ei, at Alle græde? —
  Og dog taber Ingen det, som du.

Suk og du, som læser dette!
  Føl vort Tab, Du kolde Vandrere!
Klage at Døden tør udslette
  Dydens Afstryk — Godheds Billede!
Og den fromme Graad, som flyder
  Paa vor salige Venindes Grav,
Skienke dig et Glimt af Dyder,
  Som hun alt for kort har straalet af!

Over M. J***.

1775. *)

O siig mig, du, som med afmægtig Klage
Vanærer Venners Hvilested!
Hvad gavner Graad? Hvo kaldte dem tilbage
Fra Nattens tause Bred?

Strøm, Taare! strøm som Ild! tyld af din Varme
I Brystet af det elskte Liig!
Bøi Døden, bange Suk! og svæk hans Arme,
Du, vilde Klageskrig!

Ak! — ubevæget, kold og døv omspænder
Tyrannen den begrædte Jord,
Som Livets Gud først vrister af hans Hænder
Ved et almægtigt Ord.

Hvad skal de Taarer da, som Intet nytte?
O, siig mig! hvem begræder du?
Er det den elskte Salige, hvis Hytte
Guds Vink nedbryder nu?

See

*) Er ogsaa i Digterens eget Navn; han tabte Meget ved hendes Død.

See Hende smile fra Cherubers Bolig!
Mon hun i sit Halleluja
Erindrer Støv, hvor Hun alt her saa rolig,
Saa glad løsrev sig fra?

Misund dog ei din troeste Veninde
Den rige Frugt af prøvet Dyd!
Mand! Børn! Slægt! Armod! ingen Graad maa rinde
For Eders Elsktes Fryd. —

O, hvilken Rigdom strømte fra Dit Hierte
Paa al Din Udsigts længste Kreds!
Veninde! — Moder! — og vi see med Smerte,
At du est vel tilfreds? —

O J*** — o vor — o Alles Glæde!
Er det den Tak, vi yde Dig?
Vi saae Din Godheds Løn forud og græde,
Fordi den skyndte sig?

Bort, Taare! men den drypper hed, den sletter
De bedst udtænkte Tanker ud!
Hvad vil du? Ti, forvovne Suk, som trætter
Med Godheds vise Gud!

Mon han miskiendte Tiden, da han kaldte
Sin elskte Brud fra Prøvelsen?
Græd! bruus! og siig om Tiden, som han valgte,
Hvorfor du laster den?

Halv-

Halvtrættet gik vor Moder dig imøde,
Forhadte, tunge Alderdom!
Hun saae, hun følte halv din Vægt og døde,
Før al din Tyngsel kom.

Hun nød endnu med sit halvbrustne Øie
Fuldmoden Frugt af hver en Pligt;
Hvad hun forlod var meest ved Hendes Møie
Fuldført, og lykkeligt.

Ma·ds, Børns og Slægts taknemmelige Taarer
Forfrisked' Kilden til der' Vel
Og tylded' Lyst igiennem kolde Aarer
I hendes trætte Siæl.

Saa sank den i en sød og salig Slummer,
I Godheds Arm fra Venners Skiød,
Og efterlod dem kun den ene Kummer,
At hun saasnart var død.

Ak! seer du den, du ømmeste Veninde!
Da see den første Gang med Lyst!
Nyd Alles Graad! og læs Dit Æreminde
I hvert et saaret Bryst!

O Armods Trøst! o Dydens Roes og Glæde!
Ei Marmor skal du see, men meer.
See ved Din Aske Fremmede, som græde,
Naar Heltens Arving leer!

Dog'

Dog, du har endt Dit Løb! Du vandt Din Krone
Og kommer ei vort Tab ihu.
Mon du, i Glands fra Herlighedens Throne,
Kan see din Grav endnu?

Hvad vil I da? nædle, spildte Taarer!
Hvad skal da Sorgens hæse Raab?
O Salige! gav dog din Død, som saarer,
Selv Lægedom og Haab.

En Død, som din, beslutte vore Dage!
Da skal vi glemme Graad og Skrig,
Og ei forgieves kalde dig tilbage,
Men glade gaae til dig.

